Leto VII, štev. 260 | Ljubljana, četrtek 11. novembra 1926 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 10. novembra.

V Italiji se razvijajo stvari, kakor je bilo pričakovati Že na prvi seji «parlamenta» je bil sprejet z vsemi fašistovskimi glasovi zakon, po katerem izgubi mandate celokupna bivša aventinska opozicija s komunisti vred. Le peščica liberalcev in par zastopnikov narodnih manjšin bo smelo odslej prestopiti vrata rimske poslanske zbornice, ki ostane rezervirana sicer samo za črnosrajčnike. Pravtako je bila s 341 fašistovskimi glasovi proti 12 liberalnim glasovnicam sprejeta uvedba smrtne kazni zoper politične zločince. Kdorkoli bo dvignil roko na Mussolinija, bo ustreljen. Za kogarkoli pa se bo zvedelo, da mu ni povšeč črnosrajčna inkvizicija, tisti pride v temnico in mu pobero vse premoženje. Fašisti, ki so že dozdaj počeli v Italiji, kar se jim je zljubilo, bodo odslej po «zakonu» upravičeni in opolnomočeni za najneverjetnejšo strahovlado. O življenju in smrti Italijanov so doslej odločevali tajni fašistovski konventiklji, posihmal je to zadeva «zakonito» postavljenih črnosrajčnih krvavih sodnikov. Oblastniki so se že začeli posluževati novih pooblastil in z vseh strani Italije prihajajo glasovi o številnih aretacijah nevšečih elementov.

Vsekakor pa je morala rimska vlada priliti malo hladne vodice v krvavo fašistovsko vino. Prvotno so nameravali očetje drakonskih postav spraviti v fašistovske inkvizitorske klešče tudi tiste inozemce, ki bi se drznili izraziti nelaskavo mnenje o danes veljavnem režimu v Italiji. Vsled odločnega odpora Anglije, zlasti pa Francije, paragraf 6. vendar ni ugledal belega dneva

Danes ne more biti najmanjšega dvoma o tem, da so fašisti sami pripravili vse dogodke, ki naj bi pred javnostjo opravičili sedanje drakonske ukrepe. Garibaldijevo zasliševanje je razkrinkalo do nagega fašistovske politične metode. Ricciotti Garibaldi je po naročilu in za denar rimske policije organiziral atentate proti Mussoliniju. Mož že zdaj priznava, da je prejel za svoje čedno delo najmanj pol milijona lir. Ni izključeno, da bo priposnal še večje vsote. Iz zunanjepolitičnega stališča je manj zanimivo, da se je vnuk italijanskega junaka osvoboditve ponižal na nivô vohunskega stezosledca in oblatil za vse večne čase častitljivo ime Giuseppija Garibaldija; bolj pomembno je, da je «polkovnik» Ricciotti vse svoje umazano delo opravljal v Franciji, in sicer tako, da naj bi se Francija izkazala kot tista dežela, kjer se kujejo politične zarote proti obstoječemu stanju ne samo v Italiji, marveč v Evropi sploh. Posebno značilno je, da je Ricciotti tudi v nameravani katalonski puč vtaknil svoje podkupljive prste. Laško časopisje je z zgovornostjo, ki celo pri njem zasluži pozornost, opevalo sredozemski pakt med Italijo in Španijo. V Ženevi sicer fašistovska diplomacija ni mogla nuditi zastopnikom diktatorja Primo de Rivere pomoci, ki bi kaj zalegla. Španija ni dobila stalnega sedeža v Svetu Društva narodov in je užaljena zapustila ženevski areopag. Česar nista spravila v septembru skupaj gospoda Scialoja in Grandi, to je sedaj skušala nadomestiti rimska centralna policija s pomocjo svojega zaupnika Ricciottija Garibaldija. Čedni vnuk italijanskega junaka iz osvobodilnih vojn je imel nalogo, izkopati nepremostljiv jarek med Madridom in Parizom, kakor ga je kopal med Parizom in Rimom. Zato je mož poleg protifašistovskih atentatov pripravljal tudi katalonsko vstajo.

Danes so vse te mahinacije do golega razkrinkane. Kaj misli francoski narod o fašistovskem režimu, tega nam ne pove g. Briand, ki je zmeren po naturi, a mora zmeren biti po svojem uradnem opravilu. Francosko časopisje skoro brez razlike politične struje prikazuje rimski režim sedaj tako, da prekaša vse naše izraze. Na Mussolinija in njegove ljudi dežujejo priimki, radi katerih bi nas g. Ninčić morda celo poskušal spraviti pred sodišče. Klerikalno-fašistovska «Action française» prinaša celo vznemirljiva poročila o italijanskih vojaških pripravah na francoski meji, zatrjuje, da je izdelal italijanski generalštab poseben mobilizacijski načrt proti Franciji, in izjavlja, da so italijanske namere proti Franciji vse prej kot prijateljske in miroljubne. Res sicer živi Daudetov nacijonalistični list od pretiravanj, vendar kaže celokupna italijanska politika zadnjih let, da so v Rimu zgubili še tisto malo trezne presoje, kar so jo kdaj imeli. Neprestane demonstracije proti Franciji, ki so se v posebno hudi meri ponovile te dni v Tripolisu in Ventimigliji, pričajo, da hoče fašizem izvršiti političen pritisk na Pariz, ako že sedaj ne sanja o bližnji «osvoboditvi» Korsike in Nice in o obnovi rimskega imperija na račun francoskih kolonij.

Francozi so bili vedno naši zvesti in trdni prijatelji. K zavezništvu je nas in njih nagibala vzajemna simpatija, skupnost interesov pa nas naravnost silj v isti tabor. Vendar včasih Francozi niso mogli razumeti, kakšne težave imamo s svojim nemirnim sosedom onstran Jadrana. Danes pa sami čutijo, da se pripravljajo v Rimu stvari, ki utegnejo uničiti mir ne le iztoka, marveč tudi Francije in cele Evrope. Če bodo sedanji dogodki v Italiji končno odprli Francozom oči, bo to največja politična pridobitev poslednjih let.

Poslanec Wilfan v Rimu aretiran

Nikdo ne ve česar ga dolžijo. — Priprave za internacijo odličnih narodnih mož iz Primorja. — Usoda nettunskih konvencij. Italija odklanja vsako revizijo.

Rakek, 10. novembra. d. Po zanesljivih informacijah, ki so dospele danes pozno zvečer v Rakek, je bil voditelj našega naroda v Italiji poslanec dr. Josip Wilfan danes v Rimu aretiran. Močna straža policije ga je iz njegovega stanovanja v hotelu prepeljala na policijsko ravnateljstvo, kjer so ga zasliševali. Česar se ga dolži ni znano. Rimska policija je odredila hišno preiskavo v njegovem tržaškem stanovanju.

Potniki pripovedujejo, da je sestavljen seznam odličnih slovenskih narodnih mož, ki jih nameravajo internirati na italijanskih otokih v Sredozemskem morju.

Trst, 10. novembra. l. Od danes naprej ne smejo listi pod nobenim pogojem poročati o hišnih preiskavah in aretacijah fašistovskih nasprotnikov v Trstu in na deželi. (Zdi se, da so fašistovske oblasti zopet pričele preganjati naš živelj, ki ga smatrajo kratkomalo za nasportnega samo zato, ker je «drugorodno». Ur.)

Beograd, 10. novembra n. Iz Rima se zadnje dni širijo vesti, da je minister Ninčić obljubil postaviti nettunske konvencije na dnevni red ene od prihodnjih sej Narodne skupščine.

Potrdila te vesti ni dobiti. Vsekakor pa se mora priznati, da je situacija za razpravo o teh konvencijah sedaj neposredno po goriških nasilstvih skrajno neugodna. Kar se tiče vesti, da je naša vlada poskušala dobiti pristanek rimskega kabineta na revizijo nekaterih točk nettunskih konvencij, ki so za našo državo posebno mučne, je po zanesljivih informacijah točno, da se je to poskušalo. Toda italijanska vlada odklanja vsako revizijo ter vztraja na tem, da se nettunske konvencije sprejmejo, kakršne so bile podpisane.

V somraku „napoleonskega leta"

Sestava fašistovskega parlamenta. — Mussolini je bil primoran omiliti nadaljne določbe glede inozemcev. — Razširjen delokrog policije. — Zaplemba vseh protifašistovskih lokalov. — Interpelacija v tirolskem deželnem zboru. — Nadaljne aretacije. — Novorojenčki pod fašistovsko zaščito.

Rim, 10. novembra. k. Kakor poroča «Giornale d' Italia», *je sestavljena sedaj zbornica samo še iz 396 članov, od katerih pripada 368 vladni večini, ostalih 28 pa več ali manj opoziciji 12 od teh se je včeraj odkrito izreklo za opozicijo, dočim ostalih 16 ni prišlo na sejo.* Policija je aretirala nadaljnih 9 bivših komunističnih poslancev.

Rim, 10. novembra. d Zakonski načrt o uvedbi smrtne kazni in o posebnih sodiščih je bil na včerajšnji seji poslanske zbornice sprejet z 298 proti 8 liberalnim glasovom in *nekoliko spremenjen.* Tako je določal prvotni člen 6., da pridejo pred izjemno sodišče tudi inozemci, ki ogrožajo državo ali režim z razširjevanjem napačnih ali tendencijoznih vesti. Naravno je, da je ta člen izzval pri inozemskih novinarjih v Rimu veliko razburjenje, ker bi prišli na ta način inozemski poročevalci v slučaju napačnih vesti v nevarnost, da jih postavijo pred ta stroga sodišča Sedaj je ta nevarnost odpadla. V sprejetem zakonu je odpadel tudi člen, da se italijanski državljani in inozemci po izvršeni kazni v inozemstvu ponovno obsodijo v Italiji zaradi istega zločina.

Novi policijski zakon ima mnogo določb, ki razširjajo dosedanje pravice policije. Tako določa člen 3., *da morajo imeti sumljive osebe posebne osebne izkaze.* Drug člen določa, da nima nihče pravice do odškodnine za škodo, ki so mu jo povzročile policijske odredbe. *Javna zborovanja se morajo prijaviti tri dni prej in ne 24 ur, kakor je to bilo doslej.* Prepovedano je tudi v govorih napadati delovanje in ugled oblastev ali nositi zastave in znake prekucuških strank. Hotelirji imajo od tujcev pri vpisu v izkaz gostov zahtevati od njih dokumente.

Rim, 10. novembra. l. S prevzemom notranjega ministrstva je Mussolini poslal vsem prefektom brzojavno okrožnico, v kateri jih opozarja na nekatere okolnosti v izvrševanju njihove odgovorne službe. Tako naroča prefektom, da imajo vse zakone o zaščiti fašistovskega režima uporabljati sistematično in preudarno Javni red je treba strogo vzdrževati, da se niti najmanj ne moti ali zavlačuje gospodarska obnova države. Strogo je nadzorovati javno upravo in upravljanje javnega denarja. Prefekti se morajo stalno zanimati za sindikalna vprašanja in zadeve korporacij.

Rim, 10. novembra. o. Na podlagi novega zakona je policija zasegla in zatvorila lokale vseh protifašistovskih strank, ki so bile po tem zakonu razpuščene. V več mestih so se vršile hišne preiskave pri opozicijonalnih voditeljih. Zatvorjeni prostori protifašistovskih strank bodo preurejeni za zasebna stanovanja.

Innsbruck, 10. novembra. s. «Innsbrucker Neueste Zeitung» poroča iz Bolcana, da je zasedla včeraj dopoldne italijanska državna policija pod vodstvom kvestorja pisarno tirolske ljudske stranke v Bolcanu. Državni organi so izjavili, da je stranka razpuščena, nakar so preiskali vse osebe, ki so bile v lokalu, med njimi tudi nekega slučajno navzočega Bavarca. Dve dami, ki sta bili tudi navzoči, sta bili odvedeni na kvesturo, kjer so jih preiskali. Policija je ostala ves dan v lokalu. Društveni dom «Turnvereina» je bil preiskan. V Brixnu je imenovan komisar za tamošnjo tiskarno «Vogelweide». Tiskarno so obenem zasedli fašisti. Nemška zveza, nemška ljudska stranka in «Turnverein» so razpuščeni. V tirolskem deželnem zboru je stavil poslanec Strassner nujen predlog glede postopanja Italijanov proti Nemcem na Južnem Tirolskem.

Trst, 10. novembra. o. S prefektovim odlokom je bil z ozirom na javni red do nadaljnega ustavljen list «Delo», glasilo slovanskih komunistov v Italiji.

Pistoia, 10. novembra. o. V Pitelliju so komunisti napadli in pretepli fašistovskega tajnika. Po dolgem poizvedovanju je bilo več protifašistov aretiranih in odvedenih v zapore.

Rim, 10. novembra. o. Za jutri ob priliki rojstnega dneva italijanskega kralja napovedane vojaške parade se po odredbi vojnega ministra ne bodo vršile.

Rim, 10. decembra d. Ministrski svet je sklenil izdati naredbo, po kateri ne smejo uradi za vodstvo matrik zabeležiti takih imen novorojenčkov, «ki žalijo javni red, državne institucije ali spodobnost.» Naredbo utemeljujejo s tem, da daje mnogo staršev svojim otrokom imena voditeljev radikalnih strank.

Italijanske vojne priprave proti Franciji

Senzacijonalna poročila francoskega lista. — Francija bo zahtevala od Italije popolno zadoščenje za fašistovske izgrede.

Pariz, 10. novembra. d. «Action Française» prinaša senzacijonalna poročila o vojaških pripravah Italije ob francoski meji. List pravi, da ni za nikogar več tajnost, **da je italijanski generalni štab sedaj izdelal nov načrt mobilizacije, naperjene proti Franciji. Posadke v Piemontu in Liguriji so zopet dobile ojačenja. V Alessandriji je bil ustanovljen nov, enajsti armadni zbor. Trdnjavi Ciorgne in Albenga sta izpopolnjeni in ojačeni in naj služita kot operacijska baza. Merodajni krogi v Parizu si morajo biti na jasnem, da politika službene Italije ni ne pacifistična ne prijateljska do Francije.**

Politični krogi sodijo, da vprašanje demonstracij proti Franciji in dogodki v Ventimigliji in Bengaziju, ki so bili posledice atentata na Mussolinija, še nikakor ni likvidirano. Kakti niti izjave, ki jih je dobil francoski veleposlanik v Rimu, niti Mussolinijeva nota **niso zadosten odgovor na francoske proteste.** Italijanska vlada je le izrazila svoje obžalovanje nad dogodki v Ventimigliji in obljubila, da pridejo glavni krivci pred sodišče, glede Bengazija pa, kjer je bil francoski konzul prisiljen razvesiti na uradnem poslopju italijansko zastavo, se ne zagotavlja niti kaznovanje krivcev, marveč ugotavlja nota, da je dobil odgovorni poveljnik karabinjerjev resen ukor. **Francoska vlada bo zahtevala od Italije popolno zadoščenje.**

Zunanje ministrstvo naglaša, da je Briand v razgovoru, ki ga je imel z italijanskim poslanikom Avezzanom, opozarjal na nevarnost, ki bi izvirala iz tega, ako bi se Garibaldijev slučaj smatral za navadno policijsko zadevo. Zunanji minister je izrazil upanje, da se bo italijansko javno mnenje v bodoče vzdržalo neupravičenih demonstracij proti Franciji, **ker posledice takih sovražnih manifestacij nikakor ne bi pospeševale mirnega sožitja obeh držav.**

Neodvisnost sodnikov v Rusiji odpravljena

Moskva, 10. novembra (pr.) Vlada je uvedla reformo sodstva. Po tej reformi se proglaša sodišče za organ delavske diktature. Neodvisnost sodnikov se odpravlja. Odslej bo imela državna oblast odločilen vpliv na sodno postopanje.

Barantanje za kompromis v vladi

Maksimović kot prva žrtev? — Večerne konference. — Prihod Stjepana Radića v Beograd. — Interesantne izjave g. Uzunovića in ministra Šibenika.

Beograd, 10. novembra p. V vladi in pri Pašiću so se nadaljevale dolge konference, ki trajajo pozno zvečer, kakor se je to zgodilo tudi nocoj. Pašićevci so za danes pričakovali avdijenco Pašića, ki pa je ni bilo. Večerni listi prinašajo informacije, da Pašić ne želi baš, da se takoj sam vrne na vlado, da pa zahteva, da se odstrani Boža Maksimovića iz vlade in da bi bil pripravljen podpirati vlado, katere predsednik bi bil Marko Trifković. Kot druga verzija se beleži, da Pašić želi imeti poleg predsedništva vlade tudi resort zunanjega ministrstva, ker je jako nezadovoljen z dr. Ninčićem. Zvečer se je v političnih krogih širila vest, da je najaktualnejše vprašanje odstranitev notranjega ministra Maksimovića iz vlade. V zvezi s to verzijo je vzbudilo posebno pozornost, da je bil Boža Maksimović nocoj v daljši avdijenci, potem pa v intimni konferenci z Uzunovićem. Raznaša se že tudi ime naslednika. To naj bi bil posl. Ranko Trifunović, bivši državni podtajnik in pomočnik ministra za notranje stvari, zanesljiv pašićevec. Z druge strani pa se povdarja, da je še vprašanje, ali se z izločitvijo Bože Maksimovića strinjajo vsi poklicani faktorji, ker se misli, da bi bila odstranitev Maksimovića samo prva etapa za končno zmago pašićevcev. Boža Maksimović novinarjem ni dal nobenega pojasnila.

Eden od najuglednejših članov Pašićeve skupine radikalov je na vprašanje novinarjev glede sedanje in bodoče politične situacije izjavil sledeče: «Vprašate me, kaj je na vesteh o predstoječih izpremembah, o katerih se govori Smatram, da je danes glavno vprašanje ureditev odnošajev in regeneracija v današnji politični situaciji. Predvsem je treba urediti odnošaje v radikalnem klubu, potem pa odnošaje med radikali in radičevci. Kako se bo to doseglo, se še ne more reči, nedvomno pa je, da je med radikali in radičevci treba več znosnosti in več harmonije, kot je je bilo doslej, ako se želi nadaljevanje dela. Vlado je treba osvoboditi trzavic ter bi se zato mogli vršiti razgovori z Demokratsko zajednico in dr. Koroščem. Radikali bodo vsaj morali položiti politični izpit; ako bi ga ne mogli, bi se vse globoko izpremenilo.»

Jutri zjutraj pride v Beograd St. Radić. Prihodnje dni bodo važne seje v klubu HSS o taktičnih in političnih vprašanjih. Ponovno se naglaša, da Radić prihaja v Beograd, da bi osebno bil prisoten pri razpletu zelo zapletenih in delikatnih političnih odnošajev.

Beograd, 10. novembra. p. Uzunović je zvečer, ko je odhajal iz kabineta, dal novinarjem sledečo izjavo: Vi često prinašate vest, da vlada beži od svojega kluba. Tega dosedaj nisem demantiral. Vlada ne želi izogibati se svojega kluba. Nobena vlada tudi če bi hotela ne bi mogla bežati od svojega kluba, ker ima klub vedno možnost, da ji izrazi nezaupanje, posebno kadar je Narodna skupščina zbrana. Vsak dan člani kluba glasujejo za vladne zakone in za stališče vlade. Vlada dosedaj ni imela posebnega razloga, da bi zahtevala sklicanje kluba, na drugi strani pa se zdi, da tudi predsednik kluba (gosp. Pašić) ni imel razloga, da skliče klubovo sejo. Ker pa se v zadnjih dneh posli skupščine vedno bolj razvijajo (!), ni izključeno, da bo te dni sklican klub. Lahko je mogoče, da bo vlada ob tej priliki predložila klubu svoj obširni delovni program in mu razložila svoje stališče o položaju. Naravno je, da bo od klubove odločitve odvisen nadaljni razvoj situacije.

Vaš dopisnik je nocoj vprašal ministra za agrarno reformo dr. Šibenika, ali bodo radi spora v zadevi dalmatinskega agrarnega zakona radičevci napravili vprašanje. Dr. Šibenik je rekel: «Zakonski načrt je dober, on bo sprejet, on mora biti sprejet. Proti njemu so samo nekateri radikali, in sicer dalmatinski. Radi tega zakonskega načrta ne bomo delali vprašanja, nimamo potrebe, ker bo zakonski načrt sprejet tudi proti volji te gospode.»

Vlada se za poplavljene kraje ne briga

Interesantne ugotovitve posl. Demetrovića (SDS) v Narodni skupščini. — Radičevci in radikali ne marajo razpravljati o fašistovskih grozodejstvih proti našemu življu.

Beograd, 10, nov. p. Narodna skupščina tudi danes še ni zaključila debate o čl. 205. zakona, kar je v ostalem njena edina rešitev, ker bi sicer ne imela sploh nobenega razpravnega gradiva.

Na začetku seje je posl. Demetrović (SDS) utemeljeval svoj nujni predlog glede izplačila pristojbin vodnim zadrugam v Vojvodini. Tem povodom je ostro ožigosal nemarnost in brezbrižnost vlade napram interesom poplavljenih krajev. Vremenska katastrofa v Vojvodini je v tem oziru klasičen vzgled. Poplava je vznemirila vso državo, iz inozemstva celó so prihajale sožalne izjave, škoda je bila ogromna. Pokazalo se je, koliko je bilo zamujenega, ker se država ni dovolj brigala za ohranitev nasipov in drugih varnostnih naprav. Vlada je slovesno obljubila pomoč in napovedala, da se bo z vnemo pobrigala za zavarovanje žitnice naše države proti novim katastrofam. A kaj je storila? V svrho ponovitve škode za poplavljence je oropala drž. uslužbence bednih doklad, ki pa jih tudi ni vseh izročila oškodovanim krajem, za popravo nasipov pa ni zgenila z mezincem. Nasipi so ravnotako porušeni, kakor so bili pred meseci in če danes Dunav zopet naraste, je nova katastrofa tu. Kakor v Vojvodini tako se obnaša vlada tudi povsod drugod; nikjer se resno ne briga za težko prizadete kraje. Posl. Vilder: In ministra, ki je za vse to odgovoren ni niti v zbornici. Škandal!

Nujni predlog posl. Demetrovića so podprli še posl. Vujić, Šečerov, Žanić, Stanković, minister financ dr. Perić pa je v imenu vlade nujnost odklonil, češ da ni denarja, vzpostavitev nasipov pa je stvar strokovnjakov, ki morajo celo stvar temeljito proučiti.

Radikali in radičevci so nujnost odklonili. Nato je predlagal posl. Šečerov nujnost za svojo interpelacijo o gospodarski krizi. Nujnost je bila sprejeta.

Posl. Žanić (fed.) je vprašal predsednika skupščine zakaj se ne sestane odbor za razpravo o likvidaciji agrarnih odnošajev v Dalmaciji. Predsednik je odgovoril, da ima odbor za svoje delo odrejen rok, če se roka ne bo držal, bo pač skupščina izvolila nov odbor. (Ironični medklici).

Posl Sušnik je zahteval od predsednika da se mu na dnevni red jutrišnje seje postavi interpelacija o fašistovskih nasilijih na Goriškem. Predsednik je to odklonil, kar so radikali in radičevci tudi odobrili.

Nadaljevala se je razprava o izpremembi člena 205. zakona o prometnem osobju. Govoril je posl. Vujičić, za njim pa je dobil besedo posl. Vilder (SDS), ki je v svojem govoru ugotovil, da je zakonski načrt vlade že davno izgubil svojo vrednost, ker imajo prometni uslužbenci že deset dni stalnost. Treba je torej načrt umakniti. Povdarjal je pomen stalnosti od katerega je odvisna dobra državna uprava, posebno pa dober promet, ki nam je osobito potreben. Vilder navaja velike pogreške današnje vlade, posebno pa velike zlorabe, ki se vršijo v strankarske svrhe. Med Vilderjevim govorom so radičevci delali velik hrup in ga motili z medklici, na katere je posl. Vilder duhovito odgovarjal. Po njegovem govoru je bila seja zaključena.

Pred vstopom Hlinkove stranke v vlado

Slovaška ljudska stranka soglasno sklenila vstopiti v Švehlov kabinet.

Praga, 10 novembra d. Posvetovanja o vstopu slovaške ljudske stranke je nadaljeval klub poslancev in senatorjev te stranke skupaj s člani ožjega odbora stranke v Ružomberku, domačem kraju Hlinke. Za pogajanja z vlado je bila izvoljena posebna komisija, čije člani, zlasti Hlinka, so poročali o poteku teh razgovorov. Na temelju poročil so soglasno sklenili vstopiti v vlado. Slovaški ljudski stranki pripadeta dve ministrstvi, namreč za zdravstvo in za unifikacijo. Na ponedeljkovem sestanku se je določeval terno kandidatov za ti ministrstvi, in sicer za oba resorta en sam. V ternu je na prvem mestu dr. Josip Tiso, dekan v Banovcih pri Trenčinu, na drugem mestu dr. Marek Gažik, odvetnik v Bratislavi, in na tretjem dr. Viktor Ravasz, odvetnik v Levicah. Iz tega terna se imenujeta oba ministra po doseženem sporazumu med Hlinko in predsednikom vlade dr. Švehlo.

Kar se tiče posebnih zahtev slovaške ljudske stranke, se bodo polagoma izvedle. To se zlasti nanaša na zasedbo županijskih mest in na zgolj kulturna vprašanja. Pogajanja so se nanašala tudi na ministrstvo za Slovaško in na njegov morebitni prenos v Prago ali pa na to, ali naj se to ministrstvo ukine, ko se popolnoma izvede razdelitev države na okrožja in začne funkcijonirati tudi županat v Nitri. Od rešitve teh vprašanje je odvisno, ali opusti stranka zahtevo po tem ministrstvu.

Senatorji in poslanci so odpotovali s predlogi stranke. Oficijelni vstop Hlinkove slovaške ljudske stranke v kabinet je pričakovati za prihodnje dni. (Glej tudi pismo iz Prage na 2. strani!)

Bolgarsko begunsko posojilo

Pariz, 10. novembra (pr.) Bolgarski fin. minister Molov se je pripeljal semkaj, da razpravlja s francosko vlado o begunskem posojilu. V isto svrho potuje potem v London. Na podlagi pariškega dogovora se Bolgariji v to svrho izplačilo trije milijoni funtov.

Težavna politična situacija na Češkoslovaškem

Pred agrarno - socijalistično koalicijo z Nemci?

INS Praga, 9. novembra.

Politična situacija na Češkoslovaškem se je po povratku voditelja agrarne stranke Švehle z večmesečnega dopusta k politični aktivnosti znatno spremenila. V vlado sta vstopili, kakor znano, tudi dve nemški politični stranki, ki sta zastopani v kabinetu po dveh ministrih. Izmed čeških večinskih strank ni v vladi edino narodno-demokratska stranka, v kateri pa tudi obstoja struja, ki zahteva strankin vstop v vlado.

Vladna večina in vlada sama bosta, kakor vse kaže, izpopolnjeni z vstopom Hlinkove klerikalne stranke v kabinet. Ministrski predsednik Švehla se pridno pogaja s to stranko. Slovaški klerikalci zahtevajo dve ministrski mesti s par mesti velikih županov, z ustanovitvijo agrarnega urada za Slovaško in z raznimi večjimi in manjšimi koncesijami. Pogajanja se brez dvoma končajo uspešno in ta teden bo vlada gotovo že kompletna.

Kar se tiče opozicije, ne bo na češki strani posebnih težkoč. Socijalistične stranke iznašajo na shodih in v novinah razne očitke, vsi nih nastopi pa pričajo, da se situacija doslej ni poslabšala. Socijalisti pričakujejo namreč, da morda že v bližnji bodočnosti napoči njihova ura, to je, da zamenja sedanjo koalicijo nova socijalistično - agrarna, rdeče - zelena koalicija. V tem smislu se je te dni izrazil bivši soc. demokratski minister dr. Derer. V poučenih političnih krogih je znano, da so Švehla in voditelji socijalističnih strank že zdavna mislili na rdeče - zeleno koalicijo z Nemci (agrarci in soc. demokrati), da pa so se bali odpora češke javnosti. Po izkušnjah v zadnjem času so sedaj mnenja, da je pot za njihove načrte v danem momentu bolj prosta. Možnost takega razvoja dogodkov v bodočnosti ni izključena.

Položaj nove vlade je seveda dokaj delikaten. Ni mogoče vedeti, kakšna bo pozicija nemških ministrov, ki se nahajajo v precej kočljivi situaciji, zakaj prehod takozvanih nemških aktivističnih strank (agrarcev in kršč. socijalcev) iz pasivnosti k aktivnemu delu je bil vendarle prenagel. Nemške radikalne stranke, zlasti pa majhna, toda vplivna stranka nemških demokratov (prejšnji nemški Židje) pač ne bodo olajševale težkega položaja teh ministrov.

Ne nastane - li že v bližnji bodočnosti težka kriza, kar ni izključeno, je treba to pripisovati tako izredni spretnosti ministrskega predsednika Švehle, ki vodi pogajanja, kakor tudi veliki priljubljenosti obeh nemških ministrov. Dr Spina, profesor slavistike na nemškem vseučilišču v Pragi, govori dobro češki in je zmeren mož, dasi je v narodnem oziru neomajen. Dr. Mayr - Harting bo preje izpostavljen napadom nemških radikalov. Nanj so že navalili v «Bohemiji» kjer mu očitajo, da ni smel podati v proračunskem odseku svojega ekspozéja v nemškem jeziku in da zato raje ni šel v proračunski odbor. Po zakonskih predpisih mora vsak minister podati svoj ekspozé v državnem jeziku. Za to je vedel tudi minister dr. Mayr - Harting. Morda je res, da se je dal iz strahu pred nemškimi radikali zastopati v proračunskem odboru po podrejenem uradniku.

Istočasno se širi govorica, da se vrše pogajanja za spremembo jezikovne prakse, v parlamentu v mejah sedaj veljavnega jezikovnega zakona in pravilnika k temu zakonu. Stvar je seveda zelo kočljiva in poskus z nedopustnimi koncesijami Nemcem bi lahko imel usodne posledice. Ne da se tajiti, da je obmejno prebivalstvo v velikem strahu, kako se bodo dogodki dalje razvijali. Ostro nasprotujejo sprejemu Nemcev v vlado fašisti, ki so znatno močnejši, kakor se splošno domneva.

Ni mogoče prorokovati, kako se bodo dogodki razvijali, vsekakor pa bo treba premagati še velike težkoče, ako se bosta hoteli vladna večina in vlada vsaj še nekaj časa vzdržati na krmilu.

Že sestanek parlamenta, ki je sklican na dan 11. t. m., pokaže, s kakšnimi nadami smemo zreti v bodočnost.

•

Praga, 10. novembra. d. Prosvetni minister dr. Hodža je imel na včerajšnji seji proračunskega odbora govor, v katerem je dejal, da smatra vsak pritisk na nemške starše, naj pošiljajo svoje otroke v češke šole, in obratno, za kazniv. Manjšinske šole se bodo gradile le tam, kjer je za to resnična potreba. Ni izdaja slovanstva, ako vzdržujemo intelektualne odnošaje do velikega nemškega naroda. Minister je potem sporočil, da se bo šolska avtonomija kmalu izvršila. Podrobnosti sicer še ne more povedati, vendar izjavlja že sedaj, da bodo lahko vsi državljani brez razlike narodnosti rekli: Imamo šolsko avtonomijo. Ta sprememba se bo izvršila v soglasju z razdelitvijo države na okrožja, vendar neodvisno od tega, kdaj stopi razdelitvena uredba v veljavo. Kjer že obstojajo okrožja v polni veljavi, kakor n. pr. na Slovaškem, namerava dr. Hodža to šolsko reformo izvesti še letos ali najkasneje začetkom prihodnjega leta, na Češkem, Moravskem in v Šleziji pa okrog 1. julija prihodnjega leta.

Praga, 10. novembra. s. Načrt prosvetnega ministra Hodže, s katerim namerava uvesti nacijonalno šolsko avtonomijo, je zadel na ostro kritiko. Glasilo narodnih demokratov izjavlja, da znači ta obljuba nacijonalno razdelitev čeških dežel, proti čemur so se Čehi tako ostro borili. Češkoslovaška bo dobila nemške šole, ki jih bodo vodili v duhu Berlina, madžarske pa v duhu Budimpešte.

Vohunska afera v Pragi

Simonek vohunil za Rusijo

Praga, 10. novembra. ds. V zadevi invalida Simonka, ki je prodajal tuji državi vojaške dokumente in ki ga je policija včeraj prijela, je bilo na temelju njegove izpovedi aretiranih še sedem drugih sokrivcev. Kakor se naknadno izve, je ta tuja država sovjetska Rusija. Aretiranci so večinoma komunisti. Gospa Borkova, ki je tudi med prijetimi, je žena urednika glavnega glasila komunistične stranke na Češkoslovaškem, «Ruda Prava». Invalid Simonek je bil aretiran v trenutku, ko je izročil vojaške listine v roke podnačelnika kon zularnega oddelka pri sovjetski misiji, Ivanu Dimovu, ki je prevzel listine, plačal Simoneka, ki je potrdil prejem denarja na pobotnici. Dimov sam ni bil aretiran, ker uživa eksteritorijalnost.

Negotova usoda Ricciottija Garibaldija

Francoske oblasti v zadregi, kaj naj store z vohunom. — Mussolinijeva nota o njegovi aferi.

Pariz, 10. novembra. d. Afera Ricciottija Garibaldija povzroča oblastvom velike preglavice, ker ne vedo, kaj naj z njimi počno. Po obstoječih zakonih ga ni mogoče kaznovati. Preostane torej le izgon iz Francije. Toda to bi pomenilo zanj izročitev smrti. Kajti ako se Garibaldi pokaže v Italiji, kamor bi ga morala Francija izgnati, ga primejo fašisti in obsodijo na smrt. Z druge strani pa mu strežejo po življenju protifašisti, ki so mu že namignili, kaj ga čaka. Prijatelji, kolikor jih Ricciotti še ima, so mu povedali naravnost v obraz, **da je najbolje, da napravi samomor.** Zakaj gotovo je, da nobena sosednja država, razen Italije seveda, ne bi hotela prevzeti Garibaldija, ako ga Francija izžene. Za enkrat je Garibaldi še na varnem, ker ga noč in dan nadzorujeta dva detektiva, ne toliko da ne pobegne, ampak da ogorčeni nasprotniki ne morejo do njega.

Kakor se govori v diplomatskih krogih, je napovedal italijanski poslanik Avezzano francoski vladi noto Mussolinija o podrobnih podatkih o Garibaldiju in o pravem stanju afere.

O vesti, da namerava Mussolini pozvati italijansko časopisje, naj ne pišejo več sovražno o Franciji, pravi »Petit Parisien«, da bi se moral italijanski ministrski predsednik v prvi vrsti obrniti do fašistovkh čet in jim dopovedati svoje namere. Zakaj fašistovske bojne organizacije so one, ki netijo plamen strasti.

Baldwin o mednarodnem položaju

Velik optimizem angleškega ministrskega predsednika glede političnega položaja v Evropi.

London, 10. novembra. (lo.) Mestna uprava je priredila snoči v Guildhalli na čast novemu lord-majorju (županu) banket, katerega se je med drugimi udeležil tudi ministrski predsednik Baldwin, ki je v svojem govoru razpravljal o mednarodnem položaju in o zboljšanju političnih razmer tekom zadnjih treh let.

Baldwin je izvajal: Ta čas je čakalo rešitve polno problemov, ki so se zdeli nerešljivi Tedaj je bil eden najtemnejših trenutkov, odkar se je končala svetovna vojna. Sedaj se je politična situacija popolnoma preokrenila in ni bila nikdar tako ugodna kakor sedaj. Napravili smo odločilen korak na poti politične in gospodarske stabilizacije. Francija, Italija, Nemčija in Anglija delujejo na polju gospodarske obnove in političnega pomirjenja Da njih prizadevanja niso bila zaman, kaže najbolj locarnski pakt. Nemčija je postala članica Društva narodov in skuša sporazumno s Francijo potom medsebojnih koncesij odstraniti vse, kar bi oviralo nemško - francoski sporazum.

Pomirjenje Evrope in njena gospodarska obnova je ena glavnih nalog Društva narodov in ti problemi so vedno tvorili ključ angleške zunanje politike. To politiko so vodile vse angleške vlade, in jaz, je nadaljeval ministrski predsednik, sem vesel, da v vrsto teh vlad lahko vključim delavsko vlado, ki je veliko pripomogla, da je prišlo do tega razveseljivega stanja stvari.

Položaj v vzhodni Evropi in Aziji pa je nezadovoljiv. Na Kitajskem se je politični položaj znatno poslabšal in angleška vlada z veliko skrbjo spremlja usodo angleških državljanov tam in želi, da bi se spori med Kitajsko in velesilami čim preje rešili v prijateljskem duhu. Tudi v Indiji je položaj znatno boljši. Sedaj se vrše v Indiji volitve in obstoja upanje, da bo zmagala stranka, ki je za najožje sodelovanje z angleško državo. Ako se bodo ta pridvidevanja uresničila, potem bo kraljeva komisija lahko nadalje delovala za večjo samostojnost Indije. V splošnem se opaža v vseh delih britanskega imperija zdrav razvoj industrije in trgovine, ki vedno bolj ugodno vpliva na gospodarski položaj v Angliji in ji nudi možnost nadaljnega gospodarskega razvoja.

Republikanska večina na Grškem

Atene, 10. novembra d. Po uradnem poročilu so dobile republikanske stranke pri nedeljskih volitvah 165 mandatov, gunaristi 65, metaksisti 47 in komunisti 7. Manjkajo sicer še izidi iz nekaterih okrajev, vendar se razmerje mandatov ne more več bistveno izpremeniti.

Pariz, 10. novembra s. Venizelos, ki biva v Parizu, je izjavil, da bo odklonil ponudbo za prevzem zunanjega ministrstva. Veseli se sicer republikanske zmage, vendar pa se noče več aktivno udeleževati političnega življenja.

Zavlačevanje pogajanj v Londonu

London, 10. novembra. (lo.) Danes se je sestala konferenca rudarskih delegatov, ki je imela sklepati ali naj se prepusti izvrševalnemu odboru o vprašanju delovnega časa in o načinu rešitve premogovne krize proste roke ali ne. Tajnik rudarske zveze Cook je predložil konferenci obširno poročilo o razgovorih ki so se vršili z vlado. Rudarski voditelj Herbert Smith je izjavil da je šel izvrševalni odbor pri teh razgovorih tako daleč, kolikor so mu dovolila pooblastila zadnje konference rudarskih delegatov. Delegati so stavili razna vprašanja, na katere so tudi prejeli odgovor. Nato je sledilo poročilo o položaju v raznih rudarskih okrajih. Ker ni prišlo do nikakih odločilnih sklepov, se je konferenca odgodila na jutri.

Tagore v Budimpešti

Budimpešta, 10 novembra. k. Indijski pesnik Rabindranath Tagore je danes prispel semkaj. Državni upravitelj Horthy ga je sprejel v enourni zasebni avdijenci.

Avstrija prosi za novo mednarodno posojilo

Dunaj, 10. novembra. s. V začetku decembra odpotuje sekcijski načelnik dr. Schüller v Ženevo, kjer se bo pogajal z merodajnimi krogi Društva narodov za podelitev novega mednarodnega posojila Avstriji. Kakor svoječasno, naj bi tudi sedaj prevzelo posredovanje Društvo narodov, da se izogne neprikladna pot glede dovoljenj onih držav, ki so podpisale mirovno pogodbo.

Upor proti sovjetom

London, 10. novembra. (pe.) V Dagestanu je izbruhnil protisovjetski upor. Vlada je poslala artiljerijo in letala, da udušijo vstajo.

Poplave in viharji

Rim, 10. novembra. o. Poplave v Bariju in okolici so zahtevale dosedaj 25 človeških žrtev. Povzročena škoda znaša pol milijarde lir. Iz Verone poročajo, da je reka Adiža radi ponovnih neviht narastla za 60 cm. V Genovi je divjal včeraj silen vihar ter močno poškodoval nekatera poslopja. Več zidov se je zrušilo. Iz piacentinske pokrajine poročajo, da vse vode naraščajo. Reka Trebbia je izstopila iz struge ter poplavila Reversaro. Tekom današnjega dneva se je Pad dvignil na 6.49 m.

Vsled zadnjega deževja so vse reke v srednji in gornji Italiji zelo narastle. V Genovi je šest cest pod vodo, tako da ni mogoče voziti po njih. Več vodovodnih cevi je popokalo. Reke naraščajo še dalje.

Washington, 10. novembra. s. V okolici Washingtona je divjal v torek popoldne silen orkan, ki je v Laplati razdejal šolsko poslopje in nekatera privatna stanovanja. Podatki o številu mrtvih in ranjenih si nasprotujejo. Ko je orkan pričel divjati, je bilo v šolskem poslopju zbranih 75 otrok. Hišo je razmetalo kot papirnato škatlo. Po zadnjih vesteh je bilo pri tem usmrčenih najmanj 18 oseb, med temi 9 otrok, 50 pa je ranjenih

Načrt novega kazenskega zakonika

Beograd, 10 novembra p. Danes popoldne je bila seja plenuma zakonodajnega odbora, na kateri so pretresali načrt kazenskega zakona. Posl. dr. Srdjan Budisavljević je izjavil v imenu SDS, da v načelu sprejema to zakonsko osnovo, in sicer zato ker smatra, da je novi zakon dober in da je napreden in ker je nujno potrebno, da na polju zakonodavstva čim prej pridemo do izenačenja. Če pa SDS v načelu sprejema ta načrt, se razume po sebi, da s tem stranka ne želi niti misli izraziti s tem današnji vladi zaupanje, marveč mora naglasiti, da zameri današnji vladni večini, da se ta zakonski načrt, ki je bil predložen meseca februarja, ki je bil izdelan po strokovnjaki in za katerega ni treba nobene težke diskusije, predlaga šele po 9 mesecih. Po krajši debati je bil zakonski načrt sprejet v načelu s 17 glasovi proti 2. Pri specijalni debati so bile pri prvem poglavju predlagane nekatere manjše spremembe. Zlasti se je kritizirala odredba, ki določa 12. leto kot granico mladoletnosti. Minister pravde Simonović je naglašal, da so rok 12 let predvideli strokovnjaki, vendar pristaja na to, da se ta določba rezervira. Razprava o prvem poglavju je bila odgodena, da bi se moglo priti v stik s strokovnjaki, ki so načrt izdelali. Dr. Spaho je zahteval, da se čim prej vzame v pretres tudi kazenski postopek, ki je ravno tako važen kot kazenski zakon. S tem je bila seja zaključena. Za jutri je napovedana seja sekcije za pretres odvetniškega zakona.

Razprava o dobrovoljskem zakonu

Beograd, 10. novembra. p. Zvečer je imela sejo vladna večina odbora za sprejetje zakonskega načrta o dobrovoljcih. Rezervirano je bilo prvo poglavje, ki ugotavlja, kdo naj bo dobrovoljec, spremenila se je določba, po kateri naj dobrovoljci dobivajo samo plodno zemljo, ki se da obdelovati. Sprejeto je bilo tudi, da se ima v vojnem ministrstvu ugotoviti, kdo je dobrovoljec in da se seznam naših dobrovoljcev objavi v Službenih novinah. Pri čl. 2. je bila sprejeta sprememba, da se reševanje dobrovoljskih vprašanj prepusti interministerijalnemu komitetu, ki se bo sestavil v vojnem ministrstvu. V tretjem členu je bilo sprejeto, da ako dobrovoljec umre, dobi njegovo zemljo v prvi vrsti njegova deca, ako je ni, pa žena in roditelji. Pri čl. 7. se je sprejela sprememba, da se zemljeknjižni prenos izvrši brez taks. V čl. 8. se je sprejelo, da se defitev zemlje vrši po načelih unificirane kolonizacije. Končno se je sprejelo, da se za dobrovoljce razen dr. Pivkovega bataljona priznajo tudi člani prvega bataljona na laški fronti, ki je bil pred dr. Pivkovim.

Naše novo poslaništvo v Buenos Airesih

Beograd, 10. novembra. p. Kakor poroča «Politika», je vlada sprejela ponudbo velikega armaterja v južni Ameriki Nikole Mihanovića, ki je pripravljen podariti naši državi svojo veliko palačo v Buenos Airesih pod pogojem, da Jugoslavija osnuje v Argentini svoje poslaništvo z ozirom na mnogobrojne naše izseljence v južni Ameriki. Zunanje ministrstvo je o sprejetju ponudbe včeraj brzojavno obvestilo g. Mihanovića. Istočasno je zunanje ministrstvo preosnovalo dosedanji naš generalni konzulat v Buenos Airesih v poslaništvo. Za odpravnika poslov je imenovan dosedanji generalni konzul Ivo Grisogono.

Zamorca perejo

Klerikalce je silno spekla naša konstatacija, da uganjajo le radi »kšefta« umazano konkurenco proti naprednim listom. Lani so poslali v boj proti »Domovini« ljubljanskega škofa, a sedaj, ko se bliža novo leto in ž njim čas za nove naročnike, pa so za svoje poslovne namene proti »Jutru« angažirali štab klerikalnih ženic. Včerajšnji »Slovenec« skuša z uprav jezuitskim milom oprati klerikalnega zamorca, pa seveda zaman. Kako je pokvarjenost našega klerikalizma začela presedati že celo duhovščini sami, o tem priča najbolj dejstvo, da je že ona začela izstopati iz katoliške cerkve. O takih dalekosežnih dogodkih seveda »Slovenec« tihotapsko molči; saj je prikrivanje in izkrivljanje resnice njegov glavni poklic. Tudi o pornografiji nekaj govori »Slovenec«. Do sedaj poznamo med slovenskimi knjigami samo dve, ki se lahko prištevajo med pornografske, a to so rdeča in plava brošura ljubljanskega škofa dr. Jegliča. Kake moralne kvalitete pa so nekateri »božji namestniki« v Sloveniji, nam poleg neštetih dokazuje moralni svinjak v mekinskem samostanu. Tudi o denuncijantstvu in lažnjivosti pише »Slovenec«, a to na rovaš naprednjakov. »Slovenec« pozablja, da je glasilo tiste stranke, ki je l. 1914. v svojem tajništvu etablirala prostovoljno špijonažno pisarno v prilog črnožoltih rabljev, odkoder so se sistematično vršile ovadbe proti neklerikalnim Slovencem, ki so morali radi klerikalnih ovaduhov v zapore, taborišča in na Suhi bajer. »Slovenec« je edini list v Jugoslaviji in menda tudi v Evropi, čegar izdajatelj — bivši minister, poslanec in katoliški duhovnik — ima to čast, da mirno prenaša neprestane očitke, da je lagal in ki tudi na javne pozive, naj toži, ne reagira. Že to dovolj karakterizira moralno kakovost »Slovenca« in čudno ni, da brezuspešno pere klerikalnega zamorca. Prav tako pa tudi ni čudno, da se »Slovenec« zaman trudi, da bi z umazano konkurenco proti nam nadomestil svojo inferijornost.

Politične beležke

Parlamentarni odbor za zunanje zadeve in radikali

Zahteva po osnovanju posebnega parlamentarnega odbora, ki naj bi kontroliral vodstvo naše zunanje politike, je že stara in njeno uresničenje se je vedno razbilo ob odporu radikalne stranke, ki smatra zunanjepolitični resor za svojo domeno. Zdi se, da se vprašanje osnovanja tega odbora zopet pojavlja, ker prinaša včerajšnje »Vreme« o njem daljši članek, v katerem odločno pobija (!) potrebo takega odbora, češ da zunanji minister ne vodi zunanje politike na lastno pest, ampak v sporazumu z vlado, ki dejansko zopet ni nič drugega kakor parlamentarni odbor! Tako piše »Vreme« med drugim: »Kadar se govori o parlamentarnem odboru za zunanje zadeve, potem se ne more oporekati, da ima naša država v resnici tak odbor, ki je vedno obveščen o našem zunanjem položaju, ki je v stalni zvezi z zunanjim ministrom in ki izraža ne samo svoje mnenje, temveč daje tudi direktive in navodila. Ta parlamentarni odbor za zunanje zadeve, edini, ki je v skladu s parlamentarnim režimom (!!), je vlada sama. Zakaj, po svojem bistvu vlada ni ničesar drugega, kakor poseben odbor parlamenta, ki mu je poverjeno izvrševanje državnih zakonov in upravljajo države. Zunanji minister ni ničesar drugega, kakor član takega parlamentarnega odbora, ki izvira iz parlamenta ter obstoji na podlagi njegovega zaupanja in je podrejen njegovi popolni kontroli.« Sofistika, s katero se bavi »Vreme« proti osnovi parlamentarnega odbora za zunanje zadeve, je v resnici originalna. »Vreme« pozablja, da je vlada samo produkt vsakokratne parlamentarne večine, ne more pa se smatrati za parlamentarni odbor, ker niso v njej sorazmerno zastopane vse parlamentarne skupine. Trditev, da lahko parlament v polni meri vrši kontrolo nad zunanjo politiko, pa je absurdna, ker vlada o svojih ukrepih v zunanji politik parlamenta sploh ne obvešča in se baš zato zahteva osnovanje parlamentarnega odbora. Ako pomislimo, da obstojajo parlamentarni odbori za zunanje zadeve v Franciji, Angliji, Nemčiji in drugod, kjer se tudi še nekaj razumejo na parlamentarne principe, potem je v resnici zabavno čitati argumente »Vremena« in njegovo trditev, da je radikalska metoda edina v skladu s parlamentarnim režimom in da je zahteva po osnovanju parlamentarnega odbora za zunanje zadeve — demagogija, ki se ne sme trpeti.

Kislo grozdje

Pred tedni je imelo vodstvo klerikalne stranke sejo, na kateri so pooblastili dr. Korošca, naj skuša stopiti z vladno večino v pogajanja zaradi vstopa v vlado. To je vodstvo sklenilo na željo nekaterih pristašev, ki so se že naveličali opozicije in bi se radi prikopali do vladnih korit. Dr. Korošec je izvršil naročilo in v Ljubljani ter po deželi so klerikalci že pripovedovali, da bosta zamenjana oba dosedanja slovenska velika župana in vladni komisar na magistratu, vsled česar tudi ni treba forsirati razpisa ljubljanskih občinskih volitev ali pa imenovanja kakega sosveta na ljubljanskem magistratu. Govorili so tudi že o persekucijah neklerikalnega uradništva in sličnih stvareh. Dr. Korošec ni uspel, dasi je molčal v Beogradu o avtonomiji kakor pristna cerkvena miš ter hitel priznavati tudi vidovdansko ustavo, in klerikalci doma so doživeli veliko razočaranje. Sedaj, ko so spoznali, da je beograjsko grozdje še prekislo, pa piše »Domoljub«. »Neumno je govorjenje, da bi SLS, ko bi bila v vladi, vse lahko dosegla, kar bi hotela.« Tako je »Domoljub« konštatiral da je bilo govorjenje v vodstvu SLS na omenjeni seji neumno. Kakor navadno, je tudi ob tej priliki prišlo klerikalcem spoznanje prepozno.

Klerikalni argumenti proti neklerikalnemu tisku

Da bi podprl svojo gonjo proti naprednim listom, navaja »Domoljub« »pristne« dokaze o škodljivih posledicah čitanja takih listov. V zabavo navajamo, da piše med drugim: »V letih 1886.—1890. je bil postal v Parizu samomor z vitriolom ali revolverjem kot nekaka nalezljiva bolezen. Pri večini samomorilcev pa so dokazali, da je bil njinov samomor v zvezi z branjem časnikov. Podobno so dokazali, da je bilo v letih 1878—1881 toliko atentatov na kronane glave v zvezi z branjem časnikov. Podobno so se dogajali okrog l. 1880. prav številni umori pismonošev v zvezi s poročili o podobnih zločinih v časnikih«. Potem pa pride glavno, kar je podobno oni strašni povesti, v kateri je zločinec pred obglavljenjem svoji materi odgriznil nos, češ: Vi ste krivi, ker ste me vzgojili. »Domoljub« namreč pripoveduje nadalje: »Nič čudnega, da sta dva mlada zločinca zalučala nekemu (!) pisatelju, ki je obiskal ječe dunajskih zaporov, da bi izvedel od njih to in ono skrivnost, katero bi potem porabil za svoj list, te-le besede: Vi zaslužite te železne verige, ne midva! Prišla sva v to ječo le zato, ker sva bila naročnika in čitatelja vašega lista, vaših povesti, katere so naju privedle do zločina«. Zares tehtni so ti pol stoletja stari »Domoljubovi« argumenti! Škoda za klerikalce je le to, da nista že takrat izhajala »Jutro« in »Domovina«, ker bi sicer ta dva lista bila kriva vseh navedenih strašnih slučajev. V ostalem se pa le čudimo, da »Domoljubov« članekar, ki gotovo vsak dan vestno čita »Jutro«, še ni izvršil samomora v spoznanju, da mu vsa gonja proti našemu listu kljub škofovemu blagoslovu prav nič ne pomaga. Strašno mu mora biti, če pomisli, da čita »Jutro« najmanj petkrat toliko Slovencev kakor glasilo »vsemogočne« SLS — »Slovenca«.

Radićevo nezadovoljstvo s Strossmayerjevo proslavo

Radić kritizira v svojem »Domu« Strossmayerjevo proslavo, ki da je bila čisto gosposka slavnost. Odkritje spomenika je spočetka bilo dostojno, nato pa so se začeli vrstiti govorniki kakor na kaki gasilski veselici. Govorili sta tudi dve gospé — »jedna nezgodnija od druge.« Nihče ni omenil hrvatskega seljaka in narodnega gospodarstva. V tem duhu so bili tudi vsi obedi in banketi, kjer so poklicani in nepoklicani govorili o vsem mogočem. O spomeniku pravi Radić, da je pogled nanj obupen. Strossmayer sedi tako sključeno, da mu prevelika kolena sežejo do prsi, a na obrazu ni niti zanosa niti globokih misli, marveč obup ali pa mrk in strašen namen. Meštrović je Strossmayerja vnakazil, ne pa poveličal. Strossmayerja bi se dalo vpodobiti samo stoječega, kako govori narodu. Toda kaj hočete, kje je ta gospoda in kje narod. Kakor so daleč od naroda, tako daleč jim je bil z malo izjemami tudi Strossmayer, ko so mu odkrivali spomenik. Vrhu vsega tega kritizira Radić tudi seljaško predstavo »Dubravke«, katero da je batinaška uprava zagrebškega gledališča docela izmrcvarila, v njej se poje kakor v kakem baru in je proti koncu predstave bilo tudi nekaj pohujšanja.

Sestanki SDS v mariborski oblasti

V nedeljo 7. t. m. se je vršil članski sestanek kraj. org. SDS v **Vuzenici.** Po poročilih delegata obl. org. SDS g. dr. Reismana o položaju se je vršil razgovor o lokalnih zadevah občine in okraja ter so se določile smernice za delo v bodočih mesecih. Tudi se je izpopolnil odbor, kar je bilo potrebno zlasti radi odhoda tajnika. — Istega dne se je vršil v **Pušencih** pri Ormožu v prostorih g. Vrhovčaka dobro obiskan sestanek SDS, na katerem se je po poročilu obl. tajnika Spindlerja in po zanimivi debati, katero sta izzvala dva agitatorja SLS, ustanovila **nova krajevna organizacija SDS** za občine Pušenci, Frankovci in Hum pod predsedstvom uglednega posestnika g. Iv. Ivanuša iz Huma. — Obenem se je istotam ob navzočnosti zastopnikov vseh kraj. org. SDS v ormoškem okraju ustanovila posebna srezka organizacija SDS za okraj pod predsedstvom g. Lovra Petovarja, posestnika v Ivanjkovcih. — V nedeljo 14. t. m. se bo vršil sestanek SDS v **Sv. Miklavžu pri Ormožu,** obenem ustanovitev kraj. org. — Istega dne je ustanovitev novih kraj. organizacij v **Radencih, Berkovcih, v Sv. Miklavžu na Dravskem polju** ter javni shod krajevne organizacije v **Lembergu.**

Naši novi zlatniki

Beograd, 10. novembra. p. Danes je posetil g. Uzunovića generalni direktor Narodne banke Dragoljub Novaković, ki je poročal predsedniku vlade, da je dospelo okoli milijon komadov novih zlatnikov po 20 Din, izdelanih v Franciji. Ti zlatniki se ne bodo dali v promet, marveč bodo služili za zamenjavo starih inozemskih, posebno avstrijskih zlatnikov.

Nespremenjeno razmerje med Anglijo in Rusijo

London, 10. novembra. (lo.) V spodnji zbornici je izjavil zunanji minister Chamberlain, da se vprašanje povračila ruskih dolgov Angliji ni premaknilo z mrtve točke. Na nadaljna vprašanja je minister izjavil, da so mu ruski zastopniki v Angliji izrazili željo Rusije, da se obnove pogajanja z Anglijo, ki naj bi položila temelj boljšemu razumevanju med obema državama. Glavni pogoj, je nadaljeval minister, bi bilo za uspešna pogajanja, da bi se vnesel v trgovinsko pogodbo političen dogovor, ki bi onemogočil izven ruskih mej vsako propagando proti britanskemu imperiju.

Naši kraji in ljudje

Dinarski dan

Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani prosi vse svoje podružnice, vsa prosvetna društva, župne urade in druge korporacije ter vse narodno čuteče prebivalstvo Slovenije sploh, da organizira v svojem okolišu v nedeljo 14. t. m. «Dinarski dan» na način cvet ličnih dnevov. Prispevki naj se zbirajo v steklenice ali pušice po ulicah, trgovinah, podjetjih in zasebnih stanovanjih; na deželi pa po službi božji pred cerkvijo in od hiše do hiše. Podrobnejša organizacija je prepuščena inicijativi lokalnih faktorjev. Odkupni znaki á 5 D naj se v poljubnem številu naročijo pri pokrajinskem odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani, kamor naj se nakažejo tudi vse nabrane vsote.

Jugoslovenska Matica prosi vsa društva in organizacije in vse naše razumništvo v mestih in zlasti na deželi, da žrtvuje ta dan organizaciji in izvedbi «Dinarskega dne».

Fašisti uničujejo in pustošijo naša kulturna in prosvetna društva v Primorju, preganjajo in pretepajo slovenske duhovnike in učitelje, zapirajo in morijo naše rojake, požigajo naše domove; zatreti hočejo skratka ves naš tamošnji življ. Tužna poročila naših listov, ki nas dan za dnem obveščajo o strahotah in grozodejstvih, ki jih nečloveški fašizem vrši nad brati naše krvi, žalijo naš narodni ponos in človekoljubje.

Kakšna naj bo za sedaj naša osveta!? Podprimo naše zasužnjene brate in sestre z moralno in gmotno podporo, da ne omagajo v silni borbi za obstanek, pomagajmo jim z besedo in dejanjem, da vzdrže do končnega osvobojenja!

Zato naj ne bo 14. novembra ne otroka ne odrastlega, ki ne bi žrtvoval vsaj en dinar za zasužnjene brate. Kolikor nas je svobodnih, toliko naj bo dinarjev. «Dinarski dan» je dan naše osvete!

Celje proti ukinitvi trgovske bolniške blagajne

Tudi v Celju se je vršil te dni v restavracijskih prostorih Narodnega doma protestni zbor privatnih in trgovskih nameščencev proti nameravani ukinitvi Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani.

Zbor, ki je bil zelo dobro obiskan, je otvoril v imenu društva privatnih nameščencev g. Jamnik. Zbora so se udeležili tudi zastopniki celjskega gremija trgovcev. G. Saksida je podal obširno poročilo o postanku društva in njega delovanju. Zakon za zavarovanje delavcev iz leta 1922 predpisuje, da morajo biti vsi nameščenci in delavci zavarovani pri SUZOR-ju, vendar je izvzeto društvo Merkur v Zagrebu in se je do sedaj priznavala enaka pravica tudi Trgovskemu bolniškemu podpornemu društvu v Ljubljani.

Člani društva, ki so po večini, t. j. 95 % zavarovani v 17. in 18. razredu, so imeli pravico do lečenja v bolnici v drugem razredu, kar pa se je sedaj ukinilo. SUZOR stoji na stališču, da se imajo vsi ti zavarovanci včlaniti pri njem in da ima preiti vse premoženje dosedanjega društva v njegovo last. Privatni nameščenci in trgovski nastavljenci so imeli po statutih tega društva pravico, da si izberejo v slučaju bolezni zdravnike in so dobivali seveda svojim znatno višjim prispevkom primerno tudi boljša zdravila.

Predsednik je predlagal resolucijo, sličnu ljubljanski, ki je bila soglasno sprejeta. Resolucija se predloži ministru za socijalno politiko, g. ministru Puclju, poslanskima kluboma SDS in SLS, velikemu županu ljubljanske oblasti in Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Stanovske organizacije se pooblaščajo, da v slučaju potrebe sklicejo ponovno zborovanje.

Kongres državnih nameščencev v Zagrebu

Na izrednem kongresu državnih nameščencev, ki se je vršil meseca februarja letošnjega leta v Beogradu, je dobila glavna uprava Saveza nalog, da pripravi vse potrebno za sklicanje rednega letnega kongresa organizacij državnih nameščencev v Jugoslaviji. Vrh tega je bila Savezni upravi poverjena naloga, da pripravi vse potrebno za reorganizacijo Saveza, za sprejem novih društev, za ujedinjenje z obstoječim Savezom fakultetnih činovnikov, Udruženje narodnih železničarjev itd. Glavna uprava Saveza pod vodstvom generalnega direktorja drž. računovodstva dr. Mihajla Jovanovića je v resnici tozadevno takoj pričela z delom. Zbrala je materijal za sestavitev novih pravil, razposlala pozive za sodelovanje itd. Sklenjeno je bilo, da se bo vršil kongres državnih nameščencev 20. junija v Zagrebu.

Toda med tem so se pojavile nove težkoče. Kongres je bil preložen in kmalu nato je prišla v javnost vest, da namerava vlada znižati draginjske doklade, da priskoči tako na pomoč poplavljencem. Vladna odredba je izzvala seveda v vrstah drž. nameščencev velikansko razburjenje. Glavna uprava je sklicala plenarno sejo, na kateri so govorniki pod vtisom vladne odredbe zahtevali, da naj državni nameščenci prekinejo z oportunistično politiko in jasno povedo vladi da državni nameščenci ne bodo več trpeli novih udarcev. Kljub vsej borbenosti pa je ostalo vse pri starem in je zmagala vnovič oportunistična struja. Kongres se ni vršil in predsednik vlade g. Nikola Uzunović niti ni hotel sprejeti zastopnikov državnih nameščencev.

Po popolnem fijasku te akcije je nastopilo zatišje, katero je prekinila sedaj tridnevna konferenca zastopnikov organizacij državnih nameščencev iz vseh pokrajin države, ki se je vršila v Beogradu. Karakteristično je, da je bila javnost pri tem popolnoma izključena in se je delalo tajno. Konferenci so prisostvovali delegati raznih organizacij, med drugimi gg.: Maks Lilleg iz Ljubljane, prof. Katunarić kot zastopnik Dalmacije, sodnik dr. Bratanić kot zastopnik hrvatske organizacije, Milan Čuković kot odposlanec bosanskih organizacij državnih nameščencev itd. Predsedoval je dr. Mihajlo Jovanović, predsednik glavne uprave Saveza.

Po razmotrivanju splošnega položaja in razpravi o najnovejših ukrepih vlade, da poveča število let, potrebnih za pravico do pokojnine, je bilo sklenjeno, da se bo vršil dne 5. in 6. decembra v Zagrebu kongres delegatov organizacij državnih nameščencev iz vse Jugoslavije. Na kongres bodo pozvani tudi zastopniki onih organizacij, ki niso zastopane v glavnem savezu. Razpravljalo se je tudi o reorganizaciji Saveza in je bilo sklenjeno, da se izvede ista po vzgledu francoske organizacije, ki je sindikalistična. Načeloma je bil sprejet tudi sklep, da poda glavna savezna uprava na kongresu ostavko, da morejo vstopiti v upravo novi ljudje.

Povodenj v Zgornji Mežiški dolini.
Narasla Meža pri Črni, kjer je odnesla več velikih žag, delavskih hiš in vrtov.

K mežiški senzaciji

Zaslužen heroj med delavstvom.

Mežica, 10. novembra

Včeraj smo poročali o razpustu občinskega zastopa in krajnega šolskega sveta v Mežici, katerima je moral veliki župan postaviti gerenta radi prevelikega razmetavanja in zapravljanja javnega denarja.

Nekaj tednov prej, 12. oktobra, pa je bil član tega razpuščenega občinskega zastopa in krajnega šolskega sveta učitelj g. Moederndorfer pri deželnem sodišču v Ljubljani obsojen na enomesečni zapor po tiskovnem zakonu radi klevete, ker je v svoji brošuri »Boji in napredek mežiških rudarjev« v dozdevni notranji moralni ogorčenosti na vse strani žalil ugledne zasebnike in višje uradne funkcijonarje. Istočasno smo čitali, da je pripeljal g. Emerik Stoklas, ekonom v Mežiški dolini, na znani radičevski shod v Vitanje g. Moedendorferja, češ da je isti interveniral pri Radiću za mežiške delavce. V čem pa je obstojala ta velevažna intervencija, poročilo ni povedalo.

Minuli petek je zopet prinesel »Učiteljski tovariš« dolg petstolpni slavospev na g. V. Moederndorferja pod naslovom »Križev pot in boji učitelja za zidavo šole«, v katerem pisec bombastično svari, »da si ob takem zidu nihče ne bo hotel razbijati glave.« Zaigral bo baje zadnjo trohico zaupanja med obmejnim ljudstvom. »Radi bi se baje znebili g. Moederndorferja, kajti on povzroča londonskim delničarjem (mežiški rudnik) stroške v korist občine in ne pusti pri miru njihovih žepov, ampak ima v svoji torbici še nekaj načrtov, kakor občinsko elektrarno, stanovanjske hiše, okrevališče za starce in mladino, pašnike, mlekarne itd. Zato bi se ga radi iznebili, da bi razbremenili izdatke za občino.«

Sedaj pa čujmo! V vso to glorijo posebne vrste socijalista g. Moederndorferja in dobro organizirano obrambo pred neprijetnimi, a slutenimi presenečenji, razkrinkanjem pred trpečo maso delavstva je padla kot bomba uradna revizija pri občinskem in krajnošolskem svetu, kateri je po večdnevnem pregledovanju občinskih knjig sledil razpust in postavitev gerenta, ki ima očistiti Avgijev hlev. Najbolj pa je Mežiško dolino in vse tamošnje javno mnenje zrevolucijoniralo pri tem odkritju, da je dobil tudi sam duševni vodja razpuščene gospode v občinskem zastopu in krajnem šolskem svetu g. Moederndorfer ogromne nagrade od občine, in sicer samo letos že 12.000 Din (med drugim za ureditev računov krajnega šolskega sveta 3000 Din in za obisk rokotvornega tečaja 3000 Din), njegov spremljevalec k Radiću v Vitanje g. Stoklas pa za enkratno potovanje v Beograd 4000 Din. Isti g. Moederndorfer je bil seveda silno ogorčen nad korupcijonisti! Znati je treba!

Odkritje prastarega samostana

Znanstveno društvo v Skoplju je prejelo te dni odbvestilo, da so bili odkriti te dni v bližini slovitega samostana Visoki Dečani ostanki prastarega samostana, ki je mnogo starejši, kakor samostan v Visokih Dečanih.

Predstojnik samostana v Visokih Dečanih, Leontije Ninković, je čisto slučajno izvršil to zanimivo odkritje, ko se je sprehajal po skalnati planoti, poraščeni z drevjem. Iz več črk je ugotovil, da je bil tamkaj manastir Sv Nikole. Opazil je več jam, podobnih skrivališčem. Stopivši v eno izmed teh jam, je zadel na samostansko cerkev, ki je bila razmeroma še dobro ohranjena in je imela nepokvarjeno zidovje. Na zidovju so še dobro ohranjene prastare freske. V cerkvi je našel iguman Leontije tudi več raznih cerkvenih predmetov. Posebno njegovo pozornost je vzbudil okoli 30 do 40 cm visok priprost starorimski vrč, ki je bil zazidan. Vrč je na vseh straneh zaprt in nihče ne ve, kaj je v njem. Znanstveno društvo v Skoplju je poslalo te dni v Visoke Dečane arheologa, ki bo proučeval znamenitosti in starost tega samostana.

Velik vlom v Zagorju

Vlomilci aretirani v Podsusedu.

Zagorje, 10. novembra.

«Jutro» je že poročalo, da so v noči od 29. do 30. oktobra, ko je razsajala v Zagorju ob Savi zadnja strašna nevihta, porabili to priliko tatovi in vdrli v gostilno tukajšnjega gerenta in lastnika tovarne za cementne izdelke, g. Dragotina Korbarja, ter mu odnesli 160.000 Din v gotovini. — Ogromni plen pa jim še ni zadostoval. Pobrali so še natakarici iz predala ves prihranek v znesku 500 Din in se lotili tudi kuhinje, iz katere so izmaknili več klobas. O tatovih ni bilo nobenega sledu.

O dogodku je bila obveščena tudi ljubljanska policija, ki je odposlala g. nadzornika Žajdelo takoj v Zagorje, da vodi preiskavo. Poizvedovanja so imela popolen uspeh. V Podsusedu pri Zagrebu so bili aretirani trije delavci, bivši nameščenci gospoda Korbarja v Zagorju. Dva sta zagorska domačina. Eden izmed njih je Franc Klavs, imeni ostalih dveh pa nam še nista znani. Vsi trije so tako popivali v Podsusedu, da so vzbudili pozornost tamkajšnjih varnostnih oblasti in so jih končno aretirali. Pri Klavsu so našli še 107.000 Din. Vse tri aretirance so izročili danes popoldne okrajnemu sodišču v Litiji.

G. Korbrju, ki je bil vsled tatvine zelo prizadet, iskreno čestitamo, da se je zadeva pojasnila in da je dobil še dve tretjini ukradenega denarja nazaj.

Skrivnostni zdravnik

Ljubljana, 10 novembra

Domžalski orožniki so prišli pred dnevi na sled rafinirano zasnovanemu zločinu. Glavno jedro zločina je, da je hotel neki kmet iz okolice zastrupiti svojega tovariša. Za strup je uporabil sublimat, vendar se mu je načrt izjalovil. Orožništvo je uvedlo obširno preiskavo, kajti iskati je bilo treba tudi drugega krivca, ki je kmetu priskrbel sublimat. Sumnja je padla na 28-letnega bivšega bolniškega strežnika Antona Šuligoja, ki je posebno v domžalskem okraju poznan po svojih pustolovstvih.

Šuligoj je namreč predlansko leto zapustil službo strežnika v bolnici in izginil. Nedolgo nato se je pojavil zdaj v okolici Domžal, zdaj na Dolenjskem neki dr. Oblak, ki je kmalu zaslovel po deželi med kmetskim ljudstvom kot imeniten zdravnik. Mož je nastopal vedno sigurno, obiskoval ljudi po hišah in »zdravil« stare in mlade, moške in ženske, da je bilo veselje. Bil je pravi čudodelnik in malo je manjkalo, da ni pričel obujati še mrtve.

Sleparju pa so varnostne oblasti prišle končno vendarle na sled in pred sodniki je stal pustolovec Anton Šuligoj. Šuligoj je bil obsojen na večmesečno ječo, vendar ga ta nikakor ni poboljšala. Svoje pustolovske žilice tudi poznele ni mogel utajiti. Prihajal je večkrat v okolico, tudi v Št. Vid in se lagal pri dekletih, da je prodal v Lokvah pri Gorici svoje posestvo ter da ima sedaj gostilno v Štepanji vasi. Ker je dotični kmet Šuligoja dobro poznal, so bili orožniki skoro prepričani, da mu ni nikdo drugi preskrbel sublimata kakor le on. Domžalski orožniki so vsled tega stopili v zvezo z ljubljansko policijo. Ta je po pardnevnem iskanju Šuligoja izsledila v Šiški. Bil je takoj aretiran in sedaj bo dognala preiskava, v koliko je Šuligoj zapleten v celo zadevo.

Radi brezposelnosti v smrt

V Novi Gradiški se je v tamkajšnji Bošnjakovičevi gostilni dne 6. t. m. zastrupil trgovski potnik Rudolf Kukenberg iz Polzele v Savinjski dolini. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je naslednjega dne umrl. Pred smrtjo je še napisal na listek sporočilo: »Prosim, da obvestite moje starše. Zastrupil sem se, ker nisem mogel dobiti službo.« Pokojnik je bil star šele 25 let in sin krojaškega mojstra na Polzeli.

Rešitev živine plačal s smrtjo

Pri Dolnjem Stenjevcu se je zgodila v torek težka železniška nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Vlak, ki je krenil iz Zagreba proti Samoboru, je okoli sedmih zvečer povozil pri Dolnjem Stenjevcu nepoznanega seljaka, ki je bil takoj mrtev. Kmet je gnal na zagrebški tedenski sejem ob železniškem tiru štiri glave živine. Vsled ropotanja vlaka se je živina splašila in je ena krava skočila na progo ravno v trenutku, ko se je bližal vlak. Seljak se je ustrašil, da mu vlak ne uniči živino. Skočil je za kravo in jo v resnici še pravočasno pognal s tira. Plačal pa je to z lastnim življenjem. Zgrabila ga je lokomotiva, ga potegnila pod sebe in popolnoma zmečkala. Ostali so le še posamezni deli njegovega telesa.

Sin ubil očeta in mater zaradi žene

V Slavonski Požegi se je pripetil preteklo soboto v selu Dragomanić tragičen dogodek. Ko je prišel seljak Tomo Polić s polja domov, je našel svojo ženo v ostrem prepiru z njegovimi starši. Razjarjen je zgrabil za sekiro ter ž njo dvakrat udaril po glavi mater, potem pa še očeta. Mati je obležala takoj mrtva, oče pa je umrl čez nekaj ur. Potem se je Tomo sam prijavil orožnikom. Morilec svojih staršev je bil izročen sodišču v Požegi.

Tajna trojnega umorstva v Debeljači razkrita

Kakor poročajo iz Subotice, je policija po dvodnevnem zasledovanju aretirala zlikovce, ki so — kakor smo že poročali — v Debeljači izvršili roparski umor nad trgovcem in gostilničarjem Kleinom, njegovo služkinjo Katico, ter ženo Evo. Policija je aretirala šoferja Vengarskega in mehanika Nagyja, ter baje dva Slovenca, katerih imena pa se drže še tajno. Glavni krivec je šofer Vengarski, ki je ostale nagovarjal na zločin. Peljal je v Debeljačo sodno komisijo v bolnico, kjer naj bi se zaslišala Eva Klein, ki je sicer težko poškodovana, a bo morebiti vendar ostala pri življenju. Državni pravdnik je spise pozabil v avtomobilu, vsled česar je šoferja pozval skozi okno, da mu prinese akte. Ko je Eva Klein zagledala šoferja, je vsa razburjena zavpila: Primite ga, to je morilec!« Vengarski je bil takoj aretiran, vendar trdovratno taji, da je v kaki zvezi z umorom. Ne more pa dokazati svoj alibi.

Triglavanom!

Za volitve SSLU je vložena žal samostojna triglavanska lista, ki cepi popolnoma po nepotrebnem napredno fronto. Dve tretjini Triglavanov je že domala izjavilo, da se ne strinja z vložitvijo separatne liste. Ta predlog ločenega nastopa je bil sprejet le po slučajni in trenotni večini na torkovem izrednem občnem zboru. Debata radi tega sklepa v društvu še zdaleka ni končana! Naj se ne veselijo preveč svoje Pyrrhove zmage oni, ki nočejo videti realnega položaja, temveč gredo čez drn in strn na limanice vsaki frazi, ki se vrže s prozornim namenom, da se odvrnejo Triglavani od izvajanja svojega programa. Triglavani so bili, so in bodo načeloma vedno za skupne nastope napredne falange pri tako važni stvari, kakor je reprezentanca visokošolcev! Naravno, kajti v trenotku, ko to odklonijo, niso več Triglavani! Zato pozivamo še ostale Triglavane, člane ljubljanske edinice, ki jih ni v Ljubljani, da gotovo pridejo na skupščino SSLU v petek 12. t. m. popoldne in na volitve v soboto 13. t. m. popoldne ter oddajo svoj glas **za listo Delovne omladine to je za listo B,** za katere kandidate bo glasovala

pretežna večina Triglavanov!

Red volilnih list pravilno vloženih pri SSLU. 1. »Slovenska lista« — »A«; 2. »Lista Delovne omladine« — »B«; 3. »Lista svobodnih akademikov« — »C«; 4. »Triglavanska lista« — »D«. Volilna komisija ima prvo sejo danes v četrtek ob 15. uri v posvetovalnici JNAD »Jadran«. Vsaka lista naj pošlje določene delegate. Za SSLU: C. Golouh, podpredsednik; Vekoslav Iskra, tajnik II.

Preveliki izdatki za gledališča

Pod tem naslovom piše zadnji «Kmetski list» o izdatkih države za gledališča ter poroča, da so radičevci v finančnem odboru stali na stališču, da «če hočejo meščanje gledališča imeti, naj jih meščanje tudi sami plačujejo. Ni prav, da kmet, ki gledališča nikoli ne vidi, za to plača.» Na drugem mestu poroča «Kmetski list», da je bila na občnem zboru krajevne organizacije SKS v Podhomu pri Bledu sprejeta resolucija, ki med drugim pravi: «Z ozirom na velike poplave v Sloveniji predlagamo, da se polovico izdatkov za ljubljansko gledališče, to je 3 milijone Din, nakaže za popravo naših cest in mostov, ker kmetsko ljudstvo, ki s svojimi davki gledališča plačuje, nima prav ničesar od njih.»

Danes! Prvič v Ljubljani! Znameniti roman Emila Zole, ki je doživel zmago:

„NANA“

Francoski filmski veleumotvor v 9 velikih dejanjih v glavni vlogi Katarina Hessling, Jean Angelo, Werner Krauss. Brilja ina epoha razkošnosti. Razuzdanost žene! Razsipnost cesarsko opremljene palače! Balkanfilm, Zagreb. Mladini neprimerno.

Kino „Ljubljanski dvor“, najboljši kino v Ljubljani.

Predstave ob 4., 3/4 6., 1/28 in 9. uri. Predprodaja vstopnic od 3. ure dalje.

Pride: **HENNY PORTEN.** Pride: **CVETLICE Z JUGA.**

CVETLICE JUGA CVETLICE JUGA CVETLICE JUGA

HENNY PORTEN

CVETLICE JUGA CVETLICE JUGA CVETLICE JUGA

Balkanfilm, Zagreb Pride v kino OVOR

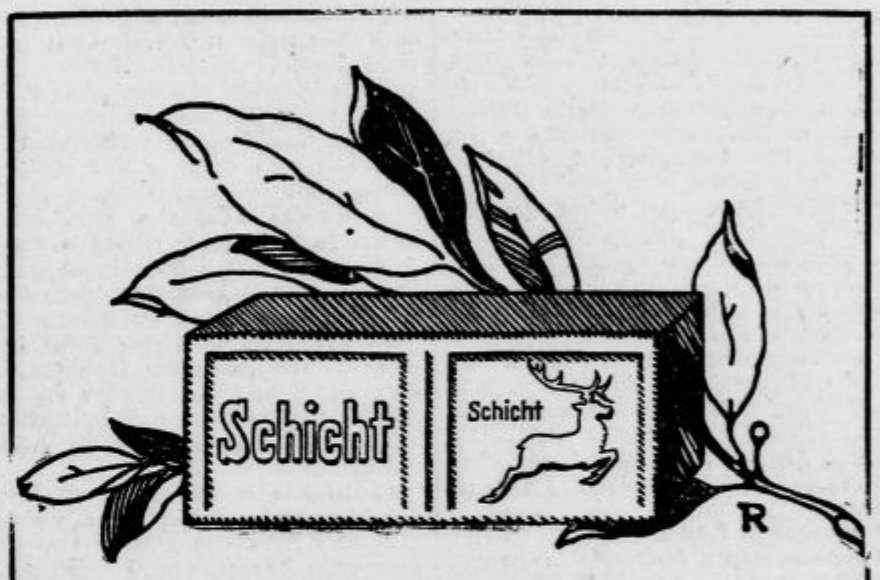

Vsi hočejo kupovati Schicht-ovo milo.

Nekateri se dajo pregovoriti, da vzamejo druga pralna sredstva

Velika večina pa vstraja na tem, da uporablja le pravo Schichtovo milo.

Kateri so pametnejši?

Previdni!

Vedo namreč, da more enkratna uporaba manjvrednega mila več škodili, kakor je mogoče vse leto prihraniti na ceni mila.

Domače vesti

* **OPOZORILO. Kakor vsako leto, izide «Jutro» tudi letos o božičnih praznikih in novem letu v povečani izdaji. Da si moremo pravočasno razdeliti prostor, opozarjamo p. n. občinstvo in trgovska podjetja, da jih poseti naš pooblaščeni zastopnik že tekoči teden v svrho nabiranja oglasov, božičnih voščil itd. Ker je «Jutro» najbolj razširjen slovenski list, smo prepričani, da nikdo ne zamudi božičnega ali novoletnega oglasa, ki je gotovo vsakemu v korist.**

* **Težak položaj naših sodnikov.** Zastopnik ministrstva pravde, minister za socijalno politiko Milan Simonović in predsednik narodne skupščine Marko Trifković sta prejela predvčerajšnjim delegate sodnikov iz Slovenije in ostalih pokrajin naše države, ki so jima izročili resolucijo, sprejeto na skupščini Zveze udruženja sodnikov. Pri tej priliki so delegati opozarjali na težko materijalno stanje sodniškega poklica v državi, ki zelo otežkočuje ekonomsko neodvisnost sodnikov. Delegati so opozorili tudi na ogorčenost, ki vlada med sodniki z ozirom na načrt zakona o ustrojstvu sodišč po katerem bi se naj sistirala njihova stalnost in nepremestljivost vkljub kategoričnim ustavnim predpisom. Tako g. Simonović kakor tudi g. Marko Trifković sta priznala, da sedanje plače sodnikov ne odgovarjajo njihovim minimalnim življenjskim potrebam ter sta soglašala v tem, da je potrebno izboljšanje njihovega materijalnega stanja. Vsi merodajni faktorji uvidevajo to potrebo. Kar se tiče vprašanja sistiranja sodniške stalnosti in nepremestljivosti je g. Simonović omenil, da odredbe načrta niso definitivne ter se bo o njih v zakonodajnem odboru brez dvoma resno in vsestransko razpravljalo. Pozval je končno sodnike naj stavijo konkretne predloge o izpremembi teh odredb v zvezi z ustavnimi principi in potrebnimi konsekvencami reorganizacije sodišč.

* **Za sodnika upravnega sodišča v Celju** sta bila na predvčerajšnji seji državnega sveta izbrana dr. Ljudevit Boljevec in dr. Ivan Likar.

* **Donavska komisija se preseli na Dunaj.** Na zadnji seji mednarodne donavske komisije je bilo sklenjeno, da se sedež komisije za prihodnjih pet let premesti iz Bratislave na Dunaj. S pripravami za premestitev se je že pričelo.

* **Jugoslovensko poslaništvo v Argentiniji.** Po vesteh iz Beograda je naš dosedanji generalni konzulat v Argentiniji pretvorjen v poslaništvo. Naš argentinski rojak in znani bogataš v Buenos Airesu je podaril krasno palačo, v kateri bo nameščeno naše poslaništvo.

* **Inspekcija zdravstvenih institucij.** Pomočnik ministra za narodno zdravje je v zadnjih dneh inspiciral vse zdravstvene zavode v Ljubljani. Preteklo soboto je pregledal tudi mariborske sanitetne zavode.

* **Iz sodne službe.** Za sodnega slugo v 2. skupini služiteljev pri okrajnem sodišču v Litiji je imenovan Martin Juvan, za slugo v isti skupini služiteljev pri okrajnem sodišču v Logatcu pa Fran Erjavc.

* **Občinski svet v Brodu razpuščen.** Mestni zastop v Slavonskem Brodu je bil te dni razpuščen, ker je resigniral na svoje mesto župan, kateremu je mestni zastop izrekel nezaupnico. Za vladnega komisarja je imenovan g. Markotić.

* **Znižana vožnja za delegate skavtskih društev.** Prometni minister je dovolil delegatom skavtskih društev za izredni občni zbor, ki se bo vršil v Beogradu prihodnjo nedeljo, 50% popust na državnih železnicah.

* **Smrtna kosa.** V Lipnici pri Podnartu je umrl 9. t. m. bivši posestnik mlina in žage gospod Blaž Lotrič. Pokojnik je bil neustrašen pristaš naše stranke. V družbi je bil jako zabaven. Pogreb bo danes na farno pokopališče na Dobravi. — V Polzeli je umrla v nedeljo ga. Marija Dolinar, soproga gostilničarja in posestnika g. Iv. Dolinarja. Blag jim spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje.

* **Turist. klub »Skala« podruž. Jesenice** priredi v petek 12. t. m. ob pol 8. zvečer v dvorani »Kino Jelen« na Savi skioptično predavanje o naših planinah. Predava gosp. župnik Zor iz Ljubljane. Predavatelj je žel največje uspehe že v Ljubljani, v Kranju in Tržiču. Vsebina poučna, velezanimiva, tudi humorja udeleženci ne bodo pogrešali. Najlepši, izbrani diapozitivi so posnetki gosp. prof. Ravnika, predsednika ljubljanske »Skale«. Jeseničani in okoličani, ne zamudite ugodne prilike. Vstopnina 3 Din za osebo.

* **K vlomu na Polzeli se nam** še poroča: Poleg že navedenih 50.000 Din so vlomilci odnesli še 2 težki srebrni verižici k narodni noši je dal hraniti g. Firsku in srebrnine, ki jo je dal hraniti g. Firsku bivši strojnik tukajšnje strojilne tovarne g. Post, ki se sedaj ni mogoče določiti vrednost teh predmetov. Sreča v nesreči je, da je imel g. Firšek v blagajni poleg gornjega zneska še večji znesek v gotovini, katerega vlomilci niso našli.

* **Politično maščevanje?** Iz Tuhlja so predvčerajšnjim pripeljali v zagrebško Zakladno bolnico Otona Zabukovška, sina uglednega tamkajšnjega trgovca A. Zabukovška. Zabukovšek ml. je v pondeljek zvečer sedel v neki tuheljski gostilni ter se razgovarjal s svojimi znanci. Ko se je vračal domov, ga je v temi nekdo s kamnom udaril po glavi tako, da mu je počila lobanja. V bolnici je bila takoj izvršena operacija, vendar je aZbukovškovo stanje še vedno smrtnonevarno. Domneva se, da je bil napad čin političnega maščevanja, ker je Zabukovšek znan kot odločen jugoslovenski nacijonalist.

* **V sanjah skočil skozi okno.** V torek zvečer je prišel gostilničar Ivan Jakšič iz Markuševca h gostilničarju Simonu Kostanjšku na Maksimirski cesti v Zagrebu, da si ogleda trgovski lokal, ki ga je vzel pred tedni pri Kostanjšku v najem. Ker se je predolgo zadržal v gostilni, je tamkaj tudi prenočil. Dobil je sobo v prvem nadstropju. Okoli polnoči je Kostanjšek nenadoma zaslišal klicanje na pomoč. Ko so pogledali skozi okno, so opazili, da leži Jakšič pod oknom na dvorišču. Na vprašanje, kaj se je zgodilo, je Jakšič odgovoril, da ne ve natančno, misli pa, da je v sanjah skočil skozi okno Jakšič je dobil pri padcu težke poškodbe na glavi in zdrobljen ima tudi prsni koš. Prepeljali so ga morali z rešilnim vozom v bolnico.

ITO zobna pasta najboljša

* **Pri prehlajenju,** nahodu, vnetju vratu, živčnih bolečinah in trganju v raznih udih, je dobro popiti pol čaše Franc Jožefove grenčice vsak dan, kar Vam prebavo olajša. Po izjavi vseučilišne klinike je Franc Jožefova grenčica neprecenljive vrednosti. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Volno in bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah in v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12, Židovska ulica 4.

Ako uganeš! 118

kako se natiska beseda »Mirim« s tremi črkami, kupi pri trgovcu tablico fine »Mirim« čokolado, na kateri je nalepljena številka in pošlji številko z rešitvijo uganke na naslov: **»Mirim« tovarna Maribor.** Ako bodeš imel srečo, dobiš božično darilo, ki bo obstojalo iz 5 kg poštnega zaboja najfinejših čokoladnih izdelkov Žrebanje se bo vršilo v nedeljo pred božičem. Na vsakih 500 rešilcev je določen en zaboj in 10 manjših zavitkov.

Naznanjamo Vam, da prekrasna, dražestna in ljubezniva

Huguette Duflos

pride v

HAREM

Iz Ljubljane

u— **Znameniti srbski historik v Ljubljani.** V naše mesto je prispel včeraj gospod prota Dimitrije Ruvarac, bibliotekar patrijarhijske biblioteke v Karlovcu, da si ogleda znamenite ljubljanske rokopisne zbirke in muzej. Odlični gost je velik prijatelj Slovencev in eden najbolj znanih srbskih historikov, brat velikega srbskega zgodovinarja Ilarijona. Kljub svoji visoki starosti — ima že 84 let — je telesno in duševno še popolnoma svež in čvrst Prišel je iz Zagreba, kjer se je v nedeljo udeležil odkritja spomenika vladike Strossmayerja.

u— **XIV. redni občni zbor JNAD Jadrana** se bo vršil danes, dne 11 novembra v društvenj čitalnici. Udeležba za vse tovariše in tovarišice obvezna. Početek občnega zbora ob 20. uri. Gg. starejšine vabljeni! Odbor.

u— **Društvo za zgradbo in vzdrževanje Sokolskega doma na Viču** priredi v nedeljo, 14. t. m. v Sokolskem domu na Viču »Martinov večer«. Spored: burka »Raztresenca«, kupleti, petje, goska, šaljiva pošta, ples itd. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina prostovoljna.

u— **Ljubljanski Sokol** (Narodni dom) opozarja svoje članstvo in naraščaj na današnje predavanje načelnika JSS br. dr. Vikt. Murnika »O sokolski ideji«, ki se prične točno ob 8. zvečer v odborovi sobi.

u— **Osrednje poveljništvo drž. varnostne straže v Ljubljani** razpisuje dobavo 268 komadov dežnih plaščev za varnostno stražo ljubljanske in mariborske oblasti. Dobavni pogoji so razvidni iz razpisa v »Ur. listu ljubljanske in mariborske oblasti« št. 104 od 11. novembra 1926.

u— **Članstvo »Edinosti« Ljubljana** se vabi na redni članski sestanek, ki bo v petek, 12. t. m. ob 20. uri. Ob priliki sestanka predava g. prof. Dolžan o Predpotopnih živalih. Vabijo se tudi prijatelji društva.

u— **Ljubljanska »Edinost«** priredi »Martinov večer« v soboto 13. t. m. ob 20. uri v salonu restavracije pri »Levu«. Spored: Veseloigra, Martinova gos, prosta zabava s šaljivo pošto in plesom. — Odbor.

u— **Namesto cvetja** na krsto pokojnemu g. Ivanu Zupančiču daruje srezki tajnik Ig. Rus 100 Din za poplavljence.

u— **Kolizejski oder** vabi one gospode in gospodične, ki imajo veselje do gledališke umetnosti, da se zglase v društvenem lokalu, Gajeva ulica 2, pritličje. — Odbor.

u— **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 prestopek kaljenja nočnega miru, 1 prestopek pijanosti, 1 izgred v gostilni, 1 prestopek nedostojnega vedenja, 1 goljufija, 2 prestopka pasjega kontumaca, 1 prestopek prodajanja premoga v neplombiranih vrečah, 1 prestopek obrtnega reda in 15 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretiranih je bilo 5 oseb, in sicer: 1 radi nedostojnega vedenja, 1 radi suma poskušenega umora, 2 radi vlačugarstva in radi telesne poškodbe.

u— **Krvav dogodek v Ljudski kuhinji.** V Ljudski kuhinji v Streliški ulici se je predsnočnjim odigral mučen incident. V kuhinjo je prišel Jakob Zaplotnik iz Štepanje vasi. Vsedel se je kratkomalo za mizo in začel z žlico zajemati večerjo s krožnika Josipa Cente Prišlo je med njima do prerekanja. Zaplotnik pa je takoj zagrabil nož in ž njim Cento dvakrat zabodel. Težko ranjenega Cento so prepeljali v bolnico, Zaplotnika pa so odvedli v zapor.

u— **Nezgoda.** Ko se je peljal v torek popoldne čevljarski vajenec Mavricij Črtalič s kolesom po Sv. Petra cesti po desni strani v smeri proti Marijinem trgu, je pridrvel iz Prečne ulice neznan avto, ki se je zaletel v Črtaliča ter ga podrl po tleh. Črtalič k sreči ni dobil pri padcu nikake poškodbe, trpi pa čez 500 Din škode na kolesu.

u— **Sveže medicinalno ribje olje** dospelo. Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana »Zvezda« (Kongresni trg 12) 1340

u— **Žepna tatvina v vlaku.** V brzovlaku med Zagrebom in Ljubljano ali pa šele na peronu na ljubljanskem glavnem kolodvoru je izmaknil predvčerajšnjim neznan žepar Rudolfu Hoggeju iz Kočevja iz žepa črno usnjato listnico, v kateri je imel 2400 Din gotovine, potni list, šoferisko legitimacijo ter dva kreditna pisma za nakup bencina od tovarne U. Frehel sinova ter nekaj računov.

Harem v Ljubljani?

Iz Maribora

a— **Družabni večer SDS 15. novembra.** V pondeljek 15. novembra 1926 ob 20. uri priredé mariborske organizacije SDS v dvorani g. Kosiča (Vetrinjski dvor) članski družabni večer. Na dnevnem redu je predavanje g. prof. dr. Maksa Kovačiča: Biskup Strossmayer in njegova jugoslovenska ideologija. Sodeluje tamburaški zbor Izobraževalnega društva napredne trgovske in obrtne mladine. Vse pristaše in člane njihovih rodbin vabi k obilni udeležbi. — Srezki odbor SDS v Mariboru.

a— **Primarij dr. Mirko Černič** bo predaval v petek 12. t. m. v Ljudski univerzi o razvoju kirurgije. Predavanje bo za vsakogar skrajno zanimivo in je priporočati čim številnejši obisk.

a— **Pozno grmenje.** Včeraj popoldne je pričelo nad Mariborom med deževjem naenkrat močno grmenje z bliskanjem.

a— **Lep razvoj Ljudske univerze.** Pod novim vodstvom inž. Kukovca in njegovih marljivih odbornikov se mariborska Ljudska univerza lepo in smotreno razvija. S tem si je ustvarila že tudi zadovoljiv kader poslušalcev, ki stalno posečajo res izbrana predavanja mariborskih in drugih intelektualcev. V pondeljek je predaval pred izbrano publiko publicist g. Božidar Borko o psihologiji revolucije. Bilo ga je užitek poslušati, kako je logično nanizal vse pojave, ki delujejo v psihozi množice, kadar jo pretresajo nova gibanja, materijalna in duševna. Predavatelj je pri tem v kratkih obrisih naslikal psihologično ozadje raznih revolucij: francoske, boljševiške in epigone v in po svetovni vojni, tako da so nudila izvajanja vsakomur, četudi se je s predmetom sam intenzivno pečal, vendarle harmoničen duševni užitek. Sedaj sledi serija novih aktualnih predavanj priznanih mariborskih strokovnjakov; posebno zanimiva bodo predavanja primarija dr. Černiča (v petek dne 12. nov. ob 20. uri) o razvoju kirurgije, nakar sledijo predavanja primarija dr. Robiča, višjega tavnatelja kaznilnice N. J. Vrabla, državnega pravdnika dr. Ivana Jančiča, itd. Ljudski univerzi je častitati k temu uspešnemu in smotrenemu prosvetnemu delu.

a— **Poškodbe na Kalvariji.** Sobotni ciklon tudi lepemu gozdu na Kalvariji ni prizanesel Skoro pod vrhom je vihar zagrabil par debelih smrek in jih izruval iz tal, druge zopet prelomil po sredi. Ob cesti pri vinogradu se je cela vrsta smrek nagnila nad pešpotjo. Na trati ob bivši hišici, kjer nameravajo postaviti novo poletno mlekarno, pa je vihar podrl stare vrbe žalujke in jablane, tako da je sedaj tam čisto odprta jasa. Tudi popravljena pota so precej trpela. Jarki so polni listja, peska in blata in jih bo treba čim prej očistiti. Sprehod na Kalvarijo pa je baš te jesenske dneve še prav posebno prijeten in razgled z vrha poln jesenskih čarov, naj si bo to zjutraj, sredi sončnega dne ali pa, ko užigajo nad mestom električne luči.

a— **Načrt za novo mestno javno kopališče ob Dravi.** Na podlagi sklepa seje občinskega sveta je izdelal mestni stavbni urad načrt za novo javno kopališče ob Dravi. Kopališče bo ob Koroški cesti, na mestu, kjer zavije v velikem loku Koroška cesta proti Kamnici. Na gornjem delu bodo postavljene kabine za prostozračne kopeli, ki bodo zagrajene z živo mejo. Pod njimi so projektirana solnčna ležišča na pesku ali pa na lesenih postavkih. Kabin bo vseh skupaj 40, vsaka za 4 osebe. Na vsaki strani pa bodo omarice za obleke in sicer na gornji strani kabin 60 omaric za moške, na dolnjem pa 40 omaric za ženske. Priključen bo majhen buffet. Pred kabinami bodo solnčna ležišča, pod temi pa bazeni za kopeli, ki so razdeljeni na tri dele — Manjši je namenjen za otroke, večji za neplavalce, največji pa, dolg nad 100 m za plavalce. V tem bazenu se bodo vršile lahko plavalne tekme. Stroški so preračunani skupno na približno poldrug milijon dinarjev.

Danes velika francoska pustolovina

AVANTURA z priljubljenim JEAN ANGELO

Jutri: Salve smeha!!! **Dunajska srca** ali Družina Schimek.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri. **Kino Ideal**

a— **Mestna Orjuna Maribor** priredi v soboto 13. t. m. ob 20. uri Martinov večer v restavraciji »Union«.

a— **»Prager Presse« v Mariboru.** V Maribor prihaja precejšnja naklada v češkem duhu pisanega »Prager Presse«. Ob praznikih, ko je izšel list povečan z jugoslovensko številko, so poslali v Maribor znatno večjo naklado, a je bil list kljub temu takoj razprodan, tako, da je moral zastopnik naročiti še eno pošiljatev. Maribor sploh pridno čita liste. Tudi »Jutra« je prišlo ob praznikih mnogo več kot druge nedelje, pa je bil že dopoldne razprodan po celem mestu.

a— **Stanovanjski zakon.** Stanovanjske najemnike opozarjamo, da dobe v upravi »Jutra« Barvarska ulica 1. XXI. snopič »Zbirke zakonov«, ki vsebuje zakon o dopolnitvah v zakonu o stanovanjih z dne 15. maja 1925., interpretiran po dr. Alojziju Gradniku, prisedniku stanovanjskega sodišča v Ljubljani. Knjižica stane jako malo in pozivamo vse, da si jo nabavijo.

Iz Celja

e— **Celjsko mestno gledališče.** V režiji g. Puglja so igrali v torek dne 8. t. m. člani ljubljanskega dramskega gledališča na celjskem gledališkem odru Anzengruberjevo ljudsko igro »Slaba vest«. Izmed Anzengruberjevih del, kakor »Dolski župnik«, »Četrta zapoved« in »Krivoprisežnik«, prištevamo »Slabo vest« med šibkejša pisateljeva dela. Kljub temu je tudi ta igra, ki z izredno zdravim humorjem odkriva lahkovernost, svetohlinstvo, duševno in telesno zaostalost a tudi lepe strani kmečkega življenja, zadovoljila vse ter nudila večer, katerega je lahko žal vsakomur, ki je pripomogel do tega, da gledališka uprava zopet ni mogla priti na svoj račun. O posameznih interpretih in tipih se je slišalo mnogo priznanja; lahko rečemo, da so zadovoljili vsi igralci. Zlasti pa je osvežila igro s simpatično ulogo in s svojim naravnim, prirojenim temperamentom ga. Juvanova, katero prištevajo tudi Celjani med najsimpatičnejše in najboljše igralke. V lastni režiji in zasedbi se pripravlja še za mesec november Langerjeva »Perišerija.«

e— **Finžgarjeva »Veriga«.** Na odru Narodnega doma so vprizorili celjski diletanti pod okriljem Narodne čitalnice Finžgarjevo igro «Veriga», ljudsko zgodbo v treh dejanjih. Pri premijeri je bila dvorana do polovice zasedena, pri reprizi pa samo eno tretjino. Opažalo se je, da niti tistih ni bilo, ki so Narodni čitalnici najbližji, kar bi bila vsekakor njih dolžnost. Mislimo, da je treba vsak tak pokret pozdraviti in podpreti, ako nočemo, da se neha vsako kulturno delo in vzgoja igralcev.

e— **Sokolsko društvo v Celju** priredi v spomin šeste obletnice rapallskih dni v nedeljo 14. novembra predavanje br. Roša. Predavanje bo ob 10. dop. v telovadnici Celjskega Sokola. Vabljeni so vsi člani Sokola, kakor tudi članstvo nacijonalnih organizacij. Glasom sklepa zadnje Savezne skupščine se bodo vršile tekom letošnje zime pri Sokolu tudi vežbe v smučanju. Bratje in sestre, ki hočejo gojiti ta sport, naj se priglasijo pri bratu Krajncu.

e— **Celjsko pevsko društvo** je pričelo z rednimi vajami. Prva vaja je bila dobro obiskana. Okrog 50 pevcev in pevk se je odzvalo vabilu odbora, vendar se pogrešajo še nekateri stari pevci in pevke. Zbor je treba še izpopolniti z alti in tenorji.

e— **Popravite fasade in nasipe** Na nekaterih hišah so fasade v zelo slabem stanju in kvarijo lepoto mesta Tudi barve so ponekod tako obledele, da so prišli na dan zopet stari napisi izza predvojnih časov, iz časov, ko smo še bili v «Cilli». Tako smo opazili na neki hiši v okolici napis «Gasthaus zur neuen Strasse». Mislimo, da bi se dalo to s par potezami s čopičem odpraviti.

Najboljše obleke

inozemskih tovaren se dobijo tudi na obroke brez povišanja cen

D. Bernatovič — Ljubljana

Svetovno znana ter najuspešnejša je le

CREME MOUSON

e— **Razpisana službena mesta.** Pri okrožnem sodišču v Celju je razpisano mesto vodje zemljiške knjige v II. ali III. kategoriji, kakor tudi vsako drugo mesto pisarniškega uradnika- ki bi se izpraznilo tekom razpisa. Razpisano je tudi mesto jetniškega paznika v zvaničnj kategoriji.

e— **Prosta stanovanja v Celju in v celjskem srezu.** Stanovanjsko sodišče I. stopnje razpisuje prosta stanovanja v območju mesta Celja in celjskega srezkega poglavarstva. Razpisanih je 11 stanovanj v celjski okolici in v celjskem srezu ter 4 stanovanja v mestu Celju. One osebe, ki reflektirajo na eno izmed teh stanovanj ter stoje v smislu zakona pod stanovanjsko zaščito naj vložijo svoje prošnje do 15. t. m. do 12. ure v pisarni stanovanjskega sodišča v Celju.

e— **Dijaška akademija.** Napredna dijaška organizacija »Sloga« priredi v proslavo praznika ujedinjenja (1. december) v soboto, dne 27. novembra ob osmih zvečer v Narodnem domu akademijo. Vsa društva v Celju se naprošajo, da ne prirejajo ta dan nobenih prireditev.

e— **Knjižnica Narodne čitalnice** je odprta vsak petek od 5. do 7. zvečer. Knjižnica je lepo urejena in je želeti, da se je občinstvo pridno poslužuje.

e— **Neosnovane govorice.** Med kmečkim ljudstvom raznašajo gotovi elementi razne alarmantne vesti. Tako je pripovedovala te dni v mestu neka ženska, da je dobil neki posestniški sin od občine nalog, da si mora oskrbeti konja, češ, da bo nastala vojna in da mora vsak, ki služi pri konjenici, imeti lastnega konja. Spraševala je, ali je na tem kaj resnice, ker je ta novica o bližnji vojni v njihovem kraju že zelo razširjena. Jasno je, da begajo s takimi vestmi ljudstvo gotovi špekulantje, ki hočejo na ta ali oni način kovati iz tega dobičke.

e— **Umrli so meseca oktobra v Celju:** Šarlah Marija, mestna reva, 83 let; Löske Antonija, žena vodje zemljiške knjige v p., 56 let; Mucafir Marija, žena brivskega mojstra iz Zagreba, 31 let; Stres Amalija, žena mestnega sluge, 67 let; Motoh Stanislava, otrok tiskarniške delavke, 1 mesec in Kunšek Neža, najemnica, 70 let. — V celjski javni bolnici so umrli: Vengust Marija, dninarica iz Dramelj, 22 let; Gnidica Fanika, gostilničarka iz Laškega, 45 let; Lovrenčak Jožefa, gostilničarka iz Lemberga, 62 let; Kalander Franc, tesar iz Rečice, 50 let; Alegro Anton, mesarski pomočnik iz Laškega, 23 let; Laetvič Vinko, kočar od Sv Eme, 59 let; Svenšek Matilda, posestnikova žena iz Griž, 60 let in Pajk Eliza, dninarica iz Blatnega vrha, 30 let.

Iz Kranja

r— *Iz okrajnega cestnega odbora.* V pondeljek dne 15. novembra se bo vršila v posvetovalnici mestnega županstva seja okr. cestnega odbora. Na dnevnem redu je med drugim tudi sprejetje proračuna za l. 1927 in nastanitev cestarjev za okrajni cesti Šmlednik-Vodice in Šmlednik-Kranj.

r— *Nov ustanovni član Vodnikove družbe.* G. dr. Beno Pchani, notarski kandidat v Kranju, je pristopil z zneskom 500 Din kot ustanovni član k Vodnikovi družbi. Posnemajte!

r— *Kupujte srečke loterije Kolašic!* Naše vrle Kolašice priredé loterijo v korist ubožne mladine obeh osnovnih mestnih šol in gimnazije katero bodo obdarile na državni praznik ujedinjenja 1 decembra kot odkupnino za božičnico. Kranjske gospe so izdelale nad 60 ročnih del v narodnih motivih za dobitke te loterije. Dela bodo tri dni pred žrebanjem, ki bo 15. novembra, razstavljena v izložbi podružnice Jadransko-podunavske banke. Pridno posegajte po srečkah!

r— *Seja kranjskega občinskega sveta* bo v torek dne 16. novembra. Na dnevnem redu je sprejetje proračuna za l. 1927. in druge tekoče zadeve.

r— *Zdravniška predavanja.* Kranjska podružnica Kola jugosl. sester priredi v najkrajšem času več predavanj o medicini in higijeni. Sodelovanje so obljubili zdravniki gg. dr. Šavnik, dr. de Gleria in dr. Fajdiga.

r— *Zaključek gospodinskega tečaja.* Dne 18. novembra se bo zaključil tukajšnji gospodinjski tečaj, ki ga obiskuje 24 gojenk. Ob tej priliki priredijo gojenke razstavo lastnih izdelkov ročnih del, na katero že danes opozarjamo zlasti stariše. Tečaj vodi s priznano rutino strokovnjakinja ga. Svetol-Čermakova.

Vsled preselitve trgovine

v Šelenburgovo ulico št. 1,

odprodajem vse blago

za moške obleke, damske kostume, površnike, suknje raglane, kakor tudi izgotovljene obleke površnike raglane, pelerine itd.

z velikanskim popustom

Posetite trgovino in prepričajte se!

JOSIP IVANČIČ

Ljubljana, Miklošičeva cesta 4

Jutri salve smeha:

Dunajska srca ali Družina Schimek

Olga Čehova, Ksenija Desni, Marg. Kupfer, Wilhelm Diederle, Herman Picha Ernst Rückert, Livio Pavanelli, Lidija Potchina.

KINO IDEAL.

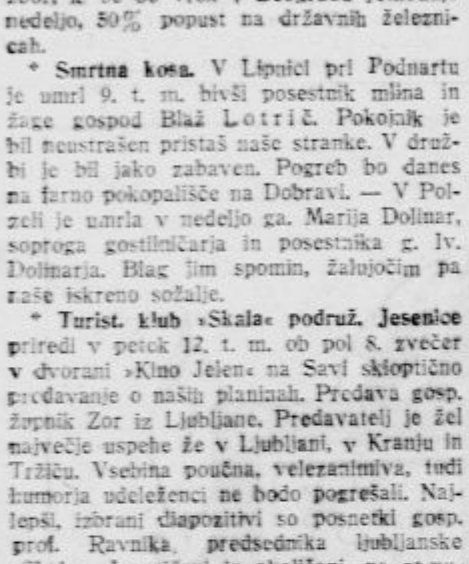

Kakor je delala že Vaša stara mati, bilo je pravilno.

Kuhala je svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

Naši onstran granic

p— *Preganjanje našega tiska.* Kakor smo poročali včeraj med brzojavkami, je bila pretekli torek «Edinost» zaplenjena. Včeraj pa je poslal tržaški prefekt uredništvu odlok, ki pravi, da je bil list zaplenjen radi tega, ker je vseboval v vsej celoti stvari, ki bi v sedanjem političnem momentu utegnile razdražiti duhove z nevarnostjo motenja javnega miru.

p— *Barduzzi čisti...* Tržaški fašistovski komisar Barduzzi je naletel na težek položaj, ko je odšel iz Trsta Ricci. Barduzzi je pričel takoj delovati po rimskih navodilih. Da bo vse prav, se odpelje vselej, kadar ukrene kaj važnega, k generalnemu tajniku Turatiju, da mu poroča in dobi pri njem odobritev svojih ukrepov. Turati je sedaj potrdil Barduzziju, da popolnoma soglaša z njegovim energičnim čiščenjem med tržaškimi fašisti in naročil mu je, da naj v tej smeri nadaljuje svoje delovanje.

p— *Nadškof Sedej v Tržiču.* Tržaško fašistovsko glasilo «Il Popolo di Trieste» je naznanilo, da pride goriški nadškof dr. Sedej v Tržič in da se mu pripravlja slovesen sprejem. Tako se je tudi res zgodilo. Nadškof je birmal 350 otrok. Posetili so ga poveljnik kr. ladje «Dardanelli», podprefekt, fašistovski politični tajnik, pretor itd. V župnišču je bil obed, katerega so se udeležili zastopniki oblasti. Nadškof je v svojem govoru pokazal svoje zadovoljstvo s sprejemom in veselje, da vlada med civilno in cerkveno oblastjo tako lepa harmonija s katero se pospeši moralni in gospodarski napredek industrijskega Tržiča. Obsodil je infamen atentat na Mussolinija; božja previdnost naj ga obvaruje v korist Italije še dolgo časa. Popoldne si je nadškof v spremstvu oblastnih zaupnikov ogledal gradbo stolnice. Zvečer se je odpeljal z avtom v Gorico.

p— *Orožniška inspekcijska služba* okoli Tržiča je poostrena. Neprestano preiskujejo vasi v okolici, stikajo po gostilnah in ustavljajo ljudi na cesti. V par dneh so preiskali 247 «sumljivih» oseb. V Tržiču je veliko število delavcev, ki stanujejo tudi v okoliških hišah. Oblast išče komuniste in sovversive.

p— *Po Istri* bodo nabirali denar za družbo «Dante Alghieri». 300.000 je prebivalcev. Vsak naj da pet centimov pa se bo nabrala lepav sota, iz katere se bodo ob darovali koncem leta oni otroci, ki se bodo najbolj priučili italijanščine. Naš Istran naj plačuje društvo, ki bo hitelo potujčevati njegove otroke!

p— *Ven ž njimi!* Fašistovski konzul na Reki Host-Venturi je imel povodom četrte obletnice pohoda na Rim govor, v katerem je naglašal, da mora fašistovska stranka predstavljati cvet naroda. Ven iz fašistovskih vrst s špekulanti, z ljudmi nečistih rok ven z dobičkarji, ki se poslužujejo fašistovske izkaznice samo v sebične svrhe, ven z egoisti in prepirljivci! Samo po očiščenih vrstah bodo mogli ostali skupno delovati za veličino domovine po navodilih Mussolinija... Precej osumljenih elemntov mora tičati med kvarnerskimi fašisti, ker se je tako razgrel konzul Host-Venturi.

! HAREM !

... V LJUBJANI ...

Iz Trbovelj

t— *Na Doberni se je ponesrečil* rudar Štefan Sadovšek. Prišel je med vozičke in je dobil težke notranje poškodbe.

t— *Brezobzirnost avtomobilistov.* V Hrastniku se redno dogaja, da vozijo avtomobili z veliko hitrostjo po okrajni cesti, ki je ob sedanjem deževnem vremenu spremenjena v debelo blatno brozgo. Pasanti se radi velike brzine, s katero drve avtomobili, ne morejo pravočasno umaknniti. Že marsikomu je bila ruinirana obleka. Pred kratkim se je obrnilo več oškodovancev na okrajno glavarstvo in potožilo nad razmerami.

t— *Ljudska visoka šola v Trbovljah* bo pričela v nedeljo 21. t. m. s predavanji iz umetnostnega področja. Predavatelj profesor Ivan Vavpotič bo obdelal: razvojne linije v vpodabljajoči umetnosti, socijalne tendence v moderni umetnosti in umetnost v življenju delavca.

t— *Letošnji rudarski praznik v Trbovljah* in v Hrastniku obeta biti boljši od lanskega, ker so storjeni vsi potrebni koraki, da se bodo izvršila številna odlikovanja. Rudarji, služeči v jamah do 40 let, se vesele bolj kot odlikovanj denarnih nagrad, ki jih bo baje TPD. razdelila.

t— *Konzorcij za gradbo Narodnega doma v Hrastniku* se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so darovali prispevke za tombolo, kakor tudi vsem, ki so pri prireditvi sodelovali. Posebno zahvalo izreka še gospodu Remcu, ki je vodil vso stvar in gospodu Drago Logarju, ki je dosegel rekord v prodajanju srečk.

Iz Ptuja

j— *Ogromno škodo* je povzročil vihar pretekli teden na graščini Ravno polje pri Ptuju, last grofa Herbersteina. Stoletne topoli, ki so prijazno obsenčevali grad, so s koreninami vred izruvani. Veliki vrt, plotovje in sadna drevesa so uničena. Vihar je raztrgal streho gradu. Južno od gradu se razprostira velik smrekov gozd. Ciklon si je napravil 50 m široko pot skozi ta gozd. Kakor da bi bili kosci kosili. Drevesa, ki so imela korenine 2 m globoko v zemlji, so bila izruvana kakor tanke bilke. Škoda je neprecenljiva. Poslopje, ki je bilo sredi košatih stoletnih dreves, stoji danes osamljeno, kakor kak samostan.

j— *Osebna vest.* G. Juro Tomažič, učiteljski pripravnik, je z 10. novembrom nastavljen na osnovni šoli Sv. Križ pri Rog. Slatini.

j— *Zdravstveno stanje v ptujskem okraju* od 22. X. do 31. X.: Skupina tifuznih bolezni 1, škrlatinka 3, davica 2, krčevita odrevenelost 1.

Iz Prekmurja

Beltinci. Že delj časa se dela na tem, da se ustanovi pri nas meščanska šola. Pogoji za njo so bolj dani, kakor kjerkoli drugod. Posebno v beltinski okolici je obrt mnogo bolj razvita, kakor kjerkoli v Prekmurju. Čevljarji, lončarji, sodarji, mali trgovski prekupci zavzemajo pri nas po cele vasi; so tudi posamezni obrtniki stanovsko organizirani. Za napredek teh članov je meščanska šola nujno potrebna. V celem Prekmurju je sedaj samo ena meščanska šola, in sicer v Dol. Lendavi. Iz Zg. Prekmurja ne more nihče tja, ker je predaleč, Lendavčani sami in njihova okolica pa se za ta svoj zavod malo brigajo. Največ obiskovalcev je iz naše beltinske fare. Že ta dejstva govore za Beltince kot sedež šole. Ker vemo, da ne bo država ustanovila nove šole, se je sprožila misel, naj bi se šola iz Dol. Lendave preselila k nam. Ta načrt je iz zgornjih razlogov upravičen. Proti temu pa je nastopil celo gospod Klekl, ki je dobil v naši fari največ glasov. Mend noče, da bi se naši ljudje izšolali, saj ve, da izobražen človek ne more biti klerikalec razen iz dobičkarstva. To Kleklovo nasprotovanje si bomo pač zapomnili in mu ga kvitirali pri prihodnjih volitvah.

Dolnja Lendava Ideologija in politična logika voditeljev «Neodvisne Prekmurske stranke» je vredna svojih očetov. V isti sapi kriče, da so nekaki Jugosloveni, Srbi, Hrvati, Slovenci da so enaki, obenem pa, da ne marajo Kranjcev in Štajercev in da se mora Prekmurje priklopiti Hrvatski. V isti številki svojega glasila pišejo, da so ustavoverni, za provedbo ustave, obenem pa da se hočejo združiti s Hrvati. Tako «čežano» servirajo svojim bralcem. Prekmurski kmet se temu smeje, tudi domača inteligenca vidi v tem višek modrosti.

Potrebna odredba. Na odredbo g. velikega župana v Mariboru se sedaj poučuje po eno uro na teden na soboški gimnaziji tudi evangeličansko cerkveno petje. Poučuje se kot prosti predmet enako, kakor že od preje katoliške nabožne pesmi.

Zanimivo izseljevanje opazujemo v Prekmurju. Ker je Amerika, kamor se je vedno izseljevalo mnogo naših ljudi, kjer jih je še sedaj okoli 60.000, zaprta, so se pričeli Prekmurci naseljevati preko Mure v Slov. Goricah in Apaški kotlini. Doma razprodajo svoja posestva, sami si jih nakupijo na oni strani Mure Posebno se to opazuje pri evangeličanih, ki so stisnjeni na male rodovitne goričke bregove. Izseljenci so s svojo novo ožjo domovino zadovoljni, domačini jih prav radi sprejmejo v svojo sredo. Ker tamkaj ni evangeljskih cerkev, posečajo katoliške božje hrame. Čudijo se le, kako je mogoče, da katoliški duhovni na svetem mestu politikujejo, namesto, da bi učili božjo besedo. Oni tega niso navajeni.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 10 novembra 1926 — Višina barometra 308.2

Kraj (opazovanja)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavine (opazovanja)	mm do ure
Ljubljana (dvorec)	7.	762·5	13·0	95	ENE 1.5	10	po dežju	31.7
	8.	762·7	13·6	94	N 0.5	10		
	14.	763·1	13·8	94	SW 0.5	10	dež	
	21.	763·7	12·0	93	SW 0.5	9	megleno	
Maribor	8.	765·1	10·0	87	mirno	10	dež	4.0
Zagreb	8.	764·3	15·0	90	S 1.5	10		8.0
Beograd	8.	765·3	17·0	68	mirno	6		
Sarajevo	8.	765·6	17·0	66	S 3	10		
Skoplje	8.	770·0	8·0	71	mirno	9		
Dubrovnik	7.	766·5	20·0	76	S 9	6		
Split	7	764·9	18·0	93	S 16	10	morje zmerno	1.0
Praha	7.	763·2	7·0	—	mirno	5		0.4

Solnce vzhaja ob 6·50 zahaja ob 16·37 luna vzhaja ob 11·34 zahaja ob 20·30.

Povprečni barometer je danes v Ljubljani višji za 5·7 mm kot včeraj.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 16·7, najnižja 11·8 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: V južnih Alpah oblačno, padavine, toplo.
Tržaška vremenska napoved za četrtek: Razni lahki vetrovi. Nebo večinoma oblačno in dež, pozneje spremenljivo. Temperatura od 13—17° Morje nekoliko razburkano.

Sport

ASK Primorje. Danes, v četrtek, ob 21. seja centr. odbora. Ob 20. sestanek, katerega naj se udeleže gg. člani klubskega razsodišča. Seja uprave sportnih prostorov odpade. — Tajnik.

SK Ilirija poziva sledeče gdč. in gg. na sestanek, ki se vrši v četrtek dne 11. novembra ob 18. uri v klubovi sobi: Gnidovec, ing. Bloudek, prof. Čop, Vodišek, Šircelj M., Jermol S., Deržaj, Hiti, Stepišnik, Železnik, Šircelj K., dr. Majcen, Baltesar, Pelan, Pevalek, Komar, Beltram.

ŠK Ilirija poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži pogreba svojega dobrotnika in dolgoletnega člana g. Ivana Zupančiča. Pogreb se vrši v četrtek ob 14.30 iz Kersnikove ulice.

Neverjetno postopanje šolskih oblasti. Šolske oblasti v Mostarju so prepovedale dijakom gojenje sporta. S to prepovedjo je tamošnjim klubom, ki imajo v svojih vrstah po večini dijake, skoraj onemogočeno, da bi priredili katerekoli tekme. Brezdvomno bo potrebno, da naše vrhovne sportne oblasti podvzamejo vse korake, da se ukine ta nerazumljiva prepoved.

Glavna skupščina Sarajevskega nogometnega podsaveza. V zmislu sklepa zadnje glavne skupščine JNS je Sarajevski nogometni podsavez zadnjo nedeljo imel svojo izredno glavno skupščino, na kateri je od 20 klubov poslalo 19 svoje zastopnike. Prisoten je bil tudi odposlanec JNS g. Krčelić. Glavna točka dnevnega reda je bila volitev novega odbora, in sicer po proporcijonalnem sistemu. Pri volitvah je dobila Saškova lista s 15 glasovi večino. Za listo Slavije so glasovali trije delegati, en delegat ni glasoval. Novi odbor je sestavljen sledeče: Predsednik I. Koletić, podpredsednika R. Štambuk in M. Softić, tajnik Kasik in Šuligoj, blagajnik Krešić. V ostali odbor so bili izvoljeni sedanji člani. Opozicija, ki je imela dosedaj v odboru 4 člane, ima sedaj samo dva zastopnika. Po volitvah so zastopniki opozicije, ki jo v glavnem tvorijo klubi Slavija, Hajduk in Velež (Mostar), izjavili, da ne bodo več sodelovali v prvenstvenem tekmovanju.

Dopisi

MENGEŠ. Sokol v Mengšu nima svojega lastnega doma. Vse prireditve Sokola se vrše v salonu brata Fr. Funtka. Toda salon kakor tudi oder sta bila nujno potrebna temeljite preureditve. Vsled mnogokrat izrečene želje občinstva po lepših prostorih, sta se brat Funtek in odbor dramskega odseka dogovorila, da se salon in oder nanovo preuredita in oskrbijo tudi nove kulise. Kar smo želeli, imamo, pod skromno streho prav res lepe nanovo urejene prostore. Kdor tega ne verjame, tega povabimo v nedeljo, dne t. m., ko otvori dramski odsek Sokola svojo letošnjo sezono s Funtkovo dramo »Tekma«, da si naš začasni dom v prenovljeni suknji sam ogleda. Začetek točno ob 4. popoldne. Po predstavi v prostorih brata Funtka prosta zabava. Ob tej priliki nam bo Funtkova mama postregla z najdebelejšo Martinovo gosko, ki jo že nad mesec dni pita. Ker je čisti dohodek igre namenjen v pokritje stroškov za oder, upamo, da bo prihodnja nedelja napolnila Funtkov salon do zadnjega kotička.

RADOVLJICA. Obrtno društvo za Radovljico in okolico priredi v nedeljo, dne 14. novembra ob 4. popoldne na Dobravi v gostilni Filipa Pogačnika obrtniški sestanek za obrtnike iz vasi Kropa-Kamna gorica-Ovsiše-Podnart-Otoče-Dobrava itd. Obrtno društvo hoče na ta način priti v stik z obrtniki, katere ni mogoče privabiti na obrtna zborovanja, da jim tako v domačem kraju pojasni društveno delo, pomen obrtnega društva za splošni dobrobit obrtnikov; hoče jim pojasniti, da moremo le združeni v močno stanovsko organizacijo računati na uspeh. Vse kritiziranje po gostilnah in zabavljanje doma v družinskem krogu ne pomaga nič; le v močni stanovski organizaciji je mogoč uspeh, da ublažimo krivice, ki se nam nalagajo.

BLED. Dramatični odsek Sokola na Bledu je vprizoril v nedeljo dne 31. oktobra dobro uspelo igro »Mlinar in njegova hči«, ki se na splošno željo občinstva ponovi danes ob 3.30 popoldne in ne, kakor je tiskano na lepakih.

LITIJA. V nedeljo, dne 14. t. m. priredi Rdeči križ v Litiji veliko veselico. Čisti dobiček je namenjen našim ubogim poplavljencem na Gorenjskem. Veselica bo v prostorni predilniški dvorani. Začetek ob 7. zvečer. Vstopnina 5 Din.

MOZIRJE. Dne 11. t. m. praznuje g. M. Aubrecht, pismonoša v Žalcu, 60letnico rojstva in 20letnico svojega zvestega službovanja kot deželni pismonoša, ki je posebno med vojno veliko trpel. Kljub njegovi starosti in naporni službi je jubilant še vedno čil in zdrav ter poln humorja. Jubilantu kličemo ob njegovem jubileju: Še na mnoga leta!

MALA NEDELJA. Potovalni kino bo predvajal v nedeljo, dne 14. novembra v društvenem domu pri Mali Nedelji velik cirkuški film »Med plameni in zvermi«. Prva predstava točno ob 3. popoldne, zadnja točno ob pol 7. zvečer. Po večerni predstavi prosta zabava s plesom. Sodeluje godba na pihala.

Gospodarstvo

Splošni načrt novih železniških prog

Spričo važne konference o načrtu bodoče železniške mreže v naši državi, ki jo je sklical prometni minister za 16. t. m. v Beograd, je bilo v torek v zagrebški Trgovski in obrtniški zbornici posvetovanje o tem vprašanju

Kot prvi je govoril pomočnik direktorja zagrebške železniške direkcije inž. Klodič, ki je obrazložil gradbeni načrt direkcije. Predvsem je povdarjal **potrebo povečanja kapacitete jugoslovenskega železniškega omrežja z gradbo gotovih prog,** kakor je n. pr. Rogatec - Krapina, Rogatec - Golubovec, Varaždin - Koprivnica (Maribor-Varaždin - Koprivnica - Osijek - Beograd). Drugi del načrta direkcije tvorijo proge z izhodom na morje, tako unska železnica in druge, ki bi vezale deželo z morjem, odnosno s tremi važnimi pristaniškimi centri. Tretji del načrta bi bila zveza Slovenije z morjem, pri čemer bi moral dobiti zvezo poleg Ljubljane tudi Maribor. Pri zvezi Slovenije z morjem bi se moral uvaževati Kvarner in ne Dalmacija. Končno je v direkcijskem načrtu povečanje sušaškega pristanišča in gradba drugega tira proge Zagreb - Beograd.

Poročilo zagrebške zbornice je prečitalnjen tajnik dr. Cuvaj. Bavi se poročilo predvsem s splošnim sistemom jugoslovenskih prog, potem z vprašanjem železniške zveze z morjem in z zahtevami zbornice za svoje okrožje, za katero zahteva zbornica sprejem naslednjih prog v splošni gradbeni načrt: Rogatec - Krapina, Bakar - Kraljevica, Kočevje s spojem na progo Zagreb - Sušak, Bihač - Otočac - Senj, Varaždin - Koprivnica, Krapina - Golubovec, Sušak - Martinščica, Kraljevica - Senj in drugi tir na progi Zidani most - Zagreb - Beograd. Razen tega so posamezni interesenti predlagali gradbo naslednjih prog: Ogulin - Jasenak - Novi, Karlovac - Slunj - Bihač, Glina - Bosanski Novi, Jasenac - Vodice - Knin, Kočevje-Brod Moravice.

Govoril je nadalje generalni tajnik Zveze industrijcev v Zagrebu Bauer, ki je med drugim izvajal, da želi prometni minister to vprašanje, ki se je doslej obravnavalo s političnega stališča, zaokreniti na popolnoma gospodarsko polje; za najvažnejši del načrta smatra železniško zvezo z morjem, in sicer z izhodom v Solitu. Ing. Alačević je zastopal stališče Inženjerske zbornice iz l. 1922., ki zahteva predvsem izpopolnitev omrežja potom spoja obstoječih prog in potom gradbe unske proge. Predsednik Zveze industrijcev v Zagrebu S. D. Alexander izjavlja v svojem govoru, da računajo gospodarski krogi samo z dosegljivim. Z iznešenimi načrti se strinja, vendar mora ugotoviti, da manjkajo potrebna sredstva. Blairovo posojilo, ki bi bilo nerazmerno velika obremenitev, se k sreči ni realiziralo.

Na predlog predsednika Zveze jugoslovenskih mlinov dr. Bošnjaka se je sklenilo zastopati na beograjski konferenci stališče, da naj država nudi privatni inicijativi široko sodelovalno polje pri gradbi železniških prog in da naj ne sprejme v sestavljajoči se gradbeni načrt železnice, ki bi se gradile s privatnim kapitalom.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (10. t. m.). P š e n i c a: baška, 75 kg, 2 %, 2 vagona 290; baška, 76 kg, 2 %, 2 vagona 295; baška, ladja Tisa, 2 vagona 297.50. J e č m e n: baški, pomladni, 64 kg, 3 vagoni 190. T u r š č i c a: baška, stara, 1 vagon 185; baška, nova, 1 vagon 130; banatska, stara, 2 vagona 175; sremska, sušena, Ruma, 3 vagoni 175.50 M o k a: baška, «2», 1 vagon 405; baška, «5», 1 vagon 360. O t r o b i: srbijanski, v jutastih vrečah, 6 vagonov 105. F i ž o l: srbijanski, beli, 4—5 %, 10 vagonov 150. Tendenca prijaznejša.

Zagrebški tedenski sejem (10. t. m.). Dogon goveje živine sreden, svinj obilen. Kakovost živine je bila prav dobra. Cene goveji živini nespremenjene; le junci so se podražili zaradi velikega povpraševanja za inozemstvo. Svinje so se pocenile za 1 Din pri kilogramu. Goveja živina se je kupovala za izvoz v Italijo in Španijo, a svinje za Avstrijo. Cene za kg žive teže: voli domači I. 8—9, II. 6—7, bosanski I. 6.50—7, II. 5.75 do 6.75, biki 6—8.50, krave I. 6—7, II. 4—5, junci I. 8—9, II. 6—6.50, junice I. 7.50—8, II. 5—6.50, teleta 11—14 (zaklana 14—16), svinje sremske (zaklane 16—17) Din. Kmetijski pridelki: seno I. 100—110, II. 60—75, detelja domača 100—125, lucerna 100—125, otava 100—125 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (9. t. m.). Dogon 14.346 komadov; od tega 5324 iz Jugoslavije. Cene popustile za 5 do 10 grošev pri kg žive teže. Notirajo za kg žive teže: debele svinje I. 2—2.10 (2.15), srednje 2 do 2.10, kmetske 1.90—2.15, stare 1.85—1.95, mesne 1.90—2.40 (2.45) šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (9. t. m.). Na chicaškem trgu beležita pšenica in rž za kakšna 2 centa višje tečaje, dočim je turščica znova malo oslabela. Ker so tudi v Budimpešti poskočili pšenični tečaji, je bila na Dunaju tendenca v krušnem žitu čvrsta. Notirajo uradno vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: p š e n i c a: domača 40.50—41.50, madžarska Tisa, 79—80 kg 46—47; r ž: 30.25—34; t u r š č i c a: 23.75 — 24.75; o v e s: domači 25.50—26.

= **Za pospeševanje stavbne podjetnosti.** Naša vlada bi morala storiti vse, da se stavbna podjetnost poveča in s tem omili stanovanjska beda. Žal, pa baš načrt novega davčnega zakona predvideva le majhne davčne olajšave za nove hiše. Tudi se ni podaljšala uredba od 19. julija 1920, ki je bila v veljavi do konca l. 1925. in ki je dovoljevala dalekosežne davčne olajšave za nove zgradbe. Ker so te davčne olajšave odpadle, je rentabilnost novih stavb kljub pocenitvi zemljišč in stavbnega materijala zelo slaba. V svrho pospešenja stavbne podjetnosti je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ponovno predlagala kabinetu finančnega ministrstva, da se omenjena uredba podaljša do uveljavljenja novega zakona o neposrednih davkih, odnosno da novim zgradbam v krajih, kjer primanjkuje stanovanj, prizna iste ugodnosti kakor novim zgradbam na področju beograjske mestne občine.

= **Vprašanje nakladanja soli kupcem v ljubljanskem monopolskem skladišču soli** Včeraj smo poročali, da se monopolsko skladišče soli v Ljubljani z 11. t. m. ne bo več pečalo z nakladanjem soli. Kakor nam dodatno k omenjeni notici poročajo, trgovcem, ki prevzemajo sol v državnem monopolskem skladišču soli v Ljubljani, ne bo treba posebej dostavljati delavcev za izdajanje in nakladanje, ker je ta posel prevzela v sporazumu z upravo monopolskega skladišča soli ljubljanska spedicijska in transportna tvrdka Slovenia - Transport, Miklošičeva cesta 36. V pisarni te tvrdke se sprejemajo tudi naročila za dobavo soli.

= **Anketa glede načrta novega borznega zakona v Ljubljani.** Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo te dni načrt novega borznega zakona. Ljubljanska Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je v svrho razprave o tem načrtu sklicala za petek 12. t. m. ob 10. v svojih prostorih anketo interesentov.

= **Načrt zakona o prisilni poravnavi končan.** Kakor javljajo iz Beograda, je načrt novega zakona o prisilni poravnavi že izdelan. V kratkem se bo sklicala konferenca zastopnikov gospodarskih organizacij, na kateri se bo načrt obravnaval, nakar bo predložen ministrskemu svetu in nato Narodni skupščini.

= **Naša trgovinska pogodba z Albanijo.** Albanski parlament je v soboto odobril trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo. Pred senat bo prišla pogodba v nekaj dneh.

= **Produkcija soli v Jugoslaviji.** V naši državi se rabi letno 120.000 ton soli, a produkcija znaša le 70.000 ton. Zaradi tega se mora letno uvoziti okrog 50.000 ton. Ta uvoz pač po nepotrebnem bremeni našo trgovinsko bilanco, ker so pri nas dani vsi pogoji za zadostno produkcijo soli v državi sami.

= **Prodaja lesa.** Dne 7. decembra se bo vršila pri direkciji šum v Sarajevu ofertalna licitacija glede prodaje 296.000 m³ raznega lesa. Predmetni oglas je v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

= **Prijava posojil nemških dežel, občin in občinskih zvez.** Rok za prijavo zamenjave ali gotovinskega izplačila posojil (v markah) nemških dežel, občin in občinskih zvez starega lastništva, je podaljšan do 30. t. m.

Borze

10. novembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) V r e d n o t e: investicijsko 0—75, Vojna škoda 0—325, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—198, Ljubljanska kreditna 140—0 Merkantilna 97—100, Praštediona 865—867, Kreditni zavod 165—175, Strojne 90—0, Trbovlje 325—0, Stavbna 55—65, Šešir 104—0. — B l a g o: Brez zaključka. Povpraševanje po bukovih in hrastovih drvih, bukovih in hrastovih okroglicah ter lanenem semenu brez ponudb. Ponudbe v žitu, turščici, ajdi, prosu, fižolu, otrobih, krompirju in hrastovih plohih brez povpraševanja.

ZAGREB. Minimalen promet v zasebnih papirjih. Vojna škoda, promptna, se je zaključevala po 330—331, a za december po 333—334. — Na d e v i z n e m tržišču ni bilo znatnejših sprememb. Le Italija se je znižala na 234—235.5. Skupni promet v devizah 5.5 milijona dinarjev. Notirale so d e v i z e: Dunaj izplačilo 798.48—801.48, Berlin izplačilo 1346.5—1349.5, Budimpešta 0.07935—0.07965, Italija izplačilo 234.6 do 235.4, New York ček 56.53—56.73, Pariz izplačilo 182—184, Praga izplačilo 167.7 do 168.5, Švica izplačilo 1092.75—1095.75; v a l u t e: dolar 55.85—56.05, frfr 0—190; e f e k t i: bančni: Eskomptna 100—101, Hipo 56.5—57, Jugo 95—96.5, Obrtna 50—52, Praštediona 865—867.5, Ljubljanska kreditna zaključek 150, Narodna 4250—0; industrijski: Dubrovačka zaključek 415, Slavonija 32—34, Trbovlje 330—340, Vevče 105—0, Šećerana Osijek 410—425; državni: investicijsko 76.5—77, agrarne 43.25—44, Vojna škoda promptna 330.5—332, za december 331—334, kasa 330—332.

BEOGRAD. D e v i z e: Amsterdam 2270 do 2272, Dunaj 798—799.5, Berlin 1347.5 do 1348.5, Budimpešta 0.0796—0.0798, Bukarešta 31—0, Italija 234.5—236, London 275 do 275.05, New York 56.6—56.63, Pariz 182.5 do 182.75, Praga 167.95—168, Švica 1094 do 1094.25.

CURIH. Beograd 9.145, Berlin 123.10, New York 518.50, London 25.185, Pariz 16.575, Milan 21.60, Praga 15.37, Budimpešta 0.007265, Bukarešta 2.89, Sofija 3.75, Dunaj 73.075, Varšava 59.

TRST. D e v i z e: Beograd 42—43, Dunaj 340—350, Praga 70.75—71.75, Pariz 76.50 do 77.50, London 115.25—116.25, New York 23.80—24, Curih 455—470, Budimpešta 0.0335 do 0.0350, Bukarešta 13—14; v a l u t e: dinarji 41.75—42.75, dolarji 23.60—23.90, 20 zlatih frankov 94—100, zlata lira 460.48.

DUNAJ. D e v i z e: Beograd 12.4925 do 12.5325, Berlin 168.05—168.55, Budimpešta 99.22—99.52, Bukarešta 3.94—3.96, London 34.3550—34.4550, New York 708.45—710.95, Pariz 22.73—22.83, Praga 20.9850—21.0650, Sofija 5.1050—5.1450, Varšava 78.45—78.95, Curih 136.65—137.15; v a l u t e: dinarji 12.4825—12.5425, dolarji 706.50—710.50.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.465, v Berlinu 7.415, v Londonu (popoldne) 275, v New Yorku (9. t. m. po borzi) 1.76 in tri četrtinke.

Iz življenja in sveta

Koledarska reforma

Pred dvema letoma je Društvo narodov določilo posebno komisijo, ki naj preštudira reformo koledarja, da jo potem predloži Društvu v pretres. Ta komisija je te dni zaključila anketo in sestavila niz predlogov.

V tej komisiji so bili zastopani razen članov Društva narodov papeška stolica, carigrajski patrijarh in anglikanska cerkev.

Tekom dveh let proučevanja koledarskega problema je dobila komisija nad 180 načrtov za reformo, od njih 33 iz Francije, 27 iz Zedinjenih držav, 24 iz Nemčije, a iz Anglije samo 5.

V splošnem se more reči, da anketa ni rodila pravega uspeha, čeprav je imela časa celi dve leti. Zakaj iz njenega poročila je razvidno, da sama ni vedela prav, za kateri načrt naj se odloči.

Kakor znano, izvirata poglavitne hibe današnjega koledarja iz dejstev, da so meseci med seboj različno dolgi in pa, da določni tedenski dnevi diferirajo v posameznih mesecih in letih. Prva hiba je celo tolikšna, da jo številne banke skušajo obiti pri računanju obresti s tem, da uporabljajo fiktiven koledar dvanajstih mesecev po trideset dni.

Med mnogimi predloženimi sistemi, ki skušajo več ali manj radikalno odstraniti obstoječe hibe v današnjem koledarju, je komisija povdarila posebno dva reformna osnutka. Po prvem naj bi se leto razdelilo v štiri med seboj popolnoma enake trimestre, kojih vsak bi sestojal iz dveh mesecev po 30 dni in enega po 31 dni. 365. oziroma v prestopnem letu tudi 366. dan bi ostala brez datuma in bi oba dneva veljala kot praznika. Ta dneva naj bi se ostavila koncem leta ali pa koncem prvega polletja.

Po drugem sistemu naj bi bilo leto razdeljeno na 13 mesecev po 28 dni (4 tedne) plus en dan brez datuma. Dobrota tega načrta je, da bi bil iste dneve v mesecih in letih vedno isti tedenski dan. N. pr. če bi bil 7. aprila 1927. četrtek, bi bil takisto četrtek 7. januarja, februarja, decembra itd. leta 1927., 1928., 1950. itd. Nasprotno pa ima ta načrt hibo, da se ne da deliti v četrtletja in polletja.

Skratka, komisija se torej še ni definitivno odločila in se je zaenkrat omejila zgolj na poročilo, ki ga stavlja v pretres celokupni interesirani javnosti. V eni stvari pa smo si ipak na čistem. Komisija namreč zahteva v soglasju s cerkvenimi oblasti, da mora biti v slehernem reformnem načrtu, ki naj ima izgleda, da bo sprejet, Velika noč fiksirana na nedeljo, ki sledi drugi aprilski soboti.

Oče umobolnih

Francoski zdravniki so svečano praznovali stoletnico smrti dr. Pinelesa, sodobnika našega Prešerna. Do konca 17. stoletja so ljudje in zakoni smatrali umobolne za opasne zločince in so jih zapirali skupaj s tatovi, berači in morilci. Večkrat so jih vrgli v smrdljive podzemske ječe brez luči in zraka. Priklenjeni in skoro goli so tu trohneli blazniki. Le v nedeljo po maši so jih pazniki vodili zbirat milodare. Blazniki, ki so bili količkaj nasilnejši so vlekli za seboj topovsko kroglo kakor najopasnejši zločinci. Posledica tega trpljenja je bila, da so vsi umobolni trpeli na garjih in vnetju očes. V pariški ječi Salpetriére so vsi norci ždeli v skupni ječi: živčno trpeče, noseče ženske, matere z dojenčki, idijoti, božjastni in pokveke. Za izgrede so jih pretepali in priklepali ob zid kakor pse.

Dr. Filip Pineles se je pričel zanimati za umobolne, ko so vtaknili v ječo njegovega živčno bolnega najboljšega prijatelja. Ta mož ni mogel prestati vsega trpljenja, zato je pobegnil ter se skrival pred zasledovalci v gozdu, kjer so ga pozimi raztrgali volkovi. Dr. Pinelesa je tragedija prijatelja tako pretresla, da je začel najvestneje opazovati stanje umobolnih in je po petih letih intenzivnega študija nastopil v javnosti z energičnim povdarkom, da so norci bolniki, ne pa zločinci in da so potrebni prijazne zdravniške nege, ne pa trpljenja in ječarjevih šib. Kot državni zdravstveni nadzornik je dr. Pineles odpravil verige ter za besne umobolne izumil prisilni jopič.

Njegov čas, doba revolucij in Napoleonovih vojn, sicer ni bil prikladen za humane reforme. Toda »oče umobolnih« je v svoji ljubezni do nesrečnežev premagal vse zapreke. Povzročil je pravcato revolucijo v medicini in v srcih človeške družbe. S svojo dobroto je dr. Pineles rešil marsikaterega političnega preganjanca gotove smrti, s čemur pa se je domala sam približal usodi, da bo »poljubil lepo damo, pogledal skozi oken ce in kihnil v košaro«, kakor so teroristi označili delovanje giljotine. Vendar pa je njegov ugled že tako narastel, da mu zasledovalci niso mogli do živega. Njegov spomin je slaven, kakor je to najbolj dokazala proslavitev 100 letnice smrti.

Mgr. Maglione,
novi papeški nuncij v Parizu.

Zastrupljevanje z otrovom zoper podgane

Dunajska policija je razkrinkala zastrupljevalko svojega moža v osebi 28-letne Leopoldine Liechtensteinove. Pod bremenom raznih dokazil, pridobljenih z dolgim raziskovanjem policije, je žena priznala, da je otrovala moža s strupom zoper podgane. Mešala ga je med jedi, kar je pri možu povzročilo bljuvanje in počasno hiranje. Odšel je v bolnico in je polagoma okreval, a čim se je vrnil, se je trovanje nadaljevalo, dokler končno mož ni podlegel. Ljudska govorica o trovanju pa ni pojenjala in je zdaj dobila zadoščenje s popolnim priznanjem osumljenke.

Herman Liechtenstein je bil po poklicu kovinarski delavec in je včasi brutalno postopal s svojo ženo. Parkrat ji je grozil z nožem, a ko se je končno dala ločiti, jo je s pretnjami spravil zopet k sebi. Iz ponovnega mučeništva si žena ni znala pomagati drugače, kakor s počasnim trovanjem.

Vpepeljevanje na Dunaju

Dunajski listi beležijo, da vpepeljevanje v krematoriju izredno napreduje. V oktobru je bilo upepeljenih 178 trupel, od teh 96 mož in 81 žensk.

Zanimivo je, da od vpepeljenih pokojnikov pripada njih 105 rimsko-katoliški veroizpovedi, 21 židovski, 18 evangeljski, 5 starokatoliški in 2 pravoslavni, dočim jih je brez konfesije bilo 26. Cerkveni obredi so se izvršili v 46 primerih po starokatoliškem in 21 po evangeljskem ceremonijelu.

V oktobru 1924. je bilo vpepeljenih 121 mrličev, v oktobru 1925. pa 160 in je torej število vpepelitev v primeri z lanskim oktobrom napredovalo za 17, kar znači lep napredek posebno na Dunaju, ki je svojčas bil hudo klerikalen in v takih stvareh dovolj konservativen.

Gojišče biserov na Japonskem

20 km južno od slavne «Shrine of Ise» leži od pamtiveka proslulj zaliv Ago, kjer se v mirni vodi gojijo biserne školjke. Kjer najdejo največ njihovih ličink, spuste v malem in velikem srpanu manjše skale v vodo, da se jih oprime zalega. Ker bi v taki plitvini naraščaj poginil, preneso kamenje v globja gojišča, kjer ostanejo do 3. leta. Nato jih vzamejo ven, vtaknejo v slednjo ostrigo malovredne biserčke ali okrogle drobce biserne matice: to so nekakšna jedra za bodoče bisere. Po tem opravku jih zopet vržejo v morje, kjer mirno leže vsaj 4 leta. Nato jih polove in preiščejo glede večjih alj manjših biserov . . . Če odštejemo znatno umrljivost ostrig, bi se zdelo negovanje biserov kaj lahka stvar, a vendar ni tako. O tem svedoči že samo dejstvo, da umni Japonec še do danes ni naletel na posnemovalce.

Kadar počivaš,

je dobro da premišljuješ o nakupu cenejših dobavnih virih za vse človeške potrebščine in naši poš da je za obiskal najboljš vrstna trdka DRAGO SCHWAB, Ljubljana

Poslano

Pismo z dne 9. t. m. na mojega očeta, Ivana Zupana, je polno laži in obrekovanja. Zahtevam, da se poznani pisec pisma S. M. zglasi pri meni, sicer ga bom sodnijsko zasledoval.

1445 STANKO ZUPAN, Kranj.

Izjava

Podpisani tem potom izjavljam, da nisem plačnik dolgov oziroma vzdrževalnih stroškov, ki jih na moje ime morda dela od mene pobegli sin Jožef Skušek.

Ljubljana, dne 11. novembra 1926.

KAROL SKUŠEK, posestnik
1443 Ljubljana, Mala čolnarska ulica 8.

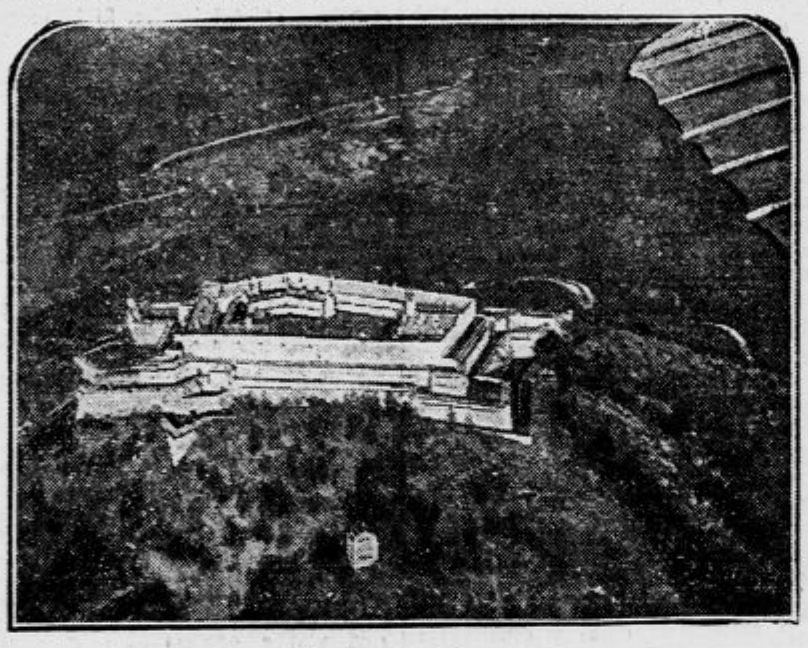

Utrdba Perthus
na istoimenskem prelzu na francosko-španski meji, kjer so nameravali katalonski zarotniki prodreti v Španijo. Utrdba je sedaj s francoske strani močno zastražena. — Naša slika prikazuje pogled na utrdbo iz letala.

Harem v Ljubljani

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Četrtek, 11.: Zaprto.
Petek, 12.: «Drugi breg». C.
Sobota, 13.: «Doktor Kneck ali Triumf medicine». B.
Nedelja, 14.: «Slaba vest». Izv.

Ljubljanska opera.

Četrtek, 11.: «Terezina». Opereta. Premijera. Izv.
Petek, 12.: «Tannhäuser». D.
Sobota, 13.: Simsonični koncert opernega orkestra v unionski dvorani.
Nedelja, 14.: «Terezina». Izv.

Mariborsko gledališče.

Četrtek, 11.: «Pagliacci» in «Bastien in Bastienne». C.
Petek, 12. ob 15.: «Veronika Deseniška». Dijaška predstava ob znižanih cenah.
Sobota, 13.: «Bajka o volku». B.
Nedelja, 14.: ob 15.: «Danes bomo tiči». Ob znižanih cenah. Ob 20.: «Veseli kmetič».

Šentjakobski gledališki oder

Sobota, 13.: «Vozel». Premijera. Ob 20.
Nedelja, 14.: «Vozel». Ob 20.

Sprememba repertoarja v drami in operi. Gledališko občinstvo, v prvi vrsti pa abonente, opozarjamo na spremembo predstav in abonmaja v tekočem tednu. Radi skrajno neugodnega vremena je več članov obolelo in zato so potrebne repertoarne spremembe.

Danes, v četrtek je v operi premijera Straussove operete «Terezina», v kateri igra naslovno ulogo ga. Poličeva. Ostale uloge so v rokah ge. Ribičeve in gdč. Ramšakove ter gg. Danila, Drenovca, Gregorina, Pečka, Povheta, Šimončiča in Šublja. Zabavna vsebina obravnava epizodo iz Napoleonovega življenja takoj po njegovem povratku iz Egipta. Predstava se vrši izven.

Bajka o volku na mariborskem odru. V soboto, dne 13. t. m. uprizori mariborska drama efektno Molnarjevo igro «Bajka o volku». Molnar je s svojimi individualnimi idejami in zamisleki danes med prvimi dramatiki ter si je z mnogoštevilnimi, odersko izredno učinkovitimi deli pridobil svetovni sloves. «Bajka o volku» je po svoji originalni zasnovi in pristno «molnarski» kompoziciji posebno interesantno delo, ki je bilo uprizorjeno na mnogih odrih z največjim uspehom. — Sijajna oprema in **režija prof. O. Šesta** kot gosta bo gotovo tudi pri nas pripomogla do uspeha. Glavne uloge so poverjene ge. Bukšekovi ter gg. Koviču in Železniku.

Popoldanske predstave v Mariboru. Po uspeli ljubki igri «Peg, srček moj», se uprizori prihodnjo nedeljo, 14. t. m. ob 3. popoldne ljudska veseloigra s petjem, godbo in plesom **«Danes bomo tiči»**, ki vzbuja vedno salve smeha. Prihodnjo nedeljo (21. t. m.) popoldne pa pride na vrsto najboljša slovenska tragedija Župančičeva «Veronika Deseniška». Za obe predstavi veljajo znižane cene.

Anton Neffat je brez dvoma eden najpopularnejših naših dirigentov. Že šesto leto deluje z največjo vnemo in požrtvovalnostjo v ljubljanski operi in njegovemu talentu ter izredni marljivosti se imamo vsako sezono zahvaliti, da vidimo toliko in toliko opernih novitet, ki jih spravi on na oder. V soboto pozdravimo Neffata kot dirigenta simfoničnega koncerta. Celoten spored je naštudiral z našim opernim orkestrom, ki v zadnjem času uživa po vsej pravici sloves rutiniranega, za naše razmere naravnost izvrstnega orkestra. Operni orkester si je namreč nadel nalogo, da priredi v vsaki koncertni sezoni vsaj dva simfonična koncerta in prvi koncert izmed teh izvaja v soboto, dne 13. t. m. ob 8. zvečer v Unionski dvorani. Pripominjamo, da je za ta koncert orkester v godalih pomnožen. Prepričani smo, da bo občinstvo podpiralo stremljenje opernega orkestra ter prvi letošnji instrumentalni koncert posetilo v največjem številu. Cene navadne koncertne.

Šentjakobčani uprizore v soboto in nedeljo Petrovičevo tridejansko komedijo «Vozel». Sodelujejo gg. Deržaj, Košak in Gnidovec ter dame Varhovska, Mihaelova in Spendetova. Začetek oba večera ob 8. — Predprodaja vstopnic v kavarni Zalaznik na Starem trgu.

Prijatelje simfonične orkestralne glasbe opozarjamo na koncert, ki se vrši v soboto, dne 13. t. m. v Unionski dvorani in kojega spored izvaja pomnoženi operni orkester pod vodstvom idealno delavnega dirigenta Antona N e f f a t a. Na koncertnem sporedu so: Balakirev: Simfonija: Strauss: Ples Salome; Honegger: Pacific 231, in Baranovič: Simfonični Scherzo. Predprodaja vstopnic po navadnih koncertnih cenah v Matični knjigarni in trafiki Sever. 3002

Prvi simfonični koncert muzike Dravske divizijske oblasti bo v letošnji sezoni, kakor smo že javili, v pondeljek 22. t. m. Z veseljem pozdravljamo simfonične koncerte naše vojne muzike, ki nam je v prejšnjih letih nudila toliko umetniškega užitka in nas seznanila z najboljšimi glasbenimi umotvori svetovne in domače jugoslovenske literature. Prvi koncert je namenjen proslavi stoletnice Beethovnove smrti; spored obsega tri velike skladbe največjega simfoničnega značaja. Klavirski virtuoz Anton Trost svira na tem koncertu Beethovnov tretji klavirski koncert v c-molu s spremljevanjem orkestra.

Iz dunajskega gledališkega življenja

Med tem, ko ima Praga kar tri gledališča, v katerih se vprizarjajo operne predstave, obstoja danes na Dunaju, ki šteje skoro dva milijona prebivalcev, samo eno tako gledališče. Državna opera; in še ta dela z državno subvencijo. Ljudska opera pa, ki ji taka podpora ni bila usojena, je zadnja leta hirala, prehajala iz krize v krizo in vsi leki, s katerimi so jo skušali sanirati razni veščaki, so ostali brezuspešni, tako da je končno morala ustaviti svoje obratovanje.

Da se pomore osobju, ki je bilo čez noč na cesti, se je osnoval direktorij, sestoječ iz zastopnikov pevcev, godbenikov in tehničnega osobja. Ta direktorij je imel namen vprizarjati predstave, kojih čisti dobiček bi se razdelil med osobje. Pa tudi ta način upravljanja se ni obnesel in institut je zašel v novo krizo. Že od pomladi sem se v Ljudski operi niso vršile predstave. V zadnjih mesecih so se imenovala razna imena priznanih gledaliških strokovnjakov, ki bi naj prevzeli vodstvo tega zavoda. Tako: Rainer Simons, ki je pred leti bil direktor Volksopere, nadalje intendant Volkner iz Nemčije, kapelnik Anderith iz Gradca itd. Pred par dnevi je padla kocka. Lastnica Ljudske opere (ki je delniška družba) je imenovala za ravnatelja Hermana Frischlerja, ki je bil do zdaj član tega zavoda, za prvega kapelnika pa dr. Kaiserja.

Ljudska opera se je otvorila v nedeljo 31. oktobra. Na sporedu ima: Carmen, Hoffmannove pripovedke, Rigoletta, Trubadurja in Lohengrina. Zanimivo je, da se bodo vršile predstave za dunajske razmere ob zelo nizki vstopnini. Najdražji sedež bo stal 4 šilinge (to je približno 35 dinarjev). V tej svoti pa je že zaračunana garderoba, program in električna železnica. Če se pomisli, da stanejo v Državni operi zadnji sedeži v parketu 20 šilingov, so nove cene v Ljudski operi pač prava dobrota za dunajske srednje sloje, ki jim je bil do danes obisk opernih predstav vsled neverjetno visoke vstopnine kratkomalo onemogočen. O praznikih je bil naval v Ljudsko opero naravnost ogromen; vstopnine je prišlo v blagajno za celih dvesto milijonov avstrijskih kron. Frischler si je lahko mel roke od zadovoljnosti.

V zadnjem času se je otvorilo na Dunaju poleg Volksopere še eno gledališče: »Novo dunajsko gledališče«. Za ravnatelja tega zavoda je bil imenovan Volkner.

Sploh izleda, da se bližajo dunajska gledališča boljšim časom. Pravijo celo, da je zanimanje za sport, ki je teatrom odvzel največ publike, že precej odjenjalo.

Skoro bi verjel, če čitam, kako mastne dobičke delajo nekateri dunajski gledališki ravnatelji. Zelo zmožen in podjeten direktor Marischka, ki se je povspel od navadnega operetnega tenorja do lastnika več dunajskih gledališč, se pač lahko smeje, ker je njegov Stadttheater, v katerem se vprizarja večer za večerom revija »Dunaj se zopet smeje«, skoro dnevno razprodan. Toda z Marischko se v resnici smeje tudi občinstvo, kajti revija je prvovrstna.

V »Raimundtheatru« je doživela te dni Granichstädtenova spevoigra »Lastovičje gnezdo« petdeseto vprizoritev, v Johann Straussovem gledališču pa Benatzkega opereta »Adieu Mimi« celo stopetdeseto. »Cirkuška princezinja« pa je šla v Theatru an der Wien že več kot 200krat čez oder. Tudi lastnik tega gledališča je srečni Marischka. A—l.

Vsak dan vedno večje zanimanje za prekrasni film:

Deviška Suzana

HUDA NEVARNOST!

Danes ob: 4., ½6., ½8. — Danes ob: 4., ½6., 8., 9.

Elit Kino Matica — Elitni Kino Matica

Ves lo [illegible] Originalno [illegible] razkošno [illegible] d.
Najboljša veseloigra sezije 1926—27.
V glavnih vlogah:
LILLIAN HARWEY Vili Fritsch, Hans Junkermann, Albert Paulig

P. M.:

Zakonska sreča

Od petih mojih prijateljev je zgolj eden videti srečen v zakonskem jarmu. Ondan sem ga posetil, da bi se malce porazgovorila o skupnih dijaških letih. Njegove plavolaske ni bilo doma. On pa je sedel ovit v volneno ruto in je imel steklenico ruma na mizici.

»Kaj si sam, Pavle?« — »Ela je v kinu.« — »Sama?« — »Ne vprašuj tako bedasto, dragi moj.« — »Ali ji zaupaš?« — »Zaupnost je najboljša podlaga vsakemu dobremu zakonu.« — »Jaz sem mislil, da je to ljubezen.« — »Tudi ljubezen.« Prižgal sem si Pavlovo havano in si nalil šilce ruma.

»To je lepo, da mi hočeš delati družčino,« me pohvali potem.

»Rad, ako boš odkritosrčen z menoj. Glej, od vseh najinih znancev si ti zdaj najdalje poročen. Ali si zares zadovoljen v tem stanu? Kolikor vem in znam, si ti edini srečen.«

»Človek je zmeraj srečen, ako je spoznal resnobo zakona,« se globokoumno odreže. »Jaz si še po stari navadi vsak večer dajem račun o tem, kako sem se čez dan vedel napram sebi in drugim. Dnevnik pišem, dragi prijatelj. Ako potlej v daljših presledkih prebiraš svoje vrstice, šele natanko spoznaš, kakšen krst si prav za prav, in se potrudiš, da se iznebiš svojih hib in pogreškov. Tako se navadiš spoštovati pravice in slabosti svojega bližnjega. Toliko nepristranosti mi menda prisojaš, da sem dočista pravičen. V svojem sedemletnem zakonu sem ugotovil, da imam na svojem rovašu več prestopkov nego moja žena.«

»Kako to?« Pavel se je abotno namuzal. »Vedi, prijateljček, da Ela tudi piše dnevnik. Slučajno sem ji prišel na sled, ko sem bil pred petimi leti nekaj ljubosumen in sem — lahko mi rečeš podlež — si dal napraviti poseben ključ od njenega predala. Odtlej sem vedno na višku. Ela je prostodušna kakor otroče, vse izblebeta in — Bože mili — kaj je že imenitnega doživela! Saj se že izpoveduje, če ji kak moški sploh samo ugaja. V štirih letih se je to enkrat primerilo. Mene ljubi. Kaj me tako trapasto gledaš! Vsak dan čitam. In pri tej priliki zvem tudi njene željice. Lahko si misliš, ima me za pravega čarovnika, če se ji zopet kedaj uresniči skrita želja, ki je jaz niti slutiti ne morem. Včeraj sem ji podaril nov sivkast klobuk. To je bilo veselje, ti rečem... Sicer pa, meniš li, da ženski ne gre toliko zaupati, da bi jo pustil sámo v kino?«

»Ne vem, Pavle.«

»Potem takem mi lahko storiš uslugo in greš ponjo. Mogoče je bolje tako. Jaz se moram paziti zaradi svojega prehlada.«

Kajpada sem z veseljem odšel pred kino. Od neoženjenca se je njej moj korak zdel neznansko pozoren in hvaležno se mi je smehljala, ker jo je ponoči strah. Domov grede sem jo pazno motril od strani. Istinito, golobje sivi klobuk ji je izborno pristal in sam pri sebi sem razmišljal, da bi tako srčkana ženska kot Ela celo zakrknjenega samca lahko zvodila vzakonsko igó.

»Ali vam je všeč moj klobuček?« je pričela. Ne da bi bila okrenila glavo, je takoj opazila, kako se pasejo moje oči po njej. »Da, golobja sivina je zdaj v modi. Zdaj si bom zaželela še prikladno obleko.«

»Je li to tako lahka reč?«

»Je. Človek kar napiše. Vedite namreč, da meni za take stvari ni treba nikoli prosjačiti in moledovati. Zgodi se kar čudež. Željo napišem v dnevnik, in Pavel me preseneti z uresničitvijo. Res blaga duša.«

»Potem takem mora skrivši brati vaš dnevnik.« — »Seveda.« — »In to trpite?« — »Eh, saj ni nič takega.« — »Ampak zapisnik lepe gospe...«

»Oh, saj pišem samo to, kar sme brati.« — »Izvrstno! Pa vam izvrši sleherno željo?« — »Kajpada, ljubi prijatelj. Bog ve, on ima na svojem računu zmerom dovolj grehov, kar mi daje premoč in pravico do zahtev... Samo v dnevniku moram na to namigniti.«

»Ampak, odkod pa veste, kaj se pregreši Pavel čez dan?« sem pričel znova. Plavolaska se je zvonko zasmejala moji preproščini.

»Pomislite, saj tudi on piše dnevnik,« se je hahljala razposajeno, »in še do danes ne ve, da imam ponarejen ključ od njegove pisalne mize.«

René La Bruyère: 30

Hektorjev meč

Roman.

Ne da bi pomišljal, sem planil iz svojega skrivališča, ujel žival, ki se je ustavila ob mrtvem gospodarju, zavihtil se nanjo, izdrl Chaillette in udaril huzarjem v hrbet... sam, kakor sem bil!... Lahko si mislite, kako so gledali naši vrli vojniki, ko so uzrli pred seboj tirolskega kmeta, ki je sedel na avstrijskem huzarskem konju in vihtil v roki meč izza časa Ludvika XV. ter klical:

»Naprej, junaki! Živela Francija!...«

Kasneje so govorili, da je ta dozdevni tirolski kmet odločil zmago tistega dne...

Toda po dobljeni zmagi so me obkolili in odvedli k poveljnikom. Hoteli so vedeti, kdo sem, kaj hočem in s kakšnim namenom sem se pojavil med francoskimi četami v tej čudni, sumljivi obleki. Oglasila se je celo sumnja, da sem avstrijski vohun. V tej stiski sem se spomnil, da sem imel na vojaški šoli v Briennu tovariša, ki mu je bilo ime Napoleon Bonaparte... Odločno sem zahteval, naj me povedejo k njemu. Spoznal me je takoj.

»Pontguion!« je vzkliknil. »Michel-Hector de Pontguion, moj sošolec iz Brienna!...« In mi je stisnil roko, kakor da se nisva nikoli razstala...

Moral sem mu povedati vse svoje doživljaje; ko je čul, kako sem pri Stenayu izgubil Chaillette in kako sem jo spet osvojil pri Caldieru, me je burno udaril po ramenu, rekoč:

»Če je tako, ostaneš pri meni! In če boš tudi v bodoče tako vrlo gonil Avstrijce, kakor si jih gonil današnji dan, ne bo imela francoska vojska boljšega oficirja od tebe...«

Ves srečen sem se nasmehnil. General Bonaparte pa je nadaljeval:

»Bil si dragonski poročnik; pri Stenayu si pač zaslužil kapetanske narammice in pri Caldieru četrti našiv. — Poveljnik eskadrona Pontguion, imenujem te kot svojega pribočnika v generalni štab...«

— — — — — — — — — — — —

Od tiste minute nisem poznal več druge skrbi, kakor zate, draga Renée. Ali si vobče še živa? Ali so ti prizanesli viharji, ki so med tem pustošili našo ubogo zemljo? Kod naj te iščem? Na svoje poizvedbe in vprašanja nisem dobil nikakega odgovora. Toda obupal nisem; notranji glas mi je venomer zatrjeval, da mora priti po tolikih izkušnjah blažena ura svidenja... ura najine končne združitve...«

Ko je Michel-Hector govoril te besede, ni čutil, da se upirajo vsi pogledi vanj in v naju dva: general Bonaparte sam, ki je že dolgo pogrešal svojega pribočnika, ga je bil naposled opazil in je krenil proti nam ob strani svoje mile Josipine, spremljan po vsej bleščeči trumi svojih bojnih tovarišev. Še trenutek in vsi so stali okoli mene: Napoleon, Desaix, Kléber, Joubert, Auguereau... a kje bi utegnila našteti toliko slavnih imen!...

Šele tedaj se je osvestil moj dragi in je v zadregi planil na noge. Toda Bonaparte je bil tisti večer sijajne volje. Očarujoče se je nasmehnil, pogledal mene, pogledal Michela-Hectorja in zmajal z glavo:

»Pontguion, Pontguion, tebi je usoda res naklonjena! Ne bodi sebičnež in seznani me z dražestno gospodično, ki te je izbrala za kavalirja.«

»General, predstavljam vam svojo zaročenko, gospodično de la Romade. Šest let jo že ljubim, šest let sem jo iskal; nocoj sem jo našel in sem na svojo radost zvedel, da me še ni pozabila.«

»Dober okus imate, gospodična. Ako osrečite tega vrlega dečka, bo združeno toliko lepote s toliko hrabrosti, kakor še nikoli ne. Kdaj bo svatba?«

»Če dovolite, general, prav kmalu,« se je oglasil Michel-Hector.

»Ne samo da dovolim, še ukazujem ti, ako bo treba!« je vzkliknil Bonaparte. »Poročita se čim prej!«

»General,« je izpregovoril moj oče, ves srečen, da more tudi on pritakniti svojo besedo, mislil sem, da bi čez mesec dni ali dva...«

»Čez dva meseca? Kaj mislite, gospod! Mi vojniki nimamo časa za prebitek. Premor med dvema zmagama je vse, kar moremo žrtvovati rodbinski sreči. Ako ni drugih zaprek, naj ju neutegoma okličejo in takoj po oklicu bodi poroka. Gospodična,« se je obrnil k meni ter me uščipnil v uho, kakor vsakogar, kdor mu je bil po godu, »podvizajte se in ljubite svojega soproga, kolikor le morete. Spomladi ga spet potrebujem zase...«

Štirinajst dni po tem znamenitem večeru sva bila z Michelom-Hectorjem mož in žena. Bonapartova ljubka soproga Josipina si ni dala odreči veselja, da mi pokloni v poročni dar ves nakit, vse čipke in vsa lepotila, ki si jih le more želeti mlada poročenka. Vsi ti darovi so bili zloženi v prelestni ladjici od belega satena; in ko sem jih izložila drugega za drugim, sem našla na dnu tisto, kar me je najbolj ganilo in vzradostilo...

»To je moj dar,« je dejal Michel-Hector, gledaje mi preko ramena. »Edino, kar imam dovolj dragocenega, da sme biti poklonjeno moji oboževani, Chaillette...«

S solzami v očeh sem vzela dragoceni dar v roke in sem pritisnila nanj svoj pobožni poljub...

Zakaj bil je svedok moje prve sreče, moj krščenec in porok mojih vznesenih nad: Hektorjev meč, ostra »Chaillette« korneta Pontguiona...

Konec

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Priredilve

Kolo jugosl. sester v Ljubljani

bo imelo važno izredno sejo v četrtek, dne 11. novembra ob 16. uri. Udeležba odbornic dolžnost! 33985

«Sočanom» in prijateljem «Soče»

Društvo «Soča» ima odslej naprej svoja predavanja in vse priredive v prostorih restavracije «Ljublj. dvor». V teh prostorih se vrši v soboto, 13. t. m. zabavni

Martinov večer

z zelo pestrim programom. Med drugimi točkami programa govori «o sv. Martinu, goski in novem vinu» naš poznani dovtipni govornik, šolski ravnatelj g. A. Mervič. Na to večer vabimo vse p. n. člane in prijatelje ter pričakujemo, da bodo novi prostori vsakogar in vsestransko zadovoljili. Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost. — Veselični odsek «Soče».

Službe dobe

Trg. sotrudnika

dobro verziranega detajlista špecerij. stroke, zmožnega slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi, zdravega in agilnega, prvovrstnega, vojašcine prostega, sprejmem. Ponudbe z navedbo referenc pod šifro «Celje 27» na oglasni oddelek «Jutra» v Ljubljani. 33825

Zastopstvo

damo agilnemu trgovskemu potniku, ki potuje po celi kraljevini — v predmetu «mačka v vreči». Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «30 % provizije». 33823

Železničarji!

Iščemo kavcije zmožnega zastopnika ki ima veliko poznanstvo med svojimi sovrstniki, za prodajo lukrativnega predmeta. Kot postranski zaslužek nudimo visoko provizijo. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Štev. 345». 33587

Zastopnike

kavcije zmožne sprejmem za lukrativni predmet, predvsem provizijske potnike, ki imajo obsežno poznanje. Zaslužek siguren. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Sigurnost 86». 33586

Krojačnica «Vzajemna pomoč», r. z. z o. z. v šentpeterski vojašnici sprejme takoj več dobro izurjenih

krojaških pomočnikov

za delo v konfekciji in po meri. Več v šenpeterski vojašnici soba št. 10, pritličje, levo. Prednost imajo invalidi. 33899

Blagajničarko

dobro računarko, vešto strojepisja ter slovenske in nemške korespondence — sprejmem s 1. decembrom. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Blagajničarka». 33897

Čevljar. pomočnika

dobro izvežbanega sprejme za mešano delo Anton Brecelj, Ljubljana, Gajeva 2. 33943

Pletiljo

izvežbano v telovnikih, sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34002

Pletilja

vešča vseh pletenin, dobi dobro službo. Katera ima svoj stroj lahko pristopi kot družabnica. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stroj 6/60». 33942

Kurjača

s parni lokomobili, s strojniškim izpitom, neoženjenega in treznega sprejmem v stalno službo na žago v gozdu. — Popravila zmožni imajo prednost. Ponudbe na naslov: Ivan Šiška, tovarna parket in parne žage, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4 33971

Učenko

za strojno pletenje sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33937

Pletilke

z lastnimi stroji dobijo v trajno delo telovnike. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33935

Praktikanta

iz dobre hiše, z znanjem slovenskega in nemškega jezika in lepo pisavo, takoj sprejmem. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «A. A. B. št. 273». 34022

Dekle

pošteno, snažno, zdravo in marljivo, staro 25—35 let, ki zna kuhati in opravljati dela za boljšo hišo, sprejmem takoj. — Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33982

Pekovskega mojstra

iščem za takoj. Prednost z majhno kavcijo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 5». 33994

Brivskega vajenca

takoj sprejme Franc Loborec, Rimska cesta št. 21. 33990

2 čevljar. pomočnika

sprejme takoj Alojzij Pajk, čevljarski mojster v Višnji gori. Hrana in stanovanje v hiši, plača dobra. 33992

Kuharico

srednjih let sprejmemo takoj na žandarmerij. postaji Poljčane. Plača po dogovoru. 33979

Pekovskega pomočnika

sprejmem proti plači po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34003

Pridno dekle

najraje z dežele, sprejmem za vsa hišna dela in poslužitev gostov v gostilni. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34014

Čevljar. pomočnika

dobro izvežbanega takoj sprejme Alojzij Pajk, Višnja gora. 34009

Dober zaslužek

se nudi damam pri prodaji damskih predmetov. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 34010

Praktikantinjo

odnosno učenko iz boljše hiše sprejmem v trgovino. Pogoj: primerna šolska izobrazba. Nastopi lahko takoj. Pismene ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Praktikantinja». 34041

Službe iščejo

Gospodična

z znanjem slov., nemškega, italijanskega in francoskega jezika, išče mesto družabnice ali k otrokom k fini rodbini izven Ljubljane. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 340». 34031

Gospodična

s štirileto prakso v vinarni, delikatesi in špeceriji, želi premeniti mesto. Gre event. kot blagajničarka. — Cenjene dopise prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pošten in marljiva 21». 34004

Gospa srednjih let

s 7letno hčerko, vešča vseh gospodinjskih del, išče mesto gospodinje pri vdovcu ali ločenem možu, najraje pri trgovcu. Nastopi takoj ali po dogovoru. Cenjene ponudbe pod šifro «Skrb za otroka» na oglasni oddelek «Jutra». 33907

Zaposlenost

išče vpokojenec, četudi te posamezne ure na dan. — Sprejme delo tudi na dom. Vešč je slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi ter administrativnih in blagajniških poslov. Cenjene dopise prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Ljubljana 1». 33851-a

Mlad potnik

tekstilne stroke, dobro vpeljan, želi premeniti dosedanje mesto. Ponudbe s pogoji na oglasni oddelek Jutra pod «Tekstilna stroka». 34025

Žagar

išče mesta na Dolenjskem ali Štajerskem. Nastopi po dogovoru. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33575

Natakarica

ki govori slov. nemško in hrvatsko, išče za takoj službo v Ljubljani Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33984

Odvetn. uradnica

spretna stenografinja (slov in nem.), strojepiska, samostojna moč v knjigovodstvu, korespondenci, vešča slov., hrvaščine, nemščine in deloma italijanščine, išče službo kjerkoli in v kakršnemkoli podjetju Naslov v oglas oddelku «Jutra» pod «Samostojna 339» 33972

Strojepiska

dobro izurjena, vestna in zanesljiva, z večletno prakso, išče službo Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Storim dobro» 34006

Blagajničarka

z dobro šolsko izobrazbo, išče službo v trgovini ali kaki pisarni Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Dobra moč» 34040

Pouk

Nemško konverzacijo

ter pouk v gimnazijskih predmetih nudi akademik Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33922

Prodam

Lokomobila

popolnoma uporabna 1½ km od železniške postaje oddaljeno, naprodaj za 15.000 Din Ponudbe pod «I 40» na oglasni oddelek «Jutra» 33817

Osebni avto «Ford»

v zelo dobrem stanju ceno prodam Ponudbe na ogl oddelek «Jutra» pod šifro «Izvrsten stroj» 33731

4 železni vozički

za glino (Normal-Muldenkipper) in 2 vozička za opeko (Plateauwagen) s kolesi za železniški tir, naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33911

2 blagajni, dec. vaga

za 1000 kg in 20 zelo dobro ohranjenih

vinskih sodov

od 300—700 l naprodaj — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33910

Martinove gosi

dobite pri tvrdki Kmet v Šiški, Slovenska cesta 290 (poleg mitnice), telefon 375 Cena očiščene Din 25 kg. 34026

Gumijeve steznike

ter trebušne pasove v najnovejših modelih smo prejeli Priporoča se tvrdka

G. Besednik in drug

Ljubljana Prešernova ul 5 33902

Stružnice

skobelniki vrtalni stroji, valilni aparat in razno orodje za mehanike in ključavničarje ceno naprodaj v Ljubljani Židovska ulica 5 33869

Srečke

Poskusite svojo srečo in kupite srečke za novo kolo drž razredne loterije pri špediciji Jugoport Ljubljana Tavčarjeva (Sodna) ul št 3. 260

Drva

hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V Šcagnetti Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom — Pri odvzemu večje množine znaten popust 193

Pletilni stroj

št 6/70 skoraj nov takoj ugodno prodam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 33936

Razne predmete

Umara, lesene in železne postelje, vojaške nočne omarice, velik železni štedilnik kotel za proizvajanje pare, cementne in lesene kadi, platovoz koleselj 2 nova komata škripec za dviganje teže do 1500 kg telefonska aparata 2 «lektrična števna kontrolno uro železne peči «Olson» tuči strunno mizo Schapirograph Opalograpb in drugo prodam Zahtevajte ponudbe pod naslovom Postni predal št 5 Ptuj 33891

Brockhaus Lexikon

XIX Jahrhundert, stelaža za knjige, umivalnik s pipo, postelja, podobe in okvirji naprodaj na Marijinem trgu št. 2 34027

Luksusni avto

dobro ohranjen, naprodaj v Jugo garaži Dunajska c. št 36. 34020

Numizmatiki, pozor

Lepo zbirko prodam! Naslov pove ogl oddelek «Jutra». 33819

Moški šivalni stroj

«Singer» prodam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 33997

Dve železni peči

kompletni in več moške obleke prodam Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 33993

Oljnate slike

stare, prodam Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 33969

Damsko kolo

dobro ohranjeno in moško znamke «Eska» z električno svetiljko ter

pes nemški ovčar

star 12 mesecev, dober čuvaj, naprodaj na Gosposvetski cesti štev. 16, pritličje. 33977

Ptičja kletka

velika in lepa, naprodaj na Sv. Jakoba trgu štev. 5 33991

Štedilnik

naprodaj v Gradišču št. 2, dvorišče. 34001

Goveje meso

Od danes naprej prodajam prvovrstno goveje meso kg I. vrste po 15, II. vrste po 12 Din. Dostavljam strankam na dom — dopisnica z natančnim naslovom zadostuje. — Anton Sagmeister, mesar v Sp. Šiški, Medvedova ulica 38. 34018

Pridelki

Med

pristni, namizni za potice nudi po Din 22.50 kg A Maček, veleč. belar Vrhnika 32962

Vrtnega sena

prvovrstnega — prešanega, prodam 14.000 kg Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34000

Kupim

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah

Černe — juvelir

Ljubljana, Wolfova ul. 3. 64

20 sodov

(polovnjakov) v dobrem stanju, cca 300 hl kupi Robert Vidmar, Sv Križ pri Litiji. 33920

Pragov

hrastovih in bukovih, 2.60 m dolgih 14/14 24 cm, kupi vsako množino Jos. Osolin, Laško 33970

Kopalno banjo

otroško, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «20/32». 34032

Prikolico za B. S. A.

3½ k. s., kupim Ponudbe z navedbo cene na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «BSA» 34038

Posest

Gostilno

dobro idočo z inventarjem in posestvom, obstoječim iz 3 hiš vrta in dvorišča z večjo ojivo v centru industrijskega kraja pripravno tudi za zalogo vina ali mesarijo z elektr lučjo in vodo v hiši prodam Naslov in ceno pove oglasni oddelek «Jutra» 32909

Nova hiša

z gospodarskim poslopjem naprodaj Kozarje štev 3 pri Viču. 33917

„Posest"

Realitetna pisarna

družba z o. z.

Ljubljana,

Sv. Petra cesta 24

odda v najem:

2 TRG LOKALA z izložbami posamezno na Sv Petra cesti;
2 PISARN SOBI v pritličju — poseben vhod Sv Petra cesta;
OPREMLJENO SOBO zakoncema ali 2 gospodoma
2 SOBI, krasno opremljeni, zakoncema Poljanska c. 33987

Enodružinsko hišo

v Ljubljani, z majhnim vrtom kupim. Ponudbe z opisom in ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Lastni dom». 33560

Hišo

stanovanjsko ali trgovsko kupim takoj v mestu — do 300.000 Din. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Promet 41». 33841

Hišo v Mariboru

zamenjam za hišo v Ljubljani, četudi manjšo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 34008

Stanovanjsko hišo

kupim v bližini gl. kolodvora ali Tabora v Ljubljani (vsaj tostran Ljubljanice). Plačam takoj. Posredovalci izključeni. Ponudbe na poštni predal 137. Ljubljana. 33966

Majhno posestvo

pri Pristavi, via Grobelno, 8 oralov njiv travnikov, sadonosnika in vinograda, z hišo in gospodar poslopji naprodaj za 34.000 Din — Naslov da Breznik, Dolgopolje 1. 33904

Nova hiša (vila)

(6 sob) z gostilno in trg lokalom, gosp poslopjem, vrt in 2 orala njive na progi Poljčane—Konjice naprodaj z inventarjem za 75.000 Din. Potrebno Din 40.000 Naslov da Breznik, Celje, štev. Dolgopolje 1 33903

Enonadstropno hišo

z lepim vrtom in dobro idočo razpošiljalnico čepic in oblek, v lepem kraju Gorenjske, radi bolezni prodam samo za 40.000 Din Potrebnih samo 20.000 Din Ponudbe na ogl oddelek «Jutra» pod «Takoj 28» 33828

Hišo z gostilno

na Gorenjskem, enonadstr., 3 gostilniške sobe, šestsobno moderno stanovanje, gospodarsko poslopje, velik vrt, blizu kolodvora, proda «Posredovalec», Sv. Petra cesta št. 18. Cena 120.000 Din — polovico takoj. 34023

Dvonadstr. hiša

v središču Ljubljane, dobro ohranjena, naprodaj Kupcu lepo in veliko stanovanje ter skladišče takoj na razpolago. Cena 350.000 Din — Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Središče». 34033

Dvonadstr. hiša

obrtna, stanovanjska z 18 strankami, na zelo prometnem kraju v Mariboru, s prostim stanovanjem 3 sob, gospodarskim poslopjem naprodaj za 600.000 Din Pojasnila daje g. Golob Tomaž, Maribor, Gregorčičeva ulica 8. 34037

Lokali

Lokal s stanovanjem

za trgovino ali obrt na najprometnejši točki okrajnega mesta ob železnici oddam Dopise pod značko «Velika prihodnjost» na oglasni oddelek «Jutra» 33820

Za pisarno

oddam sobo s posebnim vhodom Naslov v oglas oddelku «Jutra». 34012

Gostilno

dobro idočo vzamem v najem, najraje na deželi ali bližini mesta Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Gostilna 68» 343011

Stanovanja

Sostanovalca

sprejmem k akademiku — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33883

Prazno sobo

iščem od hišnega gospodarja v sredini mesta Ponudbe pod «Ena soba» na oglasni oddelek «Jutra» 33864

Dva dijaka

sostanovalca sprejmem v vso oskrbo Naslov v ogl. oddelku «Jutra» 33962

Solnčno stanovanje

lepo, 2 sobi s kuhinjo in pritiklinami oddam v novi hiši. Ugodna prilika. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 34024

Dva akademika

iščeta snažno sobo. Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Akademika». 34021

Opremljeno sobo

oddam na Ilanski cesti 27. 33862

Gdč. išče sobo

ozir. stanovanje s klavirjem, event. s hrano. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Klavir 9». 33996

Priprosto sobico

iščem, po mogočnosti v sredini mesta. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «300». 33995

Za Miklavža

bo nudila tvrdka „Doko" izredno dobro

obutev za deco

prav cenó 'Stariši naj si pridejo izbrati čim prej.

„DOKO" Prešernova ul. 9, dvorišče (Iv. Čarman).

Stanovanje

1—2 sob s kuhinjo, išče mlad zakonski par Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Takoj 222». 33928

Stanovanje

(podstrešno) sobo in kuhinjo, lep razgled, na periferiji mesta, takoj na razpolago, oddam proti mesečni najemnini 500 Din tistemu, ki plača za eno leto naprej. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33961

Sobo s hrano

takoj oddam gospodu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 34013

Sostanovalko

z vso oskrbo sprejmem k gospodini v Ilirski ulici št. 20/II. 34016

Opremljeno sobo

s posebnim vhodom takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 34017

Dijaka ali akademika

sprejmem na hrano in stanovanje Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 34005

Lepo sobo

blizu gl. kolodvora, s posebnim vhodom in elektr. razsvetljavo oddam eni ali dvema osebama. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 34019

Opremljeno sobo

oddam od 15. naprej Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 34015

Pianino

pripraven za učenje kupim Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod «Klavir 44». 34034

Dober plačnik

išče v centru mesta v boljši hiši eno ali dve opremljeni mesečni sobi s strogo separiranim vhodom za 15 november ali 1 december Cena postranska stvar — Pismene ponudbe pod šifro «Vhod s stopnic» na oglas. oddelek «Jutra». 33722

Obrt

Za popravljanje galoš

sem otvoril novo urejeno delavnico — Se priporoča Avgust Škof, Boršnikov trg 1. poleg Rimske ceste 32793

Brivci, pozor!

Prodam dobro idoč salon za gospode in dame event. gospodom tudi v najem proti kaviciji Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33912

ŠTAMPILJE pečate etikete, graverstvo SITAR & SVETEK LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13

Avtomobile

vsakovrstne in motorna kolesa popravlja najbolje, najhitreje in najceneje Florjančič, Karlovška cesta 22.

Vulkanizira

vse vrste gumija parna vulkanizacija P Škafar v Ljubljani, Rimska c. 11. 270

Trajno kodranje, vodno ondulacijo in barvanje las

izvršuje

Podkrajšek, frizer v Ljubljani. 243

Kapital

Žensko

s kapitalom okrog 25.000 Din, katerega bi založila za kuhinjo in vino in je sposobna kot gospodinja voditi gostilno, sprejmem v Ljubljani Biti mora brez otrok in na dobrem glasu. Od dohodkov bi imela polovico. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 33836

Vrednostne papirje

predvojne, kranjske, bosanske, ogrske obligacije, železniške prioritete, posojila, srečke itd., tu in inozemske vseh vrst kupuje najkulantnejše «Yerc», komercijalna družba v Ljubljani, Kongresni trg 9 (na vogalu kino Matice). 34007

Glasba

Klavir

(Stutzflügel) dobro ohranjen kupim Ponudbe s ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Klavir». 33857

Hišo v Mariboru

enonadstropno, v najboljšem stanju proda Ivan Hoje, Maribor, Koroška cesta št. 24. 34039

Živali

Več golobov

čistokrvnih pasem proda M Omejc, št Vid. 33923

4 lipicanski belci

12 let stara kobila, žrebci 3, 4 in 5 let stari, naprodaj pri Kendovi grajski upravi na Bledu. 33900

Opremljeno sobo

s strogo separiranim vhodom, v centru mesta išče gospod, event. s hrano. — Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Centrum 20». 34036

Ženitve

Veletrgovec

se želi poročiti z gospodično ali vdovo, pogoj blago srce in delavnost Prednost imajo posestnice, gostilničarke in trgovke z večjim premoženjem Izključene niso druge trgovsko naobražene ter druge gospodične brez premoženja Dopise s polnim naslovom na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Veletrgovec». — Tajnost strogo zajamčena. 33829

Ugodna priženitev

se nudi inteligentnemu, agilnemu in premožnemu trgovcu k trgovini s posestvom v prometnem kraju na deželi. Natančne dopise pod šifro «Poskusil» na oglasni oddelek «Jutra». 34030

Dopisi

Nevenkov

Radi bi te imeli. Ko se vrneš, ne daj se poljubiti. — Ljerka. 34035

«November 10»

naj dvigne pismo. 33974

Znanja želi

mlada, seriozna, izobražena dama, z damo ali gospodom dobre vzgoje, iz boljših krogov, ki ima smisel za lepoto in umetnost, veselega značaja in temperamentom, radi iskrenega prijateljstva. — Cenj. dopise s sliko, katero na željo takoj vrnem, pod «Ifigenela» na oglasni oddelek «Jutra». — Diskrecija častna zadeva! 33999

Joško

Dvignite odgovor na dopis 4. sept. 34028

Razno

Otroka

v vsaki starosti sprejmem v oskrbo. Naslov na oglasni oddelek «Jutra». 33980

Pogubo vsaki družini

prinašajo nalezljive bolezni. Kako se jih ubranite izveste iz knjige:

Dr. Josip Tičar:

Boj nalezljivim boleznim

Cena s poštnino vred Din 19·50

Naročila na knjigarno Tiskovne zadruge v Ljubljani.

„Jadran" tov. kem. izdelkov **Ivan Lapajne**

Ljubljana-Moste — priporoča

„HUBERTUS-MAST"

prirejeno specijelno za lovsko in turistovsko obutev, ki napravi čevlje mehke in nepremočljive. Zahtevajte jo v trgovinah. 11670 a

Zaklane prešiče za Bavarsko 11801

v komisijonelno prodajo prevzame

JOHANN KOCH,

Städtischer Viehkommissionär,

München, Wittelsbacherstrasse 15.

Umivajte se samo z originalnim milom PALMOLIVE, ki je sestavljen iz tajnih snovi, iz čistega palminovega olja in oliv, brez trohice loja

SAVON PALMOLIVE

Fabrication Française 2614

Dr. JANKO OLIP,

odvetnik v Beogradu

je preselil svojo pisarno

iz Kolarčeve ulice 11754

v Kralja Milana ulico 78/III.

Zadnja pot kapitana Scotta

po Scottovem dnevniku in drugih virih priredil Pavel Kunaver, je izšla in se dobi v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE

v Ljubljani. Prešernova ulica 54

Nasproti glav. pošte

Broširana knjiga: stane 36·— Din, vezana 44·— Din: Po pošti 3·— Din več 235a

Družabnika

s kapitalom od 200 do 300.000 Din **sprejme** že več let obstoječa tovarna lesnih izdelkov v Sloveniji radi povečanja obrata Podjetje je zaželjeno in ima isti prosto stanovanje v hiši na razpolago. Resni reflektanti, kateri razpolagajo z zgoraj navedenim kapitalom naj se javijo pod značko „Sodelovanje" na upravo „Jutra" 11792-a

Specerijsko trgovino

na zelo prometni točki v Zagrebu

prodam radi smrti lastnika.

Potrebni kapital okrog Din 60.000, stanovanje na razpolago.

11788 Podrobnosti pri oglasnem oddelku „Jutra".

M. Zévaco: 4

Papežinja Favsta

Roman

»Bil sem, svetlost!« Belgoder je le iztežka utajil nasmeh. »Bil sem tam s svojo družbo, vštevši čudo vseh čudes, pevko Violetto, ki poje tako sladko, da se taja vse, kar je najtrjega: ledeniki, skale in celo knežja srca... Vaša svetlost naj jo izvoli pogledati! Violetta! Violetta! Pridi že, da bi te vrag! A, evo je!...«

Petnajstletna deklica je trepetaje stopila na sprednji konec voza:

»Evo me, gospodar... evo me!...«

Vsa petdesetorica jezdecev, ki so obdajali Henrika Guiškega, se je zdrznila od občudovanja. Vojvoda jo je gledal ves zavzet.

»Da,« je pomislil, »to je ona. Pogled nanjo me omamlja kakor tisti dan, ko sem jo prvič uzrl. A čemu, grom in strela, se neki vznemirjam?... Ciganova hči bo moja, da le trenem z očmi!«

Ciganova hči je bila resnično čudo vseh čudes, kakor je rekel Belgoder. Vsak je moral ostrmeti pred to ljubko pojavo z razčesanimi zlatimi lasmi, ki so bili tako čudno podobni lasem ciganke Saizume. Njene sinje oči so sijale čisteje od zarje pomladnega dne...

Videč tujce, da jo prodirajo z lakomnimi pogledi, je preplašeno sklonila glavo. A v tem je spoznala vojvodo Guiškega in se je stresla od groze. Skrila se je za usnjato zaveso ter planila k ženski, ki je ležela na slamnjači bleda kakor smrt in trudoma sopla.

»Mati!« je zamrmrala Violetta. »Neznanec iz Orléansa je tu! Oh, strah me je!...«

Beseda »mati« se je iz njenih ust čuda malo podala tej ženski z vsakdanjim obličjem, čeprav je bilo polno dobrote.

»Ubogi otrok!« je zahropla bolnica. »Kmalu... te ne bom več mogla... braniti... Da bi se te Bog usmilil.. in bi ti poslal rešitelja...«

»Rešitelja, mati? Odkod naj se ga nadejam? Gorje mi!«

»Zaupaj, Violetta... Misli na mladega moža, ki se te nikoli ni upal ogovoriti... Zdi se mi, da mu vidim v dušo... ljubi te iz čistega srca!...«

Violetta je polglasno viknila ter si zakrila obraz z rokami.

»Violetta! Violetta!« je kričal cigan. »Ali naj pridem pote?«

»Pusti dekle pri miru!« je ukazal vojvoda Guiški, sklonivši se k Belgoderu. »Odgovori mi: ali greš v Pariz?«

»Da, svetlost. Jutri, na dan cvetličnega semnja, bom z Violetto na Grèvskem trgu...«

»Dobro. Poberi!«

Cigan je v zraku prestregel polno mošnjo zlata. Henrik Guiški se je sklonil še niže.

»V tej mošnji je deset zlatnikov. Deset takih mošnjá dobiš, ako zvesto izpolniš vse, kar ti pride nekdo naročit v mojem imenu.«

Belgoder se je priklonil do tal. Ko se je vojvoda postavil na čelo svojih jezdecev in so v dir odjahali proti Parizu, se je strupeno ozrl na voz, kamor je bila izginila Violetta, in je polglasno zarenčal:

»Ura moje osvete se bliža!«

II.

Na Grèvskem trgu.

V ozadju širne dvorane, polne umetnih tkanin in bogatega pohištva, je pod zlato izvezenim svilenim nebom nepremično sedela ženska v dragocenem naslanjaču iz rezljane ebenovine.

Ta ženska je bila očarujoča krasotica z velikimi, globokimi očmi; neizrekljiva skladnost njenih črt in njene pojave je izražala prekipevajočo čuvstvenost nebrzdane duše, veličanstvo vladarice, ponosno brezstidnost starodavne hetère, dostojanstvo device in drznost davnih barbarskih vojnic, vse obenem.

Vstopil je mož v bogati in mrki kavalirski obleki od črnega baršuna, njegov obraz je bil bled, kakor okamenel v bolesti, ki ga zanjo ni leka na zemlji. Pred ženo na ebenovem prestolu se je ustavil in pripognil koleno.

Ne da bi se začudila temu spoštljivemu ali morda celo pobožnemu pozdravu, je oblastno iztegnila roko proti širokemu, odprtemu oknu. Plemič se je vzravnal in se prijel za srce, kakor da ga je mahoma zaskelela vsa sila strašnih spominov...

Žena pa je izpregovorila. Nobena beseda ne bi mogla označiti neusmiljene odločnosti njenega glasu.

»Kardinal,« je dejala, »dala sem vam ukaz. Izpolnite ga.«

In kavalir je odgovoril, kakor da ni v njegovih besedah ničesar nezaslišanega:

»Volja Vaše Svetosti naj se zgodi...«

Vaše Svetosti!... naziv vladarja vsega krščanstva, najvišjega svečenika katoliške Cerkve!...

»Kardinal,« je povzela, ne da bi trenila z očmi, »izrekli ste opasno besedo. Ako sem v Rimu to, kar me imenujete, dedična prvosvečeništva papežinje Giovanne in nadaljevalka njenega dela — v Parizu sem samo hči Lukrecije Borgia: princesa Favsta!...«

Plemič, ki ga je imenovala kardinala, čeprav ni nosil cerkvene obleke, jo je poslušal tako, kakor je svetopisemski Mojzes na Sinajski gori poslušal glas iz višav. Nato je z izrazom tajne groze stopil k oknu, naslonil se in pogledal na trg.

Bilo je dan po krvavi borbi na barikadah. Pariz, ki je včeraj zapodil svojega kralja, je danes slavil vijolico in rožo; zakaj pobune in cvetke so temu mestu od pamtiveka največja slast. Na Grèvskem trgu, ki se je solnčil v žarkih prekrasega majevega jutra, se je veselo prerivala pisana množica praznično oblečenih izprehajalk, razcapanih beračev, gizdavih imenitnikov in glumačev.

Baš tedaj, ko je kardinal pogledal skozi okno, je postalo gibanje ljudstva na obeh koncih trga živahnejše.

Z enega konca se je bližala velika pokrita telega; spredaj je sedel na njej Belgoder in poganjal kljuso, kakor bi se bal zamuditi sestanek, ki ga je bil včeraj obljubil.

Z drugega konca je prihajala na trg skupina mladih velikašev v oklepih od bivolovega usnja in z bojnimi meči ob bokih. Sredi med njimi, za glavo višji od svojih tovarišev, je jezdil ves mračen in zamišljen vojvoda Henrik Guiški, Brazgotinec, pariški kralj...

Zdelo se je, da ne vidi ničesar, ne spoštovanja in strahu, ki sta upogibala tilnike ljudstva ob njegovem bližanju, ne ciganke Saizume, ki je v svojem raztrganem plašču in z rdečo krinko na obrazu korakala ob telegi, ne Belgodera, ki je mahal z rokami in kričal na vse grlo:

»Predstava bo! Le bliže, gospoda moja! Takoj bo predstava, vsak jo lahko vidi! Kaj lahko vidi, me vprašate? Nagačenega leoparda, ki mi ga je poslala nubijska kraljica! In ne samo tega, gospoda moja! Videli boste slavnega Croassa, kako se hrani s kamenjem! Videli boste glasovitega Picouica, ki žre goreče predivo!... Bliže, gospoda, bliže! Takoj se začne!...«

Gospodje, če potrebujete

delavsko obleko, nedeljsko obleko, raglan, črno suknjo, modne hlače, moderni gilet, smoking, frak

kupite sukno v veletrgovini

J. Grobelnik, Ljubljana

Na drobno — Mestni trg — Na debelo

ki uvaža v velikih množinah sukno v vseh cenah in kvalitetah

Zadnje novosti blaga za damske plašče in kostume.

11749 a

Sprejmemo podzastopnike

za prvorazredno znamko

„Ležišč" (Kugellager)

v sledečih mestih: **Ljubljani, Celju Mariboru, Splitu, Šibeniku, Dubrovniku, Sušaku in Varaždinu.**

Prednost imajo tisti, ki nudijo lahko za eventuelno **komisijsko skladišče bančno garancijo.**

Ponudbe je takoj vposlati na oglasni zavod **„Jugoslovensko Rudolf Mosse d. D." Beograd,** Terazije — pod značko „Kugellager 2814"

Specijalna mehanična delavnica

za popravo pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev kakor tudi registrirnih blagajn — Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu. Tehnična znamenja

LUD. BARAGA, Ljubljana. Selenburgova ul. 6, tel. 980.

Družabnika

išče veletrgovina papirja in razglednic.

Osebno sodelovanje mogoče. — Potreben kapital 50 000 do 100.000 Din. 11693

Ponudbe na ogl. oddelek „Jutra" pod **„Eksistenca".**

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti našega predragega nepozabnega soproga in očeta gospoda

Teodora Dreniga

artilerijskega polkovnika v pok.

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem našo najsrčnejšo zahvalo.

Posebej pa se zahvaljujemo cenj. p. n. oficirskemu zboru, ki je pokojniku izkazal poslednje vojaške časti, preč. oo frančiškanom, osobito župniku g. dr. P. Guida Rauta za spremstvo pri pogrebu in za njegove tolažilne obiske med boleznjo, dalje čč. sestram usmiljenkama S. Vincentinum za njih velik trud in neumorno postrežbo, vsem darovateljem vencev in cvetja, končno vsem pokojnikovim prijateljem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji pott.

Vsem naša najprisrčnejša zahvala.

V Ljubljani, dne 10 novembra 1926.

Rodbina Drenigova in Kržiwankova.

TAKI ČEVLJI

izgotovljeni predvsem za jesenski in zimski čas iz

Ia boksa

na rom šivani stanejo samo

Din 265·-

Najcenejši in najtrpežnejši v državi.

Aleksandrova c. št. 1. — **Breg štev. 20.**

POZOR zenini in neveste

Žimnice

madrace, posteline, mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in tapetniške izdelke **nudi najceneje**

Rudolf Radovan tapetnik

Krekov trg štev. 7 poleg Mestnega doma

Velik vsakdanji postranski zaslužek

nudimo vsakemu sposobnemu v vsej državi. — Ponudbe na **Public tas d. d.** Zagreb, Gundulićeva 11 pod „Za 994".

Žaga

naprodaj ali v najem

Žaga, ki se nahaja v obratu, v lesovitem kraju Slovenije ob splavni reki, z železnim stikom, 2 brzojermenicami, električnim pogonom **se proda ali odda v najem.**

Interesenti blagovolijo naznaniti svoj naslov pod značko „S. V." na oglasni oddelek „Jutra"

Kupim 3 tovorne avtomobile

s priklopnim vozom ali jih vzamem v najem čez zimo

Cenj. ponudbe na **Jos p Jelovšek, Murska Sobota.** 117 7

Ugodna prilika.

Kdor hoče ugodno kupiti, naj si ogleda od 8.—20. novembra

pri tvrdki

PETER KOBAL

podružnica LJUBLJANA-KOLIZEJ

spalnice, jedilnice, samske sobe, žimnice, altrikplazine, dekoracijske divane, otomane in patent-fotelje.

Cene nizke.

Zanesljivim odjemalcem tudi na mesečna odplačila 11642

Večje število delavcev

se bo rabilo za vpostavitev prometa na Jezerski državni cesti; delavci, zglasite se pri cestnem mojstru Tavčarju v Tupalčah

Stavbna podjetja

ki bi zamogla takoj prevzeti napravo okroglo 1700 m betonskih opornih zidov na Jezerski cesti, zglasite se radi informacije v uradnih urah v pisarni

Okrožne gradbene sekcije v Kranju. 11 71—

V materijalu in izdelavi **neprekosljivi šivalni stroji**

„KÖHLER"

dobivajo se po brezkonkurenčnih cenah **edino le z 10 letnim jamstvom** pri tvrdki

Ivan Auerhammer

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica štev. 3

katere ima ta tvrdka vedno v najmodernejših opremah za rodbine, šivilje, krojače in čevljarje na zalogi.

Prodaja tudi na obroke 244 a

Za krojače!

Izšla je nova velika

Knjiga krojaštva

za samouke v prikrojevanju. Ill. izdaja v slovenskem jeziku

Vsakemu krojaču neobhodno potrebna, ker vsebuje vse kar mu treba vedeti.

Opis knjige se dobi brezplačno

pri A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7.

Ia dalmatinsko novo vino

toči v

Prvi dalmatinski kleti, Povodnik, MARIBOR,

Meljska ulica štev. 5. 11797a

Zaloga pohištva

tvrdke A. AMANN,

Dvorni trg št. 1 (vhod v veži)

Kvaliteta na višku, cene najnižje.

Inženjer

z večletno prakso v projektiranju in kalkuliranju električnih naprav **išče** od ovarjajoče **službe** — Ponudbe pod „Solidnost 6" na ogl. odd. „Jutra". 116 0 a

Vinotoč.

Slavnemu občinstvu naznanam da sem otvoril v svoji lastni hiši Slovenska ulica 279, Spodnja Šiška 11751

vinotoč,

kjer bom točil po zelo nizkih cenah pristno dolenjsko, štajersko in dalmatinsko vino.

K obilnemu obisku vabim

Anton Valjavec.

LIGNOSE

Puške, pištole

bezdimna municija originalna čahuri, pištolska municija

Generalno zastopstvo tvorničko skladišče

PIRA D. D., Zagreb

Račkoga ul. 7 d.

SALAMO

prvovrstno novo robo popolnoma dozorelo

dobite pri vsod

Prva hrvatska tvornica salame, ušena mesa i masti

M. GAVRILOVIĆ SINOVI d. d.

PETRINJA

Glav. zastop za Slovenijo

R. BUNC in DRUG

Ljubljana Celje

XII MGS — M.G.S 10 PETRINJA

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.